మనం

జనం కోసం.. అక్షర యజ్ఞం..

AMARAVATHI | TIRUPATI | KURNOOL | TADEPALLIGUDEM | VISHAKAPATNAM | ANANTHAPURAM | KADAPA | HYDERABAD | KARIMNAGAR | NIZAMABAD | NALGONDA | MAHBUBNAGAR | WARANGAL | KHAMMAM

అమరావతి | సంపుటి: 2 • సంచిక: 102 • పేజీలు: 8+8 • వెల: రూ.5 | సోమవారం • 12-3-2018 | www.manamnews.com | /manamnews

సౌరశక్తితో సౌభాగ్యం

- సమ్మతమైన నిధులతో ప్రాజెక్టులు
- తక్కువ ఖర్చుతో విద్యుత్ తయారీ
- పర్యావరణానికి ముప్పు ఉండదు
- 2022 నాటికి 175 గిగావాట్ల విద్యుత్
- ప్రపంచంలో సౌరవిప్లవం రావాలి
- ఐఎస్ఏ సదస్సులో ప్రధాని మోదీ
- హాజరైన 23 దేశాల అధినేతలు

7లో..

కమలం గూటికి కవిత

తెలుగుదేశం పార్టీకి షాక్

- రాజీనామా.. వెంటనే చేరిక
- టీడీపీ కోసం ఎంతో కష్టపడ్డా
- ఎన్నో అవమానాలు ఎదుర్కొన్నా
- పనిచేసి వారికి మెండిచేయి: నటి

2లో..

అగ్ర తాంబూలం

టీడీపీ రాజ్యసభ అభ్యర్థుల ఖరారు

రెండు స్థానాల్లోనూ ఓసీలకు చాన్స్

- సీఎం రమేశ్‌కు మరోసారి అవకాశం
- రెండో అభ్యర్థిగా లాయర్ కనకమేడల
- ముమ్మర కసరత్తు అనంతరం ఎంపిక
- తొలుత గట్టిగా వినిపించిన వర్ల పేరు
- చివరి నిమిషంలో తెరమీదకు రవీంద్ర
- విభజన చట్టంపై క్షుణ్ణంగా పరిజ్ఞానం
- ఆశావహులను బుజ్జగించిన బాబు
- కార్పొరేషన్ పదవులు.. ఎమ్మెల్యే చాన్స్

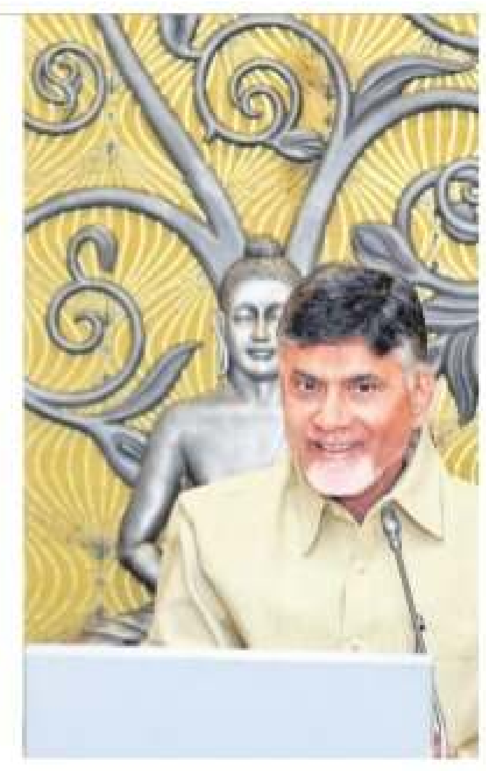
అమరావతి, మార్చి 11 (మనం ప్రతినిధి):

రాజ్యసభ అభ్యర్థుల ఎంపికలో తీవ్ర ఉత్కంఠ వీడింది. అధికార తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున రాజ్యసభ ఎన్నికలకు అభ్యర్థులు ఖరారయ్యారు. ఎంపీ సీఎం రమేశ్ రాజ్యసభ సభ్యత్వం గడువు ముగియగా ఆయనకు మరోసారి అవకాశం ఇవ్వాలని టీడీపీ నిర్ణయించింది. రెండోసీటును కృష్ణా జిల్లా దివిసీమకు చెందిన పార్టీ లీగల్ సెల్ అధ్యక్షుడు కనకమేడల రవీంద్రకు కేటాయించారు. కేంద్ర మాజీమంత్రి సుజనా చౌదరి కూడా కృష్ణాజిల్లాకు చెందినవారు మిగతా 5లో..

సమరానికి సై

ఎవరైనా కలిసొస్తామంటే సరే..

- లేకుంటే 175 నియోజకవర్గాల్లో పోటీ
- 2019 ఎన్నికలకు సిద్ధమవుతున్న టీడీపీ
- కసరత్తు ప్రారంభించిన సీఎం చంద్రబాబు
- నియోజకవర్గాల వారీగా ముమ్మర సమీక్ష
- వైసీపీ నుంచి వచ్చినచోట రాజీ ఫార్ములా

(మనం - అమరావతి)

అసెంబ్లీ ఎన్నికల సమరానికి తెలుగు దేశం పార్టీ సిద్ధమవుతోంది. కేంద్ర మంత్రి వర్గం నుంచి వైదొలగిన టీడీపీ, మరికొద్ది రోజుల్లో ఎన్‌డీఏ నుంచి కూడా వైదొలగే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. ఎవరైనా కలిసొస్తారో.. రారో అనేది ఖరారు కాకపోయినా మొత్తం 175 నియోజకవర్గాల్లో నేరుగా తన అభ్యర్థుల్ని బరిలోకి దించేందుకు సిద్ధమవుతోంది. ఆదివారం రాజ్యసభ అభ్యర్థుల ఎంపిక ప్రక్రియను ముగించిన చంద్రబాబు తరువాతి వ్యూహంపై కసరత్తు ప్రారంభించారని సమాచారం. సీఎం రమేశ్‌కి రెండో టర్మ్ ఇస్తారనేది ముందునుంచి మిగతా 5లో..

ఇదీలోకం!

జీవితకాలం షి జిన్‌పింగే

చైనాలో రాజ్యాంగ సవరణ

- 2/3 మెజారిటీతో పార్లమెంటు ఆమోదం
- మావో జెడాంగ్ తర్వాత ఇదే తొలిసారి
- దేశంలో సమష్టి నాయకత్వం అంతం
- అవినీతిని సహించే ప్రసక్తి లేదు
- మీ కుటుంబం విషయంలోనూ జాగ్రత్త
- వాళ్లు అవినీతి చేసినా కఠిన చర్యలు
- అధికారులకు జిన్ పింగ్ హెచ్చరిక

బీజింగ్, మార్చి 11:

చైనాలో నామమాత్రంగా ఉండే పార్లమెంటు సంచలన నిర్ణయం తీసుకుంది. తమ దేశ అధ్యక్షుడికి కాలపరిమితిని ఎత్తేసే ప్రతిపాదనను మూడింట రెండొంతుల మెజారిటీతో ఆమోదించింది. దాంతో ప్రస్తుత అధ్యక్షుడు షి జిన్ పింగ్ జీవితకాలం ఆయనే అధ్యక్షుడిగా ఉండటానికి వీలు కుదిరింది. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ వ్యవస్థాపకుడు మావో జెడాంగ్ తర్వాత మిగతా 5లో..

రైతన్న 'మహా'గ్రహం

అకాల వర్షాలతో అప్పులపాలైన తమను ఆదుకోవాలంటూ మహారాష్ట్ర రైతాంగం కదం తొక్కింది. రుణమాఫీ చేస్తానన్న హామీని అమలు చేయాలని కోరుతూ చేపట్టిన మహాపాదయాత్ర ఆదివారం ముంబయి చేరింది. ఈ నెల 6న నాసిక్‌లో మొదలైన 180 కిలోమీటర్ల యాత్రలో మహిళా రైతులతో పాటు తొంభై ఏళ్ల వృద్ధులు కూడా పాల్గొన్నారు. వామపక్షాల ఆధ్వర్యంలో ముంబై ఆగ్రా జాతీయరహదారి పొడవునా సాగిన యాత్రలో అడుగు కదిపిన వేలాది మంది రైతులు రోడ్లపైనే తిని.. ఎక్కడ కాస్త జాగా కనిపిస్తే అక్కడే నిద్రించారు. సోమవారం జరగనున్న అసెంబ్లీ ముట్టడిలో వీరికి మరికొంతమంది రైతులు వచ్చి చేరతారు. 7లో..

మూడే పెండింగ్

విభజన హామీలన్నీ దాదాపు నెరవేర్చాం

- ఏపీకి చిత్తశుద్ధితో కేంద్రప్రభుత్వ సాయం
- బీజేపీ మోసం చేసిందనడం దారుణం
- విశాఖ రైల్వేజోన్‌పై త్వరలో నిర్ణయం
- ఏపీ బీజేపీ అధ్యక్షుడు హరిబాబు
- బాబుకు ముందుంది మొసళ్ల పండగే
- హోదా విషయంలో ఆయన యూటర్న్
- బీజేఎల్పీ నేత విష్ణుకుమార్ రాజు విమర్శ
- టీడీపీ వాళ్లూ టచ్‌లో ఉన్నారు: వీర్రాజు

బీజేపీ కోర్ కమిటీ సమావేశంలో పాల్గొన్న పార్టీ నేతలు

అమరావతి/విజయవాడ, మార్చి 11 (మనం ప్రతినిధి):

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఒరగబెట్టిందేమీ లేదంటూ తెలుగుదేశం పార్టీ నేతలు దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారని బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు, విశాఖపట్నం ఎంపీ కంభంపాటి హరిబాబు అన్నారు. విజయవాడలో ఆదివారం మిగతా 5లో..

ముహూర్తం

శ్రీహేవిళంబి నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం, శిశిరరుతువు, ఫాల్గుణమాసం, బహుళపక్షం, తిథి: దశమి ఉ.11.14 తదుపరి ఏకాదశి; నక్షత్రం: పూర్వాషాఢ ఉ.9.32 తదుపరి ఉత్తరాషాఢ; వర్జ్యం: సా.6.31-8.19; దుర్ముహూర్తం: మ.12.02-12.50, మ.3.12-4.00; రాహుకాలం: ఉ.7.59-9.28; అమృతఘడియలు: తె.4.09-5.58; శుభసమయం: ఉ.6.00-7.00.

సూర్యోదయం: 6.30

సూర్యాస్తమయం: 6.22

వాతావరణం

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో సోమవారం వాతావరణం పాక్షికంగా మేఘావృతమై ఉంటుంది. పగటి ఉష్ణోగ్రత స్వల్పంగా పెరుగుతుంది. రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలో మార్పులేదు. గంటకు 14 కిలోమీటర్ల వేగంతో గాలులు వీచే అవకాశం ఉంది.

గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత: 37 డిగ్రీలు

కనిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత: 20 డిగ్రీలు

గాలిలో తేమ: 42 శాతం

కమలం గూటికి కవిత

- తెలుగుదేశం పార్టీకి షాక్
- రాజీనామా.. వెంటనే చేరిక
- టీడీపీ కోసం ఎంతో కష్టపడ్డా
- ఎన్నో అవమానాలు ఎదుర్కొన్నా
- పనిచేసి వారికి మెండిచేయి: నటి

అమరావతి, మార్చి 11: తెలుగుదేశం పార్టీ రాష్ట్ర మహిళా నాయకురాలు, సినీ నటి కవిత ఆ పార్టీని వీడి బీజేపీలో చేరారు. ఆదివారం విజయవాడలో జరిగిన బీజేపీ కోర్ కమిటీ సమావేశంలో ఆమె బీజేపీ తీర్థం పుచ్చుకున్నారు. టీడీపీలో కొంతకాలంగా అసంతృప్తిగా ఉన్న కవిత కమలం గూటికి వెళతారని వార్తలు వచ్చిన సంగతి తెలిసిందే. ఆదివారం టీడీపీకి సడన్ షాకిచ్చి బీజేపీ గూటికి చేరుకున్నారు. ఏపీ బీజేపీ అధ్యక్షుడు, విశాఖ ఎంపీ హరిబాబు.. కవితకు కండువా కప్పి సాదరంగా పార్టీలోకి ఆహ్వానించారు.

టీడీపీ నాయకత్వంపై అసంతృప్తి!

టీడీపీలో ఆర్య వైశ్యులకు తీవ్ర అన్యాయం జరుగుతోందని ఆమె అసంతృప్తికి లోనయ్యారని తెలుస్తోంది. పార్టీలో కష్టపడిన వారికి గుర్తింపు లభించడం లేదన్న ఆగ్రహంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్టు సమాచారం. పార్టీలో ఎమ్మెల్సీ పదవులతో పాటు నామినేటెడ్ పదవులు వైశ్యులకు దక్కలేదని, తనకు ఎమ్మెల్యే టికెట్ ఇస్తానని చెప్పి కూడా ఇవ్వలేదని ఆమె ఆవేదన చెందినట్టు తెలుస్తోంది. ఎన్టీఆర్ ఉన్నప్పటి టీడీపీకి, ఇప్పుడున్న పార్టీకి పోలిక లేదని కవిత వ్యాఖ్యానించారని సమాచారం.

కమలం గూటికి చేరిన అనంతరం కవిత మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోదీ ప్రవేశపెట్టిన పథకాల స్ఫూర్తితో బీజేపీలో చేరానని చెప్పారు. తాను టీడీపీ నుంచి బయటకు రాలేదనీ.. ఆ పార్టీ నుంచి గెంటివేతకు గురయ్యానని ఆమె ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. టీడీపీ బలోపేతానికి అహర్నిశలు కష్టపడ్డానని, టీడీపీలో అనేక అవమానాలు ఎదుర్కొన్నానని, చంద్రబాబును తిడుతున్నవారికి పదవులిచ్చారని, పార్టీ కోసం పనిచేసినవారికి మొండిచేయి చూపారని కవిత విమర్శించారు.

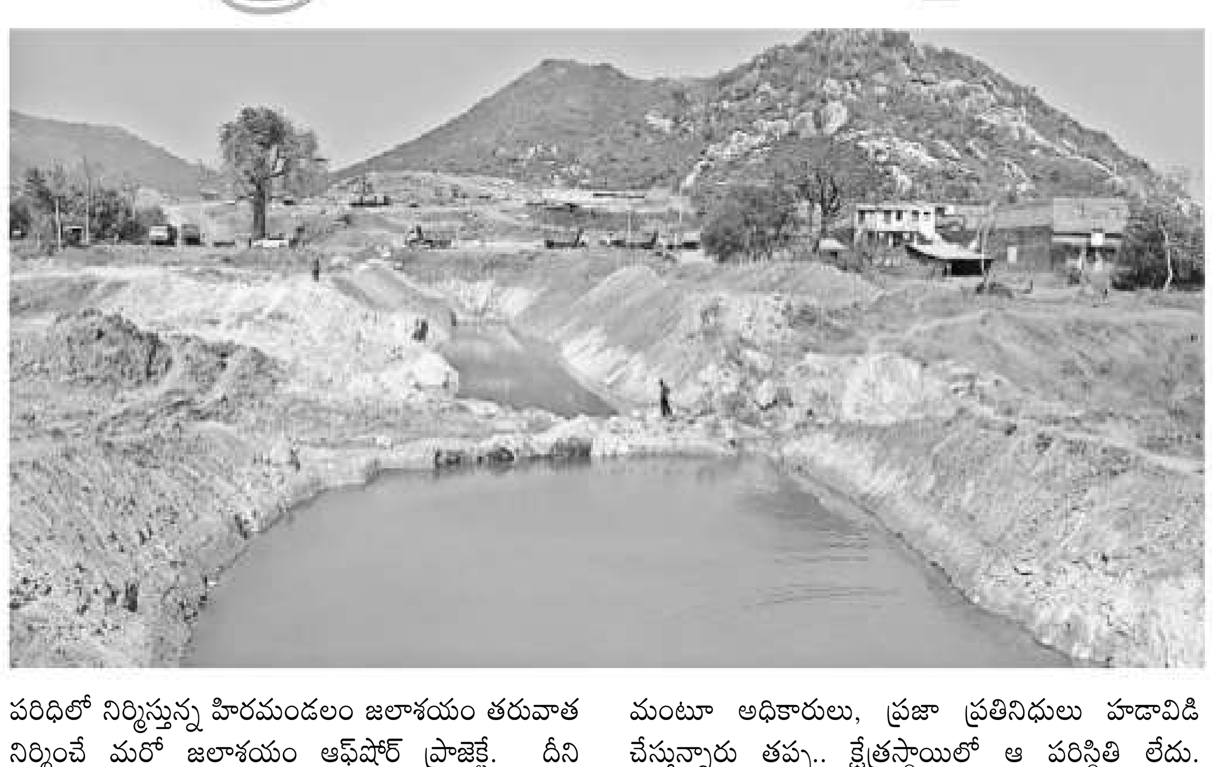
టీడీపీ నుంచి గెంటివేతకు గురయ్యా

మహానాడులో కలత చెందిన కవిత

టీడీపీ అధికారంలోకి రానప్పుడు తనకు ఎంతో గౌరవం ఇచ్చారని, పార్టీకి సంబంధించిన ఏ చిన్న మీటింగ్ జరిగినా తనకు ఆహ్వానం అందించేవారని, అధికారంలోకి వచ్చాక పూర్తిగా తనను పక్కన పెట్టారని వాపోయారు. మహానాడులో తనను అవమానించారని, తనతో కన్నీరు పెట్టించారని కవిత గతంలో వ్యాఖ్యానించారు. ''తెలుగుదేశం పార్టీలో మహిళలకు కనీస గౌరవం లేదు. సినిమా వాళ్లంటే మరీ చిన్నచూపు. గడిచిన మూడేళ్లుగా ఎన్నో అవమానాలకు గురిచేశారు.. చేస్తున్నారు. చాలా క్షోభపెట్టారు. ఇలాంటి పార్టీలో ఎందుకు ఉండాలి. అందుకే ఆ పార్టీలో కొనసాగదాలచుకోలేదు'' అని కవిత అన్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ మహానాడులో జరిగిన అవమానం తర్వాత పార్టీ కార్యక్రమాలకు దూరంగా ఉంటూ వస్తున్నారు. అప్పట్లోనే బీజేపీ గూటికి చేరటానికి ఆమె ప్రయత్నాలు కూడా చేశారు. ఈ క్రమంలో తెలంగాణ బీజేపీ అధ్యక్షుడు లక్ష్మణ్‌తో భేటీ అయ్యారు. అప్పట్నుంచి వేచి చూసిన కవిత ఎట్టకేలకు కమలం గూటికి చేరుకున్నారు.

అయ్యో.. ఆఫ్‌షోర్!

- మంజూరైన నిధులు..రూ.466 కోట్లు
- ప్రారంభించాల్సిన తేదీ.. జూలై 31
- ఇప్పటివరకు అతీగతీ లేని పనులు
- పునాదుల స్థాయి దాటనివే ఎక్కువ
- మట్టి.. కాంక్రీటు పనులది అదే తీరు
- పురోగతిని పట్టించుకోని పాలకులు
- నిధులున్నా..ముందుకు సాగని వైనం

శ్రీకాకుళం, మార్చి 11 (మనం న్యూస్‌బ్యూరో): వెనకబడిన ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతంలోని శ్రీకాకుళం జిల్లాకు వరప్రదాయినిగా ఉండి, పంటలు పండేందుకు ఉపయోగపడుతుందనుకున్న ఆఫ్‌షోర్ రిజర్వాయర్ పనులు నత్తతో పోటీ పడుతున్నాయి. జిల్లాకు సాగునీటి వనరులను పుష్కలంగా అందించాలన్న ఉద్దేశంతోనే ఒకవైపు వంశధార రిజర్వాయర్, మరో వైపు పలాస, టెక్కలి నియోజకవర్గాలకు సాగునీరు అందించేందుకు ఉద్దేశించిన ఆఫ్‌షోర్ రిజర్వాయర్ పనులను వేగవంతం చేశాయి. అధికార యంత్రాంగం ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరచడంతో వంశధార పనులు పరుగు పెడుతున్నా.. ఆఫ్‌షోర్ రిజర్వాయర్ పనులు మాత్రం ఎక్కడివక్కడే ఉండిపోయాయి. జూలై 31 నాటికి రిజర్వాయర్ పనులు పూర్తి చేసి, సాగునీరు అందించాలని ప్రభుత్వం భావించింది. కానీ ఇప్పటికి కనీసం 30 శాతం పనులు కూడా పూర్తికాలేదు.

ప్రత్యేక శ్రద్ధ అవసరం

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ప్రస్తుతం వంశధార ప్రాజెక్ట్ పరిధిలో నిర్మిస్తున్న హిరమండలం జలాశయం తరువాత నిర్మించే మరో జలాశయం ఆఫ్‌షోర్ ప్రాజెక్టే. దీని సామర్థ్యం 2.05 టీఎంసీలుగా నిర్ణయించారు. జలాశయం గట్టు నిర్మాణం బాలారిష్టాలు దాటలేదు. ఇక కాంక్రీట్ నిర్మాణాలు పునాదుల దశను కూడా దాటలేదు. ఇదిగో.. అదిగో పూర్తి చేస్తున్నామంటూ అధికారులు, ప్రజా ప్రతినిధులు హడావిడి చేస్తున్నారు తప్ప.. క్షేత్రస్థాయిలో ఆ పరిస్థితి లేదు. పనుల్లో ఎక్కడా వేగం కనిపించడం లేదు. మంత్రి కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడి సొంత నియోజకవర్గం టెక్కలి కాబట్టి ఆయన కలగజేసుకుంటే తప్ప పనులు ముందుకు సాగేలా లేవు.

వ్యూహం ఇలా..

మహేంద్రతనయ నుంచి కాలువలోకి నీటిని విడుదల చేసి, ఆపై నియంత్రించి, పంపించే నిర్మాణాలు మెళియాపుట్టి మండలం చాపర వద్ద ప్రారంభం కావాలి. ఇక్కడి ఇన్‌లెట్ రెగ్యులేటర్ మొదలుకొని కాలువ ప్రవహించే 13 కి.మీ. పొడవునా అనేక నిర్మాణాలు చేపట్టాలి. కానీ అవేమీ చేయడం లేదు. కాలువ శివారైన.. నందిగాం మండలం పెదగురువూరు వద్ద కాలవలో నుంచి నీటిని జలాశయంలోకి పంపించేందుకు హెడ్ రెగ్యులేటర్ నిర్మించాలి. ఇలా మొత్తంగా 29 కట్టడాలు పూర్తి కావాలి. వీటిలో ఇప్పటి వరకు కేవలం 9 కట్టడాలు మాత్రమే ప్రారంభమయ్యాయి. అది కూడా గోతుల వరకే. కానీ జలవనరుల శాఖ మాత్రం వింత నివేదికలు సమర్పిస్తోంది. పనులు శరవేగంగా సాగుతున్నాయని, ఇప్పటికే కొన్ని పూర్తయ్యాయని, మిగిలినవి వివిధ దశల్లో ఉన్నాయని చెబుతోంది. ఇక టెక్కలి-మెళియాపుట్టి ప్రధాన రహదారిలో రెండు వరుసల వంతెనలు మూడు నిర్మించాలి. వీటికి చాలా సమయమే పట్టేలా ఉంది. కొండను తొలిచే టన్నెల్ నిర్మాణమే అసలు సిసలైన పరీక్ష. కొండకు రెండువైపులా ఇంకా పదేసి మీటర్ల లోతుకు వెళ్తే గానీ సొరంగం పనులు పూర్తి కావు. అవి పూర్తి కాకుండా.. ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు పడే అవకాశం లేదని సాగునీటి రంగ నిపుణులే చెబుతున్నారు.

పనుల పురోగతి ఇలా..

వాస్తవానికి ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి..72.61 లక్షల క్యూబిక్ మీటర్ల మేర మట్టి పని చేపట్టాలి. కానీ ప్రస్తుతం 35.93లక్షల క్యూబిక్ మీటర్ల మేర మాత్రమే పనులు పూర్తయ్యాయి. కాంక్రీట్ పని 68,704 క్యూబిక్ మీటర్లకు గాను 1,761 క్యూబిక్ మీటర్ల మేర మాత్రమే పూర్తయింది. మొత్తం జలాశయం గట్టు 2.5 కి.మీ. పొడవునా రాతి కట్టడం సాగాలి. ఇప్పటికి 800 మీటర్ల మేర పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి. నిర్మించాల్సిన కాంక్రీట్ కట్టడాలు.. 29, ప్రారంభించినవి..(గోతులు తీసినవి) 9.

ప్రైవేటు రంగంలో రిజర్వేషన్లు

- కాంగ్రెస్ కృషి చేస్తుంది: రఘువీరా రెడ్డి
- పార్టీకి పునర్వైభవం వచ్చింది: కేవీపీ
- మోదీకి వైసీపీ, టీడీపీ సరెండర్: పల్లంరాజు
- కాంగ్రెస్‌లో చేరిన బీసీ నేత గంగాధర్

అమరావతి, మార్చి 11 (మనం ప్రతినిధి): ప్రైవేటు రంగంలో రిజర్వేషన్లు తెచ్చేందుకు కాంగ్రెస్ పార్టీ కృషి చేస్తుందని ఏపీసీసీ అధ్యక్షుడు ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి అన్నారు. ఆదివారం రఘువీరా రెడ్డి సమక్షంలో బీసీ జనసభ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ గంగాధర్ కాంగ్రెస్ పార్టీలో చేరారు. రఘువీరాతో పాటు రాజ్యసభ సభ్యుడు కేవీపీ రామచంద్రరావు, కేంద్ర మాజీ మంత్రి పల్లం రాజు.. ఆయనకు పార్టీ కండువా కప్పి సాదరంగా ఆహ్వానించారు. ఈ సందర్భంగా రఘువీరా మాట్లాడుతూ.. బడుగు, బలహీన వర్గాలతో పాటు అగ్రవర్ణాలలోని పేదలను ప్రభుత్వం విస్మరించిందన్నారు. రాష్ట్ర విభజనలో పాలు పంచుకున్న ప్రతి పార్టీ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం దొంగ పోరాటాలు చేశాయని ఆయన ఆరోపించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ తప్పు చేసి ఉంటే విభజన చట్టాన్ని ఎందుకు అమలు చేయాలని అడుగుతున్నారని ఆయన ప్రశ్నించారు. కేవీపీ మాట్లాడుతూ.. కాంగ్రెస్ పార్టీకి పునర్ వైభవం వచ్చిందన్నారు. రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టం అమలు, ప్రత్యేక హోదా కోసం కాంగ్రెస్ చేపట్టిన కోటి సంతకాల సేకరణ విజయవంతమైందన్నారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న పరిణామాలు, కాంగ్రెస్ పార్టీకి వస్తున్న ఆదరణ చూసి గంగాధర్ పార్టీలో చేరారని ఆయన వ్యాఖ్యానించారు. టీడీపీ, వైసీపీలు రెండూ ప్రధాని మోదీకి లొంగిపోయాయని పల్లంరాజు ఆరోపించారు. హోదా కోసం కలిసి పోరాడుదామంటే రెండు పార్టీలు కలిసి రావటం లేదన్నారు. ప్రధాని మోదీకి పరిపాలన దక్షత లేదని, అన్ని వ్యవస్థలను తన ఆధీనంలోకి తీసుకుని, రాజ్యమేలుతున్నారని విమర్శించారు. దేశంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా నలుగురు సుప్రీం కోర్టు జడ్జీలు మీడియా ముందుకు వచ్చారంటే పరిస్థితి ఎలా ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చన్నారు. మీడియా మద్దతు లేకపోవటంతో కాంగ్రెస్ పార్టీ చేస్తున్న కార్యక్రమాలు ప్రజలకు తెలియడం లేదని పేర్కొన్నారు.

లాభసాటిగా వ్యవసాయం

- ప్రభుత్వాలు మరింత కృషి చేయాలి
- సుప్రీం జడ్జి జస్టిస్ జాస్తి చలమేశ్వర్
- ప్రకృతి సాగుకు ప్రాధాన్యం: సోమిరెడ్డి

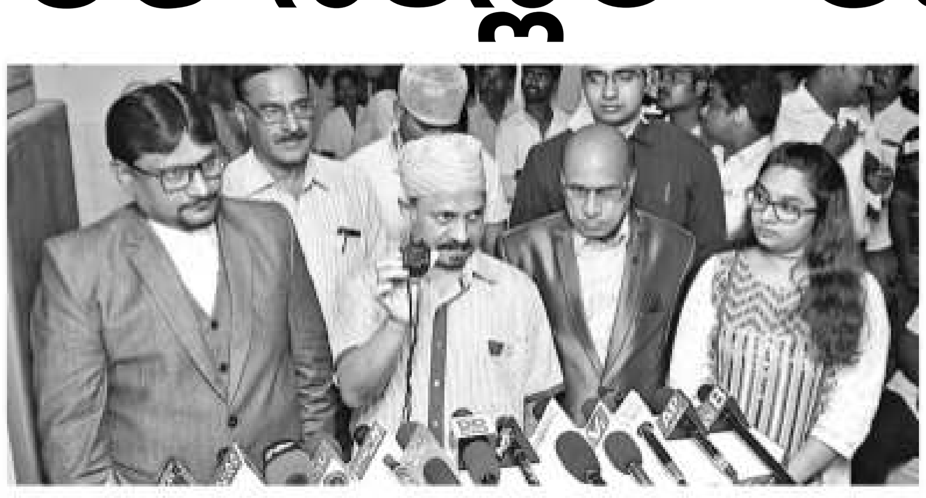

గుంటూరు, మార్చి 11: అనుకూల వాతావరణం గల మనదేశంలో వ్యవసాయాన్ని లాభసాటి చేయటానికి ప్రభుత్వాలు మరింత కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉందని సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ జాస్తి చలమేశ్వర్ అన్నారు. గుంటూరు జిల్లా కొర్నెపాడులో రైతు నేస్తం ఫౌండేషన్ నిర్మించిన గోశాలను రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖమంత్రి సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డితో కలిసి ఆయన ప్రారంభించారు. అనంతరం జస్టిస్ జాస్తి చలమేశ్వర్ మాట్లాడుతూ.. శాఖాహారం తినటం, ప్లాస్టిక్ వాడకపోవటం వంటి ద్వారా పర్యావరణాన్ని కాపాడటంలో ప్రతి ఒక్కరూ భాగస్వాములు కావాలని పిలుపునిచ్చారు. మంత్రి సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ.. నేటి సమాజంలోని ఆరోగ్య పరిస్థితుల దృష్ట్యా ప్రకృతి వ్యవసాయం అవసరాన్ని గుర్తించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, 2022 నాటికి 5 లక్షల హెక్టార్లతో ఈ విధానం అవలంబించాలనే లక్ష్యంతో ముందుకెళ్తోందని అన్నారు. దీనికోసం 1.63 లక్షలమంది రైతులకు 37 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నామని తెలిపారు. కర్నూలులో 675 కోట్ల రూపాయలతో నిర్మిస్తున్న విత్తన యూనివర్సిటీ, బిల్ గేట్స్ ఫౌండేషన్ సహకారంతో ఏర్పాటు చేస్తున్న శాటిలైట్ మ్యాపింగ్ వంటి ఆదునిక విధానాలు, రైతులకు ఎంతో ఉపయోగపడనున్నాయని వివరించారు. రైతు నేస్తం వ్యవస్థాపకులు వెంకటేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ.. రైతులు ఎన్ని రకాలుగా ప్రయత్నించినా నష్టపోతున్నారని, వారికి చేదోడుగా ఉండేందుకు రకరకాల కార్యక్రమాలు చేపట్టామని, ఆంధ్ర, తెలంగాణ నుంచి వచ్చిన వందలాదిమంది రైతులకు ఇవి ఎంతో ఉపయోగపడుతున్నాయని తెలిపారు. భూసార పరీక్షలు ఆలస్యం అవటంవల్ల రైతులు నష్టపోతున్నారని, రైతు నేస్తం ఫౌండేషన్‌లో ఒక్క రోజులోనే పరీక్షా ఫలితాలు అందిస్తున్నామని తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో యార్లగడ్డ లక్ష్మీప్రసాద్, దగ్గుపాటి వెంకటేశ్వరరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఆదివారం జనసేన అధ్యక్షుడు పవన్ కల్యాణ్ కుటుంబ సభ్యులతో కలసి విజయవాడ వచ్చారు. సోమవారం ఆయన పలు కార్యక్రమాల్లో పాల్గొననున్నారు

65 సెకన్లలో ఆపరేషన్

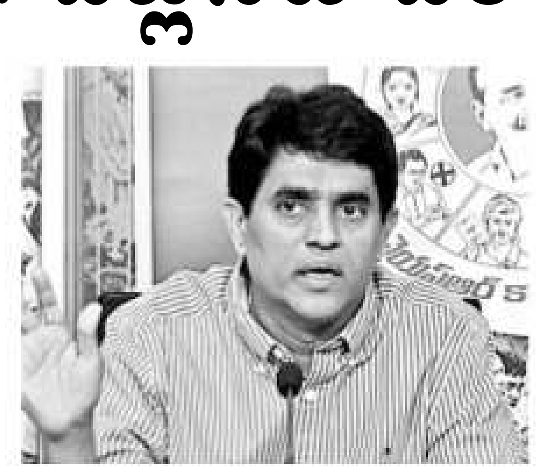
మీడియాతో మాట్లాడుతున్న డా.సోమయాజులు

- ఫాస్టెస్ట్ ఫైల్స్, ఫిషర్ సర్జన్‌గా ఘనత
- డా. సోమయాజులు ప్రపంచ రికార్డు

అనంతపురం, మార్చి 11 (మనం న్యూస్): ఆశా ఆసుపత్రి ఎండీ డాక్టర్ సోమయాజులు మరో అరుదైన రికార్డు నెలకొల్పారు. గత డిసెంబరు 30న 55 సెకన్లలో ఫైల్స్ ఆపరేషన్ పూర్తి చేసి గిన్నిస్ బుక్ రికార్డు నెలకొల్పిన ఆయన.. తాజాగా ఫైల్స్‌తో పాటు ఫిషర్ రెండు ఆపరేషన్లను 65 సెకన్లలో పూర్తి చేసి ఫాస్టెస్ట్ ఫైల్స్, ఫిషర్ సర్జన్‌గా రికార్డుకెక్కారు. ఆదివారం అనంతపురంలో కోర్టు రోడ్డులోని ఆశా ఆసుపత్రిలో గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ రికార్డు ఇండియా ప్రతినిధి బి.ఎన్. గౌడ్, ప్రపంచ రికార్డు ప్రతినిధి డాక్టర్ కె.ఆర్.కె చార్యులు సమక్షంలో ఈ ఆపరేషన్ చేశారు. ఫైల్స్‌పై విస్తృత స్థాయిలో అవగాహన కల్పించేందుకు ఆదివారం నుంచి 19వ తేదీ వరకు ఆశా ఆసుపత్రిలో ఉచిత వైద్య శిబిరం నిర్వహిస్తామని డాక్టర్ సోమయాజులు తెలిపారు. ఎంపికైన వారికి 50 శాతం రాయితీతో ఆపరేషన్లు చేస్తామని చెప్పారు. కార్యక్రమంలో ఆసుపత్రి వైద్యులు, సిబ్బంది తదితరులు పాల్గొన్నారు.

మ్యాటర్ వీక్.. పబ్లిసిటీ పీక్

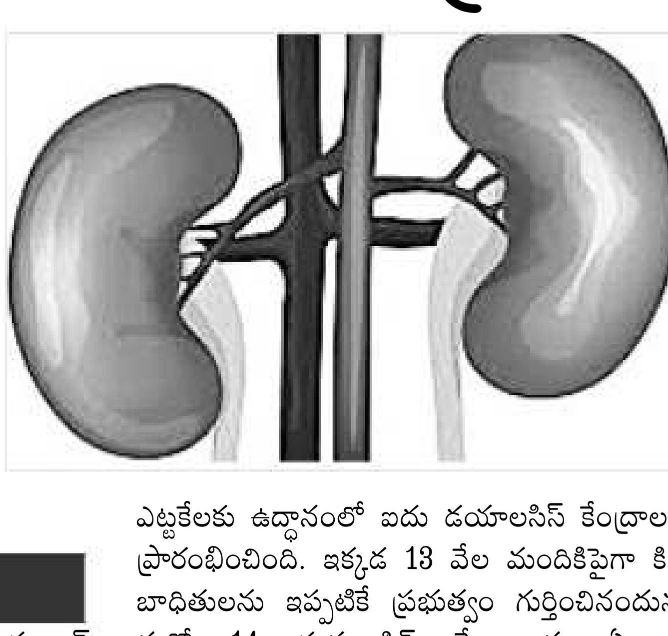
- టీడీపీ నేతలవన్నీ మాయ మాటలు
- బాబువి దొంగ లెక్కలు: బుగ్గన

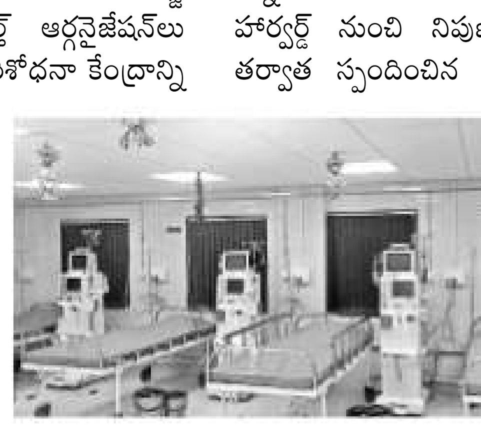
విజయవాడ, మార్చి 11: రాష్ట్ర బడ్జెట్ లెక్కలు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నాయని వైసీపీ ఎమ్మెల్యే బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్‌రెడ్డి అనారు. టీడీపీ సర్కార్ మాటలు మ్యాటర్ వీక్.. పబ్లిసిటీ పీక్ అన్నట్లుందని ఆయన ఎద్దేవా చేశారు. ఆదివారం విజయవాడలో ఆయన మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. టీడీపీ నేతలు చెబుతున్నట్లు పెట్టుబడుల సదస్సు, ఉద్యోగాల కల్పన అన్నీ మాయమాటలేనని అన్నారు. కాగ్ లెక్కల ప్రకారం రెవెన్యూ రాబడిలో రూ. 24 వేల కోట్ల లోటు ఉందన్న విషయాన్ని బుగ్గన ప్రస్తావించారు. అలాంటప్పుడు రెవెన్యూ లోటులో అకస్మాత్తుగా మిగులు ఎలా వచ్చిందన్నారు. దీన్ని చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా సమర్థించుకోగలదని ఆయన ప్రశ్నించారు. రాష్ట్రంలో ఏ రంగానికీ ఆదాయం పెరగలేదని.. కేవలం అడ్డగోలు అనుమతులతో మద్యం ఆదాయాన్ని మాత్రం రెట్టింపు చేశారన్నారు. ఎన్నికలు దగ్గర పడుతుండటంతో ప్రజలను అయోమయానికి గురి చేసి మాయ చేసేందుకే చంద్రబాబు దొంగ లెక్కలు చూపిస్తున్నారంటూ బుగ్గన విమర్శించారు. ఏపీ ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుందని చెబుతుండటం వల్ల ఇంకా ఎక్కువ నష్టం జరిగే అవకాశం ఉందని అన్నారు.

విశాఖలో కిడ్నీ పరిశోధన కేంద్రం

- ఉద్దానంలో వ్యాధులకు కారణాలపై అన్వేషణ
- విమ్స్‌లో ఏర్పాటు: పూనం మాలకొండయ్య

విశాఖపట్నం, మార్చి 11 (మనం న్యూస్ బ్యూరో): శ్రీకాకుళం జిల్లా ఉద్దానం ప్రాంతాన్ని కుదిపేస్తున్న కిడ్నీ వ్యాధి మూలలను కనుగొనేందుకు పరిశోధనా కేంద్రాన్ని విశాఖలో ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా నిర్ణయించింది. వందల కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో విశాఖలో అసంపూర్తిగా నిర్మించిన విశాఖ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ (విమ్స్)లో దీనిని ప్రారంభించాలని నిర్ణయించినట్లు రాష్ట్ర వైద్య ఆరోగ్య శాఖ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరి పూనం మాలకొండయ్య వెల్లడించారు. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ రీసెర్చ్ (ఐసీఎంఆర్), జార్జి ఇనిస్టిట్యూట్ ఫర్ గ్లోబల్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్‌లు సంయుక్తంగా ఈ కిడ్నీ వ్యాధుల పరిశోధనా కేంద్రాన్ని నిర్వహిస్తా యని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ పరిశోధనా కేంద్రం కిడ్ని వ్యాధులకు కారణాలను అన్వేషించనుంది. దశాబ్ధాలుగా వేధిస్తున్న ఉద్దానం కిడ్నీ వ్యాధులకు స్పష్టమైన కారణమేమిటన్న దానిపై ఇప్పటికీ వైద్య నిపుణులు నిర్ధారణకు రాలేకపోయారు. నీటి కాలుష్యం వల్ల వ్యాధి వ్యాప్తి చెందుతుందన్న ప్రాథమిక నిర్ధారణతోనే ప్రభుత్వం నివారణ చర్యలను ప్రారంభించింది. విమ్స్‌లో ఈ కేంద్రం త్వరగా ఏర్పాటైతే సమస్యకు మూలాలను అన్వేషించే అవకాశాలు మెరుగవుతాయి. డయాలసిస్ కేంద్రాల ఏర్పాటులో జాప్యం చేసిన విధంగా ఈ పరిశోధనా కేంద్రం ఏర్పాటులో జాప్యం జరగకుండా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది.

మరో 14 డయాలసిస్ కేంద్రాలు

రెండేళ్ల క్రితం జనసేన అధినేత పవన్ కల్యాణ్ కిడ్నీ బాధితుల అంశాన్ని పెద్ద ఎత్తున ప్రస్తావించి, హార్వర్డ్ నుంచి నిపుణులను తీసుకువచ్చారు. ఆ తర్వాత స్పందించిన ప్రభుత్వం బాధితుల కోసం ఉచిత డయాలసిస్ సెంటర్‌లను ప్రారంభించనున్నట్లు ప్రకటించింది. పలు పర్యాయాలు వాయిదాలు, బాధితుల నిరసనల తరువాత ప్రభుత్వం ఎట్టకేలకు ఉద్ధానంలో ఐదు డయాలసిస్ కేంద్రాలను ప్రారంభించింది. ఇక్కడ 13 వేల మందికిపైగా కిడ్నీ బాధితులను ఇప్పటికే ప్రభుత్వం గుర్తించినందున.. మరో 14 డయాలసిస్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. ఈ 13 వేల మందిలో సిరమ్ క్రియాటిన్ ప్రమాదకర పరిస్థితులకు చేరినట్లు గుర్తించారు. రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో కూడా ఈ 14 కేంద్రాల అంశాన్ని ప్రస్తావించారు. ప్రస్తుతం పలాస, సోంపేట ప్రాంతాల్లో డయాలసిస్ కేంద్రాలు పనిచేస్తుండగా, కొత్తగా వజ్రపుకొత్తూరు, హరిపురం, కవిటి కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్‌లలో డయాలసిస్ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉందని ఆరోగ్య శాఖ అధికారులు ప్రతిపాదించారు. కిడ్నీ బాధిత గ్రామాల్లో సమగ్ర ఆరోగ్య సర్వే జరిపితే బాధితుల సంఖ్య మరింతగా పెరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

టెంపో, బస్సు ఢీకొని.. నలుగురి మృతి

- మరో ఐదుగురికి తీవ్ర గాయాలు
- చిత్తూరు జిల్లాలో రోడ్డు ప్రమాదం

బంగారుపాళ్యం, మార్చి11 (మనం న్యూస్): చిత్తూరు జిల్లా బంగారుపాళ్యం మండలం మాదిగొళ్ళతొప్పు సమీపంలో ఆదివారం తెల్లవారుజామున జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదంలో నలుగురు అక్కడికక్కడే దుర్మరణం చెందారు. మరో ఐదుగురు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. కేరళ నుంచి తిరుమలకు వెళ్తున్న టెంపో, చిత్తూరు నుంచి బెంగళూరు వెళ్తున్న ప్రైవేటు ట్రావెల్స్ బస్సు ఢీకొనడంతో ఈ ప్రమాదం జరిగింది. మృతులను హరీష్ (40), సదాశివన్ (70), గిరిజ (47), పకీర్ కట్ట (52)గా గుర్తించారు. క్షతగాత్రులను బంగారుపాళ్యం ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తరలించి ప్రాథమిక చికిత్స అనంతరం, వైద్యుల సలహా మేరకు మెరుగైన వైద్యం కోసం చిత్తూరు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించారు. మృతదేహాలను పోస్టుమార్టం నిమిత్తం బంగారుపాళ్యం ఆస్పత్రికి తరలించారు.

'ఫాస్ట్‌ఫుడ్' ప్రమాదకరం

ఆరోగ్యం

భారత్‌లో వినియోగిస్తున్న యాంటిబయోటిక్స్‌ను తొలగించేందుకు బహుళ జాతి సంస్థల (ఎంఎన్‌సీ)కు చెందిన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ కంపెనీలు నిరాకరిస్తున్నాయి. యాంటిబయోటిక్స్‌ను తొలగించేందుకు ఎటువంటి నిర్ణీత తేదీని ప్రకటించేందుకు ఈ కంపెనీలు అంగీకరించడం లేదని ఒకసర్వేలో తేలింది. ప్రముఖ ఫాస్ట్‌ఫుడ్ కేంద్రాల్లో విక్రయించే చికెన్ సంబంధిత పదార్థాలు యాంటీ మైక్రోబియాల్ (ఏఎంఆర్) నిరోధకాన్ని కలిగివుంటాయని తమ సర్వేలో తేలిందని ఘజియాబాద్‌కు చెందిన నితిన్ రావత్ తెలిపారు. రోగ నిరోధానికి సంబంధించి వాడు యాంటిబయోటిక్స్‌ను పనిచేయకుండా ఈ మైక్రోబియాల్ పనిచేస్తుంది. ఈ ఏఎంఆర్ వల్ల ఏడాదికి పది మిలియన్ మరణాలు సంభవిస్తున్నాయని సర్వే అభిప్రాయపడింది. 2050 నాటికి 100 ట్రిలియన్ డాలర్ల నష్టం వాటిల్లుతుందని అంచనా. భారత్‌లో రోగాలకు కారణమవుతున్న ఈ ఏఎంఆర్ వల్ల చిన్నపాటి బ్యాక్టీరియా రోగాలను తగ్గించడం కూడా సాధ్యపడడం లేదు. ఏఎంఆర్ అంటువ్యాధులకు కారణమవుతోంది. ఈ వ్యాధుల్ని తగ్గించాలంటే సుదీర్ఘకాలం పడుతోంది. ఫలితంగా ఎక్కువకాలం ఆసుపత్రుల్లో ఉండాల్సిరావడం, అధిక మొత్తంలో డబ్బు ఖర్చుకావడం జరుగుతోంది. భారత్‌లో అత్యంత వేగంగా ఫాస్ట్‌ఫుడ్ సంస్కృతి పెరుగుతుండడం ఆందోళన కలిగించే అంశం. 2015లో ఎఎంఆర్‌పై ప్రపంచ ఆరోగ్యం సంస్థ ఆధ్వర్యంలో ప్రపంచ కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించారు. దీని ఆధారంగా పలుదేశాలు జాతీయ కార్యాచరణను తయారుచేసుకున్నాయి. మనుషులకు ఎక్కువ హాని కలిగించే ఎఎంఆర్ పదార్థాల జాబితాను డబ్ల్యుటిఓ రూపొందించింది. 2016లో ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశం ఎఎంఆర్‌ను నిరోధించే యత్నాలకు అంగీకారం తెలిపింది.

✍ తాడేపల్లి శివరామకృష్ణారావు

కంపెనీ పేరు	భారత్‌లో పరిస్థితి	ప్రపంచవ్యాప్త లేదా అమెరికాలో పరిస్థితి
మెక్‌డొనాల్డ్స్ కన్నాట్ ప్లాజా రెస్టారెంట్స్ ప్రై.లిమిటెడ్, హార్డ్ కాజిల్ ప్రై.లిమి.	ఎలాంటి యాంటిబయోటిక్స్ వాడకం తగ్గించడానికిగానీ, నిలిపివేయడానికిగానీ కట్టుబడి లేవు.	యాంటీ మైక్రోబియాల్‌పై మాంసాహారంలో అదుపు, వినియోగాన్ని నిరోధించడం, అసలు వినియోగించకుండా చూడడం. అమెరికా, కెనడా జపాన్, దక్షిణ కొరియా, ఆస్ట్రేలియా, రష్యా, యూరప్, బ్రెజిల్, చైనా దేశాలో కట్టుబడడం.
పిజ్జా హట్ ఎం రెస్టారెంట్స్ ఇండియా ప్రై.లిమిటెడ్	తగ్గించడానికి, నిరోధించడానికి ఎటువంటి కట్టుబాటు లేదు.	యాంటీ మైక్రోబియాల్‌పై మంచి అవగాహన పెంచడం, చట్టం అనుమతించినప్పటికీ యాంటీ మైక్రోబియాల్‌ను నిరోధించే యత్నాలు.
కెఎఫ్‌సీ ఎం రెస్టారెంట్స్ ఇండియా ప్రై. లిమిటెడ్	తగ్గించడానికి, నిరోధించడానికి ఎటువంటి కట్టుబాటు లేదు.	
టాటా స్టార్ బక్స్ ప్రై. లిమిటెడ్	తగ్గించడానికి, నిరోధించడానికి ఎటువంటి కట్టుబాటు లేదు.	వైద్యపరంగా ఉపయోగించే యాంటిబయోటిక్స్ కోసం తగువిధంగా యాంటిమైక్రోబియాల్‌ను నిరోధించడం అమెరికాకు వీలుగా కట్టుబడివుండడం

అనుసంధానం అనర్థం!

ఇంటర్వ్యూ

నదుల అనుసంధానం వల్ల భవిష్యత్తులో ఆయా రాష్ట్రాల మధ్య కలహాలకు కారణమవుతుందని ప్రముఖ పర్యావరణవేత్త, నీటి యాజమాన్య నిపుణుడు రవి చోప్రా అభిప్రాయపడ్డారు. బీజేపీ పాలిత రాష్ట్రాల్లో నదుల అనుసంధానం ప్రక్రియ కొన్ని ఇబ్బందుల నెదుర్కొంటోంది. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన నదుల అనుసంధానం పథకం వల్ల సమస్య పరిష్కారం కాకపోగా మరిన్ని సమస్యలకు దారితీస్తుందని ఆయన చెప్పారు. డెహ్రాడూన్‌లోని పీపుల్స్ సైన్స్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు ఆయన డైరెక్టర్‌గా ఉన్నారు. న్యూఢిల్లీలోని హిమాలయ ఫౌండేషన్ వ్యవస్థాపకుడు కూడా! ఆయనతో ఇంటర్వ్యూ వివరాలు...

ప్ర: ఇటీవలి కాలంలో నదుల అనుసంధానం పథకం పునరుద్ధరించబడింది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం వివిధ శాఖలతో ఈ పథకం ఖర్చు అంచనాలు, అధ్యయనాలతో ముందుకెళ్తోంది. విస్తృత ప్రతిపాదికన ఈ పథకం పట్ల మీ అభిప్రాయమేమిటి? మన నదుల్ని నిర్వహించేందుకు ఇది మంచి ఆలోచనేనా?

జ: ఇదంతా హాస్యాస్పదం (జోక్). ఈ పథకాన్ని మొట్టమొదట 1960లో ఎయిర్ లైన్ కెప్టెన్ డస్టర్ ప్రతిపాదించారు. అప్పుడతను పూలదండ కాలువ(గార్లెండ్ కెనాల్)ను ప్రతిపాదించారు. ఉత్తర భారతదేశంలోని గంగ నుంచి దక్షిణ భారతదేశంలోని నదులను అనుసం ధానం చేసేందుకు కాలవల ద్వారా నీటిని పంపిణీ చేయాలన్నది ఆ ప్రతిపాదన. 1960లో దేశంలోనే ప్రఖ్యాత సివిల్ ఇంజినీర్, కేంద్ర మాజీ మంత్రి కెఎల్‌రావు కూడా ఇదే ప్రతిపాదనను చేశారు. గార్లెండ్ కెనాల్‌ను ఆయనే మొట్టమొదటి సారిగా నదుల అనుసంధానం అని వ్యవహరించారు.

ప్ర: ఇది హాస్యాస్పదం అని మీరంటున్నారు. ఈ జోక్ ఎక్కడ మొదలైంది?

జ: మనకిప్పటికే ఒక గార్లెండ్ కెనాల్ ఉంది. దానిపేరే గంగ. హిమాలయాల్లోని నదులన్నింటి నీటిని గంగానది సేకరించి సముద్రంలోకి చేరుస్తుంది. దురదృష్టవశాత్తు ఈ గార్లెండ్ కెనాల్‌ను మనం సక్రమంగా వినియోగించుకోలేక గందరగోళ పరుస్తున్నాం. ఉత్తర భారతం నుంచి దక్షిణ భారతం వరకు, నీరు ఎక్కువగా లభించే చోటు నుంచి తక్కువగా లభించే చోటుకు తరలించాలన్న ఆలోచనే జోక్ అంటే! ప్రస్తుతం ఉత్తరభారతంలోని నదుల్లో రుతుపవనాల సమయంలో నీరు ఎక్కువగా ప్రవహిస్తుంది. వరదలు వస్తుంటాయి. ఇదే సమయంలో దక్షిణ భారతదేశంలో పరిస్థితి కూడా ఇందుకు భిన్నంగా ఉండదు. హిమానీ నదాలు పెద్దగా ఉంటే ఏడాది పొడవునా ఉత్తర భారతదేశంలోని నదులు నిండుగా ఉంటాయి. గంగ గురించి ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను... దేవప్రయాగ వద్ద భగీరథ, అలకానంద నదులు గంగతో కలుస్తాయి. దేవ ప్రయాగ వద్ద ఏడాదిలో హిమానీ నదాల ప్రవాహం 27 శాతం మాత్రమే ఉంటుంది. అంటే హిమానీ నదాలు ఏడాది పొడవునా నదులను జీవనదులుగా ఉంచలేవు. ఈ అంశంలో ఇక్కడే చాలామందిలో అపార్థం చోటుచేసుకుంది. హిమాలయాలుకదా. అక్కడ మంచు కరిగి హిమానీ నదాలుగా మారి నదుల్లోకి నీరుచేరుతుందని చాలామంద అపోహపడుతుంటారు. వరదలు సంభవించేవేళ దక్షిణ ప్రాంతంలోని నదులు నీటిని తీసుకునేందుకు సిద్ధంగా ఉండవు.

ప్ర: మొట్టమొదటి నదుల అనుసంధానం కెన్ - బెత్వాకు కొన్ని నెలల క్రితం పర్యావరణ అనుమతి వచ్చింది. ఈ అనుసంధానం వల్ల కలిగే ప్రమాదమేమిటో వివరించండి?

జ: ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో వాళ్లు కెన్-బెత్వా అనుసంధానం ప్రస్తావిస్తున్నారు. ఈ అనుసంధానం గురించి పీపుల్స్ సైన్స్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఎంతో అధ్యయనం చేసింది. ఈ రెండూ పక్కపక్కనే ఉంటాయి. కెన్ తూర్పు దిక్కులో ఉంటే బెత్వా పడమర దిక్కులో ఉంటుంది. కెన్ ప్రాంతం కరవు పరిస్థితుల్లో మునిగితే బెత్వా కూడా అంతే! కెన్‌లో వరదలొస్తే బెత్వాలోనూ వస్తాయి. ఇదే పరిస్థితి దేశవ్యాప్తంగా నెలకొనివుంది.అంటే వాతావరణ పరిస్థితులు అన్నిచోట్లా ఒకేలా ఉంటాయి. కాబట్టి కెన్‌లోమిగులు నీరుంటుంది, బెత్వాలో తక్కువ ప్రమాణంలో నీరుండటమేమిటి? కెన్ కంటే బెత్వాకు పరివాహిక ప్రాంతమెక్కువ. కెన్ పరివాహిక ప్రాంతమంతా అడవులతోను, అందువల్ల మధ్యభారత్‌లో కెన్ నది ప్రధానభూమిక పోషిస్తోంది. కెన్‌ప్రాంతంలో జనా భా తక్కువ. ఆ ప్రాంతంలో పెద్దపెద్ద నగరాలు, పరిశ్రమలు లేవు. అందువల్ల అక్కడ నీటి అవసరం తక్కువ. అక్కడ ఎక్కువ గిరిజనులుండడం వల్ల సాగునీటితో వ్యవసాయం చేయరు. ఇవన్నీ కలిసి ఆ ప్రాంతంలో తక్కువ నీటి అవసరం కలిగేలా చేస్తున్నాయి. కెన్ అభివృద్ధి నమూనా ఏమిటి? కెన్ నమూనా అంటూ ఇంకొకటి ఉండదు. బెత్వా స్థాయి అభివృద్ధి సాధించిన తరువాత దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో నెలకొన్న పరిస్థితులే భవిష్యత్తులో కెన్ ప్రాంతంలోనూ ఏర్పడవచ్చు. అప్పుడు కెన్వా ప్రజలు మా వద్ద మిగులు నీరులేదని వాదిస్తారు. భోపాల్ వైపు బెత్వా ఉంటుంది. బెత్వా పరివాహిక ప్రదేశంలోకి భోపాల్, ఝాన్సీ వస్తాయి. ఆ ప్రాంతంలో సోయాబిన్ ఎక్కువగా సాగుచేస్తారు. వాణిజ్యపంటల సాగుకూడా ఉండడం వల్ల అక్కడ నీటి అవసరం ఎక్కువగా ఉంటుంది. నీటి డిమాండ్ ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల సహజంగా నీటి కొరత వస్తుంది. మరోవిధంగా చెప్పుకోవాలంటే దేవుడు వర్షం ఇస్తాడు; ప్రకృతి వర్షం ఇస్తుంది. అలాగే ఇది కూడా! ఇప్పుడు మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన నివేదిక కొత్త విషయాన్ని చెబుతోంది. బెత్వా ప్రాంతంలో మిగులు నీరు ఉందట. ఇందులో ఎవరి లెక్కలు నమ్మాలి? మేముసేకరించిన వివరాల ప్రకారం, రెండు ప్రాంతాల్లోను ఒకేమాదిరి వర్షపాతం ఉంటుంది. డిమాండ్ తక్కువగా ఉండడం వల్లే కెన్ ప్రాంతంలో ప్రస్తుతం మిగులు నీరుంటోంది. ఈ రెండు నదులను అనుసంధానం చేయడం వల్ల కర్ణాటక - తమిళనాడు మధ్య చెలరేగుతున్న కావేరి జలాల సమస్య, పంజాబ్, రాజస్థాన్, హర్యానాల మధ్య ఏర్పడి విధంగా భవిష్యత్తులో నీటి తగాదాలు ఏర్పడే అవకాశాలుంటాయి.

నదుల అనుసంధానం ప్రక్రియ వల్ల భవిష్యత్తులో నీటి సమరాలు తలెత్తుతాయని ప్రముఖ పర్యావరణవేత్త, నీటి యాజమాన్య నిపుణుడు రవి చోప్రా అభిప్రాయపడ్డారు. వాజ్‌పేయి హయాంలో నదుల అనుసంధానంపై ఊపందుకుంది. ఇందుకు సంబంధించి సాధ్యాసాధ్యాలపై చర్చ జరిగింది. అనుసంధానం భారీ ఖర్చుతో కూడుకున్న ప్రక్రియలు కావడంతో అప్పటికి దానికి స్వస్తిపలికారు.

ప్ర: ప్రాజెక్టు ఖర్చు అంచనాలకొస్తే సంక్లిష్టత, ప్రణాళిక స్థాయిలో ఎన్నో అంకెలు చూస్తున్నాం. దేశంలోనే చేపడుతున్న పెద్ద అవస్థాపన ప్రణాళికగా కొంతమంది అభివర్ణిస్తున్నారు. మరికొంతమంది ఇది శక్యంకాని ప్రాజెక్టని అనుమానాలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు మీ అంచనాలేమిటి? ఖర్చు అంచనాలు వేసేటప్పుడు మనం గమనించాల్సిన అంశాలేమిటి?

జ: ఈ ప్రాజెక్టుకు వాస్తవ అంచనాలుగా 5.56 లక్షల కోట్లని చెబుతున్నారు. ఈ లెక్కలు పదిహేనేళ్ల క్రితంవి.అదంత అవుతుందని నేననుకోవడం లేదు. ఈ ప్రాజెక్టు ఎప్పటికి పూర్తవుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు. పూర్తయితే అది 25 లక్షల కోట్లకు చేరుకోగలదని అంచనా. ఇటువంటి ప్రాజెక్టులను మనం ఇంతకుముందు గమనించాం. ఆ అనుభవంతో దీన్ని ఖర్చు అంచనానుమించి నాలుగైదు రెట్లు పెరుగుతుం దని భావించవచ్చు. ఉదాహరణకు నర్మదా వ్యాలీ ప్రాజెక్టును పరిశీలించవచ్చు. భైసేకరణ బిల్లు ఆమోదం పొందకముందు అంచనాలివి. భూసేకరణ, పునరావాసం చట్టాన్ని అనుసరించి భూసేకరణ జరిపితే ప్రాజెక్టు ఖర్చు తడిసి మోపెడవుతుంది.

ప్ర: నదుల అనుసంధానమనేది బీజేపీ అభిమాన పుత్రిక. కాంగ్రెస్, బీజేపీ ప్రభుత్వాల తీరును గమనిస్తే, వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం హయాంలో ఆలోచన వచ్చింది. మళ్లీ ఇప్పుడు తెరపైకి వచ్చింది కదా?

జ: వాజ్‌పేయి హయాంలో నదుల అనుసంధానం ఊపందుకుంది. జాతీయ జల అభివృద్ధి సంస్థ ఆధ్వర్యంలో సాధ్యాసాధ్యాలపై అధ్యయనాలు జరిగాయి. ఇది ఎంతో ఖర్చుతో కూడుకున్న ప్రాజెక్టు అయినప్పటికీ దీన్ని వదిలిపెట్టే ఆలోచన ప్రస్తుత పాలకులకు లేదు. అన్నివర్గాల నుంచి వారికి వ్యతిరేకత కూడా వ్యక్తమవుతోంది. ఒకనొకదశలో మా నీళ్లు ఇవ్వమని బిహార్ ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసిన విషయం విదితమే.

✍ ఆరిఫ్ హుస్సేన్
(ఎకాలజైజ్ సౌజన్యంతో)

(మార్చి 14న అంతర్జాతీయ నదుల నిర్వహణ దినోత్సవం)

శీతాకాల వ్యవసాయం కుదేలు

మథనం

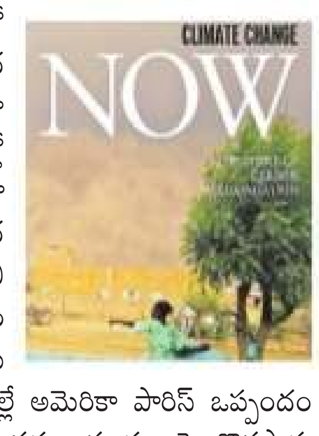
భూతాపం పెరగడంతో భూగోళంపై చోటు చేసుకుంటున్న వాతావరణ మార్పుల కారణంగా సుదీర్ఘ వాసవి కాలాలు, కురచ శీతాకాలాల కారణంగా జీవవైవిధ్యంలో అనూహ్యమైన పరిణామాలు సంభవిస్తున్నాయి. రుతు కాలాల్లో సంభవిస్తున్న మార్పులను సాంకేతికపరమైన చిట్కాలతో పరిష్కరించడం సాధ్యం కాదు. 'భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ పర్యవేక్షణ కేంద్రం' రూపొందించిన సమాచారం ప్రకారం వారాలవారీగా రుతుపవన వర్షపాతం అతి తక్కువ నమోదైంది. ఫిబ్రవరి చివరి నాటికి సాధారణ వార్షిక వర్షపాతం సంచిత లోటు 64 శాతంగా నమోదైంది. వర్షాభావ పరిస్థితులు నెలకొన్న 2014 -15 నాటి కరువు కాలంలో మొత్తం వర్షపాతం దీర్ఘకాల సగటు (ఎల్పీఏ) కేవలం 15 శాతం మాత్రమే నమోదైంది. 2017లో ఖరీఫ్ పంటల (తొలకరిలో సాగు) కంటే రబీ పంటలు (వర్షాకాలం ముగిసిన అనంతరం పండించే పంట) బాగా సాగైనట్లు సమాచారం. పంజాబ్, హర్యానా తదితర ప్రాంతాలలో పండించే గోధుమ పంట, వరి సాగులాగా వర్షాధారం పంట కాదు. అయితే ఈ ఉదంతం అసాధారణమైనదేమీ కాదు. వర్షపాతం క్షీణించడమంటే చలికాలం నిడివి తగ్గిపోవడమన్నమాట. దీని వల్ల ముందస్తుగా పండిపోవడం, గింజలు గిడసబారి బరువు తగ్గిపోగా, పంటల దిగుబడిపై ప్రతికూల ప్రభావమేస్తుంది. శీతాకాల వర్షాలు దారి తప్పితే, దేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో అకాల, అసాధారణ అతివృష్టి సంభవిస్తుంది. విదర్భ సబ్ డివిజన్‌లో 2017 డిసెంబర్ చివరాఖరు దాకా అన్ని వారాల్లోనూ సాధారణ వర్షపాతం నమోదైంది. 2018 జనవరి 14న వారాంతంలో 1000 శాతానికి మించిన వర్షపాతం ఆ ప్రాంతంలో నమోదైంది. తీవ్రమైన తుఫానుల మూలంగా పంటలకు భారీ నష్టం వాటిల్లిన విషయం అందరికీ తెలిసిందే. భూతాపం కారణంగా సంభవించిన వాతావరణ మార్పు పర్యవసానాలే ప్రపంచవ్యాప్తంగా కొనసాగుతున్న ఈ అతివృష్టి, అనావృష్టి పరిస్థితులు.

తీవ్రంగా మారుతున్న వాతావరణ మార్పు పరిస్థితుల రీత్యా భారత వ్యవసాయ రంగంలో చోటు చేసుకోనున్న ప్రతికూల పరిస్థితులపై ఈ ఏడాది ఆర్థిక సర్వే ఒక అధ్యాయంలో సవివరంగా చర్చించింది. రబీ సీజన్‌లో గోధుమ, ఆవాల పంటల సాగు విస్తీర్ణం క్షీణించింది. పప్పుదినుసుల సాగు గత ఏడాదితో పోలిస్తే సాగు విస్తీర్ణం 8 శాతం (గత ఏడాది 143.4 హెక్టార్ల నుంచి ఈ ఏడాది 154.9 హెక్టార్లకు) పెరిగింది. మార్కెట్ ధరలు, నీటి లభ్యత, తేమ శాతం తదితర కీలక అంశాలపై పంటల సాగు విస్తీర్ణం ఆధారపడి ఉంటుంది. వాతావరణ మార్పు కారణంగా దేశంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లో అతివృష్టి, కొన్ని ప్రాంతాల్లో అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏకకాలంలో కొనసాగుతుండడం సమకాలీన ప్రత్యేక వాతావరణ పరిస్థితి. అతివృష్టి కారణంగా పంటల దిగుబడులపై ప్రతికూల ప్రభావమేయడం వల్ల ఖరీఫ్‌లో 13.7 శాతం, రబీలో 5.5 శాతం ఆదాయాలు క్షీణిస్తాయని ఆ నివేదిక వివరించింది. సాగుచేయని ప్రాంతాలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి.

అతివృష్టి, అనావృష్టి వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు నేడు సాధారణ వాతావరణ పరిస్థితులుగా మారాయి. ఈ నేపథ్యంలో వ్యవసాయ విధానాన్ని సమకాలీన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా రూపొందించుకోవాలి. సమస్య వ్యవసాయ రంగంలోని సాగుకు మాత్రమే పరిమితమై లేదు. దేశవ్యాప్తంగా అనేక చోట్ల భూగర్భ జలనిల్వలు ఘోరంగా దెబ్బతిన్నాయి. ఎలాంటి సుస్థిర నీటి వనరులు లేకుండానే మనం స్మార్ట్ సిటీల పేరుతో భారీ ఎత్తున పట్టణీకరణకు శ్రీకారం చుట్టాము. దక్షిణాదిలో శీతాకాల వర్షాలు చాలా కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. ఇప్పటికే దక్షిణాదిలో ప్రతిష్ఠాత్మక నగరంగా పేరొందిన బెంగళూరు నీటి కొరత సంక్షోభంతో కొట్టుమిట్టాడుతోంది. దక్షిణాఫ్రికాలోని కేప్‌టౌన్ నగరం లాగా నీటి వనరులు పూర్తిగా అడుగంటిపోయే 'డే జీరో' స్థితికి త్వరలో చేరుకుంటుందని అధ్యయనాలు హెచ్చరిస్తున్నాయి. వాతావరణ మార్పు కారణంగా సన్నగిల్లిన శీతాకాల సమస్య పరిష్కారానికి చిట్కాలేవీ ఉండవు. భూతాపం పెరిగి తీవ్ర ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులు నెలకొంటున్న తరుణంలో సంప్రదాయక వ్యవసాయక పద్ధతులకు భిన్నమైన వాటిని రూపొందించుకోవాలి. నీటిని అధికంగా వినియోగించే వంగడాలతోను, ఎరువులు, పురుగుమందులు అధికంగా వినియోగించే హరిత విప్లవం కారణంగా భూసారం దెబ్బతిని వ్యవసాయ దిగుబడులు ఘోరంగా పడిపోయాయి. అదే సమయంలో ఎరువులు, పురుగు మందుల వినియోగంవల్ల ప్రజారోగ్యం సంక్షోభంలో కూరుకపోయింది. ఈ నేపథ్యంలో భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంపై కాకుండా వరద నీటి స్థాయి ప్రాజెక్టులు, చెక్ డ్యాంలు, నీటి కుంటలు, భూగర్భజలాశయాలు, చెరువులు వంటి వికేంద్రీకృత నీటి యాజమాన్య పద్ధతులు చేపట్టాలి. నీటి వినియోగం తక్కువగా ఉండే వాతావరణ పరిస్థితులకు తగిన పంటలను, విత్తనాలతో సాగు చేయాలి. మారుతున్న కాలాలు, గతి తప్పిన రుతుపవనాల నేపథ్యంలో ఎంతటి అనావృష్టి పరిస్థితులలో సైతం పండే తృణ ధాన్యాల సాగుతో పాటు, ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని జాతీయ విధానంగా చేపట్టాలి.

ది స్టోరీ ఆఫ్ కార్బన్ కొలోనైజేషన్

పుస్తక పరిచయం

మనం ప్రస్తుతం వాతావరణ మార్పుల కాలంలో నివశిస్తున్నాం. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వేడి గాలులు, తీవ్ర వాతావరణ పరిస్థితులు, అటవీ నిర్మూలన కారణంగా వ్యాధులు పెరిగిపోవడం, ఎడారి ప్రాంతాల్లో మంచు పెరగడం, వరదలు, అనూహ్య తుపానులు, కరవు పరిస్థితులు ఇలా అనేక వాతావరణ మార్పుల్ని ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఆర్థికాభివృద్ధికి, జీవావరణ మధ్య సమతుల్యత సాధించేందుకు మార్గాలు కనుగొనవలసి ఉంది. అయితే, ప్రపంచంలో అత్యధిక ఉద్గారాలను వెదజల్లే అమెరికా పారిస్ ఒప్పందం నుంచి వైదొలగడంతో గత 25 ఏళ్లుగా వాతావరణ మార్పులపై కొనసాగుతున్న చర్చల్లో ప్రతిష్ఠంభన ఏర్పడింది. వాతావరణ మార్పుల వల్ల సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్న అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల వాణితో ఈ పుస్తకాన్ని సంపాదకులు రిచర్డ్ మహాప్రాత, ఎస్.ఎస్.జీవన్ రాశారు. ఈ దేశాలకు, ఎలాంటి వాతావరణ మా ర్పులకు సంబంధం లేదు. ధనిక దేశాలు సృష్టించే ఉపద్రవాలతో కూడా ఈ దేశాలకు సంబంధం లేదు. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు మధ్య అంతరం పెరుగుతోంది. ఈ నేపథ్యాన్ని స్పర్శిస్తూ రచయిత ఈ పుస్తకం 'ది స్టోరీ ఆఫ్ కార్బన్ కొలోనైజేషన్' రాశారు.

పుస్తకం పేరు: ది స్టోరీ ఆఫ్ కార్బన్ కొలోనైజేషన్
సంపాదకులు రిచర్డ్ మహాప్రాత, ఎస్.ఎస్.జీవన్
వెల: 210 రూపాయలు (తగ్గింపు ధరతో)
ప్రచురణ సంస్థ: డౌన్ టు ఎర్త్

కాలుష్య నివారణలో 'స్థానిక' పాత్ర కీలకం

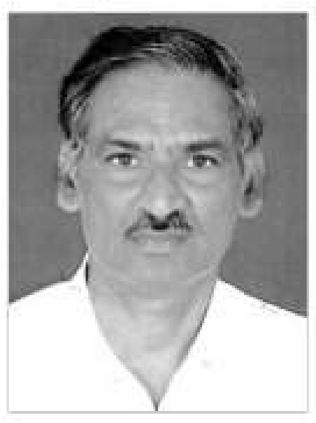
ముఖ్య లేఖ

మనదేశంలో వివిధ రకాల ఘన, ద్రవ వ్యర్థాలు చాప కింద నీరులా అంతకంతకూ విస్తరిస్తూ యావత్‌జాతి ఆరోగ్యాన్ని కబళిస్తున్నాయి. చెత్తను శాస్త్రీయంగా నిర్మూలించగల విధానాల్లో భారత్ ఎంతో వెనుకబడి ఉంది. పోగుబడిన చెత్తను నగర శివార్లలో పారబోసి తగులబెట్టి చేతులు దులుపుకుంటున్నారు. ఆ వ్యర్థాల నుంచి వెలువడే పొగ, దుర్గంధం పరిసరాల్లో కాలుష్య, పారిశుద్ధ్య సమస్యలకు అంటుకడుతోంది. పారిశ్రామిక రసాయన వ్యర్థాల వల్ల అనేకచోట్ల భూగర్భ జలాలూ కలుషితమవుతున్నాయి. ఈ విపత్తును ఎదుర్కోవాలంటే అందరూ పరిశుభ్రతను బాధ్యతగా గుర్తించాలి. స్వచ్ఛ భారత్ ప్రభుత్వ కార్యక్రమంగా భావించకూడదు. ప్రధాని మోదీ ఇచ్చిన స్వచ్ఛభారత్ పిలుపు దేశంలో బహిరంగ మల మూత్ర విసర్జన విషయంలో మెరుగైన ఫలితాలు రాబట్టింది. ఇప్పుడు వ్యర్థాల నియంత్రణను ప్రాధాన్యాంశంగా చేపట్టి స్వచ్ఛ భారత్ కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వాలు వ్యూహాత్మకంగా తీర్చిదిద్దాలి. వాస్తవానికి ఏయే వ్యర్థాన్ని ఎలా నిర్మూలించాలన్న విషయంలో ప్రభుత్వాలు ప్రజలకు స్పష్టత ఇవ్వలేకపోతున్నాయి. ఈ విషయంలో పాలకులు చేయవలసింది ఎంతో ఉందని చెప్పవచ్చు. వ్యర్థాల నిర్మూలనలో స్వీడన్ స్ఫూర్తిదాయకంగా పనిచేస్తోంది. అక్కడ 99 శాతం వ్యర్థాలు విద్యుత్ తయారీ ఇంధనంగా మారుతున్నాయి. ఒకశాతం వ్యర్థాలు మాత్రమే చెత్త కుంటకను చేరుతున్నాయి. ప్లాస్టిక్, కాగితం, అట్టముక్కలు, చెక్క, లోహాలు, గ్లాస్ ముక్కలు, ఔషధాలు, వైద్యపరికరాలు, విద్యుత్, ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు వాటిలో కొన్ని. ఆహార పదార్థాలు, రసాయనాలు వంటి తడిచెత్త మరోరకం. పాలనాపరమైన విధానాలు, చట్టబద్ధ కట్టుబాట్లు స్వీడన్ ప్రజలను పరిశుభ్రత వైపు మళ్ళించాయి. స్వీడన్ ప్రభుత్వం తమ స్థానిక సంస్థలకు విశేష అధికారాలు కట్టబెట్టింది. వ్యర్థాల నియంత్రణ అన్నది పూర్తిగా పురపాలక సంఘాల వ్యవహారం. చెత్త నుంచి స్థానిక సంస్థలు ఇంధనం తయారు చేస్తుంటే, పౌరులు దాన్ని ఆదాయ మార్గంగా మలచుకున్నారు. వస్తువులను వాడేసి పడేసే పద్ధతి ఆ దేశంలో ఉండదు. అవసరమైతే అవి మరమ్మతు చేసుకొని వాడేలా ఉంటాయి. ప్రతి నివాస ప్రాంతానికి మైలుదూరంలో వ్యర్థాల సేకరణ కేంద్రాలుంటాయి. వీటిని ప్రైవేటు సంస్థలు నిర్వహిస్తాయి. నిర్ణీత కాలావధుల్లో స్వీడన్ ప్రజలు విభాగాల వారీగా వ్యర్థాలను సేకరించి సంస్థలకు అప్పగిస్తారు. అందుకు ప్రజలు కొంత రుసుము చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. బహిరంగ ప్రదేశాల్లో ప్రజలే వ్యర్థాలను స్వచ్ఛందంగా చెత్తకుండీల్లో పడేస్తుంటారు. వ్యర్థం పడేసినప్పుడు సంగీతం వినిపించే కుండీలు పిల్లలను, పెద్దలను విశేషంగా ఆకట్టుకుంటున్నాయి. గ్రామస్వరాజ్యం కోసం జాతిపిత కలలుగన్నారు. ఏడు దశాబ్దాల స్వతంత్ర భారతంలో ఆయన కలలు అక్షరాలా కల్లలయ్యాయి. స్థానిక సంస్థలు అంతకంతకూ బలహీనపడ్డాయి. స్థానిక సంస్థలకు కఠిన నిర్ణయాలు కట్టబెట్టినప్పుడే కాలుష్య నియంత్రణను ఆపడం సాధ్యమవుతుంది.

✍ శ్రీనివాస్ చిరిపోతుల, తెలంగాణ సామాజిక రచయితల సంఘం, జయశంకర్ భూపాల పల్లి జిల్లా.

తెలుగు భాషకు ఒక సుగుణం ఉంది. అది చాలా చక్కగా వేలాది సంస్కృత పదాల్ని తనలో స్వాంగీకరణం చేసుకున్నది. తెలుగు భాషా భవనగవాక్షాలు అమరభాషా పవనాల రాకను హాయిగా అంగీక రించాయి. ఒక్క సంస్కృతమే కాదు. ప్రాకృతం, పారసీ, ఉర్దూ, ఆంగ్లం, కన్నడం, తమిళం మొదలైన భాషలకు చెందిన అనేక పదాలు తెలుగు స్వీకరించింది. ఇతరుల నుంచి ఎంత స్వీకరిస్తామో అంత సంపన్నులం అవుతాం. ఆ సంపన్నత తెలుగు భాషకు వుంది. ఈ స్వీకరణగుణం ఆంగ్లానికి అధికం. అందులో పాత ఆంగ్లపదాలతో పా టు ఆంగ్లో సాక్సన్, లాటిన్ గ్రీకు తదితర భాషల పద సంపద వుంది. అందుకే అది ప్రపంచభాష అయింది. ప్రపంచంలోని పలు దేశాల్ని పరిపాలించడం సైతం ఆంగ్ల భాషావ్యాప్తికి ఒక బలమైన కారణం. తెలుగు భాషకు యితర భాషాపదాన్ని స్వీకరించే గొప్పగుణం వుంది కాబట్టే జేబిఎన్ హాల్డేన్ జాతీయభాష కాదగిన గుణసంపన్నత తెలుగుకే వుందని ఎలుగెత్తిచాటినాడు.

మన సాహితి

తెలంగాణ తెలుగులో సంస్కృతం

తెలుగు భాషకు ఒక సుగుణం ఉంది. అది చాలా చక్కగా వేలాది సంస్కృత పదాల్ని తనలో స్వాంగీకరణం చేసుకున్నది. తెలుగు భాషా భవనగవాక్షాలు అమరభాషా పవనాల రాకను హాయిగా అంగీకరించాయి. ఒక్క సంస్కృతమే కాదు. ప్రాకృతం, పారసీ, ఉర్దూ, ఆంగ్లం, కన్నడం, తమిళం మొదలైన భాషలకు చెందిన అనేక పదాలు తెలుగు స్వీకరించింది. ఇతరుల నుంచి ఎంత స్వీకరిస్తామో అంత సంపన్నులం అవుతాం. ఆ సంపన్నత తెలుగు భాషకు వుంది. ఈ స్వీకరణగుణం ఆంగ్లానికి అధికం. అందులో పాత ఆంగ్లపదాలతో పాటు ఆంగ్లో సాక్సన్, లాటిన్ గ్రీకు తదితర భాషల పద సంపద వుంది. అందుకే అది ప్రపంచభాష అయింది. ప్రపంచంలోని పలు దేశాల్ని పరిపాలించడం సైతం ఆంగ్ల భాషావ్యాప్తికి ఒక బలమైన కారణం.

తెలుగు భాషకు యితర భాషాపదాన్ని స్వీకరించే గొప్పగుణం వుంది కాబట్టే జేబిఎన్ హాల్డేన్ జాతీయభాష కాదగిన గుణసంపన్నత తెలుగుకే వుందని ఎలుగెత్తిచాటినాడు. అయితే, తెలుగులోకి సంస్కృతం నుంచి వచ్చి చేరిన పదాలే ఎక్కువ. తెలంగాణ తెలుగులోనూ ఈ పదాలు తక్కువేమీ కాదు. అయితే ఆ సంస్కృతం మాటలు కొంత రూపం మారివుంటాయి. యధాతథంగా వున్నప్పుడు తత్సమాలు అని పిలుస్తాం. (ప్రాకృతసమాలూ తత్సమాలే!). పదం కాస్త మారితే తద్భవాలూ అంటున్నాం (ప్రాకృతానికీ వర్తిస్తుంది). సాధారణంగా సామాన్య ప్రజానీకం మాట్లాడే మాటల్లో తద్భవాలు అధికం.

'ఏమి ఆకారంరా నీది?' అనే ప్రశ్నలోని 'ఆకారం' సంస్కృతమే! సంస్కృతభాషలో 'ఆటోపం' అనే ఒకపదం వుంది. దీనికి వేగిరపాటు అని అర్థం. అయితే ఈ రూఢ్యర్థాలు భాషలో మారిపోయి అప్పుడప్పుడు వేరే అర్థాలు రావడం కద్దు. ఆటోపానికి పలు కలిసి 'పటాటోపం' అవుతుంది. దీని అర్థం ఆడంబరం, దంభం అని. ఈ పటాటోపం పదం తెలంగాణ ప్రజల వ్యవహారంలో 'పటాతోపం' అవుతుంది. 'ఓ! వాని పటాతోపమే వేరు. పెద్ద బంగ్ల కట్టిండు. ఇంటి ముందర కారు. ఇద్దరు పనిమనుషులున్నరు. మంచి పోషాకు వున్నది (బట్టలు మొదలగు వేషధారణ)... ఈతీరు మాటల్లోని 'పటాతోపం' సంస్కృత పటాటోపం నుంచి వచ్చింది.

ఇంక 'ఆత్మ' అనే పదం గురించి ఎంతైనా చెప్పుకోవచ్చు. ఆత్మ సంస్కృతమే! తెలంగాణలో చాలా ఆత్మీయంగా వున్న పలుకుయిది. 'వానికి ఆత్మ కొట్టుకుంటది చుట్టాల మీద' అనే వాక్యంలోని 'ఆత్మ' అంటే దయగల హృదయం స్పందిస్తుంది అని. 'వీనిది ఆత్మగల్ల పుట్క' అంటే ఎంతో ఆత్మీయతా, ఆప్యాయత కల్గిన మనిషిజన్మ అని అర్థం. అట్లే 'ఆ తల్లిది ఆత్మగల్ల చెయ్యి' అనే వాక్యంలోని 'ఆత్మ'కు దానగుణం కల్గిన, వితరణశీలం వున్న ఉదారహస్తం అని అర్థం. 'వాడి చేతికి ఎముక లేదు' అని దానధర్మాల సందర్భంలో ఆధునిక ప్రమాణభాషలో వాడినట్లుగానే, తెలంగాణలో 'ఆత్మగల్ల చెయ్యి', పెద్ద చెయ్యి అనే అభివ్యక్తులున్నాయి. తెలంగాణలో 'ఆత్మ'కు ప్రేమ అనే అర్థం కూడా వుంది. వారంలో ఏడు రోజులుంటాయని అందరికీ తెలుసు. మొదటి వారం 'ఆదివారం' కదా! దీనికి మరోపేరు 'ఆదిత్యవారం' (భానువారం కూడా వుంది). ఈ ఆదిత్యవారాన్ని తెలంగాణ వాసులు కొందరు 'అయితారం' అంటుంటారు. 'ఆదిత్యవారం'లోని 'వా'లోని 'వ్' పోయింది అయితారంలో 'వా'లోని 'ఆ' అలాగే అయితారంలోని 'తా'తో మిగిలింది. అయితే 'ఆదిత్య'లో వున్న యావత్తు పోయింది. ఆదిత్యలోని 'ఆ' హ్రస్వ 'అ'కారంగా ఆదిలో అంటే మొదట నిలిచింది. ఆదిత్యలోని 'ది'యిగా అవతారమెత్తింది. ప్రజలు పదాల్ని తమకు అనుకూలంగా వుండేందుకు అనేక అవతారాలు ఎత్తింపిస్తారు. మరి ఆదిత్యలోని 'ది' 'యి'గా మారవచ్చా? వచ్చు. 'పదిలం' అనే పదాన్ని మనం ఎంత పదిల పరిచినా అది తెలంగాణలో 'పయిలం' కాలేదు! ఇరు+పది అనే సంధిలో ఇరు+పయి అయి పిదప ఇరువయి అవలేదా తెలుగు భాషలో. ముప్పది, నలుబది, ఏబది, అరువది మొదలైన ఎన్నో ముప్పయి, నలుబై, ఏబయి, అరవైలుగా మారలేదా తెలుగులో. అటువంటి అనేక పరిణామాల ఫలితంగా ఆదిత్యవారం 'అయితారం' అయికూచుంది. అయితేనేం. అది భావప్రకటనకూ, గ్రహణకూ పనికొస్తున్నది. మొదట భాషా లక్ష్యం అదేకదా! 'ఆపతికి సంపతికి అందుతదని మా పొల్లును దగ్గ రోల్లకు యిచ్చి లగ్గంచేసినం', 'ఆపతికి రానోల్లు మనోల్లు ఎట్లయితరు?' మొదలైన వాక్యాల్లోనే 'ఆపతి' పూర్తిగా సంస్కృతంలో 'ఆపత్తి' అంటే విపత్తి, ఆపద. ఆపత్తిలోని చివరి తావత్తు తెలంగాణలో ఊడిపోయింది. అయినా అర్థానికి ఏ ఆపదా రాలేదు. ఒక్క తావత్తు లోపిస్తే కొంప లేమీ అంటుకొని పోవు. యావత్తూ (మొత్తం) లోపించి మూలపదం మారితేనే ఆపద భాషకు. సంస్కృతభాషలోని 'ఆయువు, ఆయుష్యము, ఆయుస్సు' అనే పదాలకు జీవితకాలం అని అర్థం. తెలంగాణలో 'ఆయుషు' వున్నంత కాలమే బతుకుతరు అనే మాట వుంది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో 'ఆయుష్షు' కూడా చలామణిలో వుంది. సంస్కృత 'ఆయుస్సు'లోని సకారం తెలంగాణలో 'ష'గా మారింది. ఇంకా కొంతమంది 'ఏదైనా ఆవుసున్నంతవరకే తియ్యంఢ్రి' అంటుంటారు. ఈ పదంలో సకారం చక్కగా నిలిచివుంది. కాకుంటే 'యు' 'వు'గా మారివుంది. 'ఆయుస్సు'ను 'ఆయుస్సు' లాగే పలికేంత తీరికా, ఓపికా సామాన్య జనానికి లేవు. వ్యవసాయ పనుల్లో పందిరి గుంజలకు కూడా పనిచేప్పే చెమట ప్రాణులు, పదా ల్ని వున్నవి వున్నట్లుగానే పలికేంత వ్యవధిని ఎక్కణ్ణించి తెచ్చుకో గలరు? అందుకే వాళ్ళనోట 'ఆలస్యం' ఏ ఆలస్యం లేకుండా 'ఆలిశెం'గా మారిపోతుంది. సంస్కృతభాషలోని 'ఆలాపము' తెలంగాణలో 'ఆలాపన' అవుతుంది. ఆలాపం అంటే రాగాన్ని ఆలపించడం. తెలంగాణలో 'ఆలాపన' పాట కచేరీకి సంబంధితం కాదు. వానికి ఒక్కటే ఆలాపన. ఆ పిల్లను బమిసిండు (ప్రేమించాడు). ఆరునూరైనా నూరు ఆరైనా ఆమెనే చేసుకుంటడట! నిత్తె ఆ పిల్లమీదనే

ఆలాపన...ఇటువంటి వాక్యాల్లోని 'ఆలాపన'కు అర్థం ఎల్లకాలం ఒకే విషయం గురించి ఆలోచించడం – ధ్యాస పెట్టడం. సంస్కృత 'ఆశీస్సు' తెలంగాణలో 'ఆశీర్వచనం'గా మారింది. మామూలు జనం 'తమరు మా పిల్లగానికి ఆశీర్వచనం యిస్తే మంచిగైతది పంతులూ!' అనే తీరు వాక్యం వింటాం. 'ఆశీః', 'ఆశీస్సు' మొదలైనవి బాగా చదువుకున్న వాళ్ళు రాస్తారు– మాట్లాడుతారు– దీవిస్తారు. 'ఆశ్లేషము' అనేది ఒక నక్షత్రం పేరు. ఇది సంస్కృత అకారాంత పుంలింగ నామవాచకం. తెలంగాణలో చాలా చిత్రంగా అది 'అసలేరు' అయింది. 'శ్లే' అనే సంయుక్తం 'సలే' గా విభక్తం అయింది. మూలపదంలో లేని 'ఏరు'ను తమ మాటలోకి తెచ్చుకున్నారు. 'అసలేటి ముసలెడ్లు కట్టుకొని' అనే అంజన్న పాట అందరికీ తెల్సిందే! సంయుక్తాక్షరాల్ని అయితే ద్విత్వాలుగా మారుస్తా రు ప్రజలు, లేదూ విడగొడతారు. వాళ్ళకు కావాల్సింది అనుకూల్యం. అభిప్రాయ సంగ్రహణమే కాక ప్రకటనం. 'ఈ పోరనికి ఇంద్రియం బాగపోతుంది. ఏం రోగమో పాడో మరి!' వాక్యంలోని ఇంద్రియం అంటే పంచేంద్రియాల ముచ్చట కాదు. 'ఇంద్రియం' సంస్కృత నుడి. దీనికి అర్థాలు అనేకం. అందులో ఒకటి రేతస్సు, వీర్యం అని. అదే అర్థంలో బ్రహ్మాండంగా తెలంగాణ ప్రజలు ఆ పదానికి ఏ ఆపదా రానివ్వకుండా వాడడం విశేషం. 'ఇచ్ఛ' అంటే కోరిక, కాంక్ష, వాంఛ, సంస్కృత భాషాపదమే యీ ఇచ్ఛ. ఈ 'ఇచ్ఛ' తెలంగాణ ప్రజావ్యవహారంలో అద్భుతంగా వుంది. 'ఇగో చూడుంఢ్రి నా ఇచ్ఛ నేను పోత. మీ యిచ్ఛ మీరు పోంఢ్రి' అని అన్నప్పుడు నా దారిలో నా మానాన, నా సందాన (చందం) నేను పోతాను– మీ బాటలో మీరు వెళ్ళండి అని సారాంశం. అయితే ఈ తెలంగాణ 'ఇచ్ఛ'కు సంస్కృత పదార్థాలు కూడా వున్నాయి. నీ బాటలో నీవు వెళుతున్నావంటే నీ కోరిక, వాంఛ మేరకే వెళతావు కదా! ఎవరి కోరికల మేరకు వారు వారి దారుల్లో వెళతారు. తెలంగాణలో ఈ 'ఇచ్ఛ' పదం బహుళంగా వ్యవహారంలో వుంది. తెలంగాణ వంట యింట్లో కూరగాయలు తరిగేందుకు తప్పని సరిగా 'ఈలపీట' వుంటుంది. దీన్నే ఆధునిక తెలుగు ప్రమాణ భాషలో 'కత్తిపీట' అంటారు. రెండూ ఒక్కటే! 'ఈలపీట' అనగానే, అది అపశబ్దం అన్నట్లు హేళనగా చూడటమే చిక్కు. భాషలో ఏ ప్రాంతం వాళ్ళు వాడుతున్న పదమైనా ప్రతిదీ సాధువే! ఒకటి ఎక్కువా, మరోటి తక్కువా కాదు. మరి 'ఈలపీట' ఆధారం ఏమిటి? అది సంస్కృతంలోని 'ఈళిక' నుంచి వచ్చింది. ఆ పదానికి అర్థం కత్తిపీట, చురకత్తి అనే! వంటింటికి పరిమితం అయినది మాత్రం కత్తిపీట. ఈలపీట సైతం కత్తిలాంటి సముచిత పదం. 'వాడికి పూనకం వచ్చింది. వీనికి దేవుడు పూనిండు. దానికి సిగం వచ్చింది' మాటల్లో వ్యక్తులకు దేవుడు లేదా దేవత ఆవహించడం. తెలంగాణలో పూనకం అనరుగానీ సిగం అంటుంటారు. ఈ సిగానికి సంస్కృతంలోని 'శివం' ఆధారం. ఇంతేగాక కొన్ని ప్రాంతాల్లో 'వానికి ఉగ్రం వచ్చింది' అని వ్యవహరిస్తారు.'ఉ గ్రం' సంస్కృతపదం. ఇది ఆకారాంతం స్త్రీలింగం. దీనికి అర్థం భయంకరం అని.

'వీడు ఉచితార్థంగ పైసలన్ని పాడుచేసుకున్నడు' వాక్యంలోని ఉచితార్థం మొత్తం సంస్కృతమే! ఉచితము అంటే తగినది అని అర్థం. తెలంగాణలోని 'ఉచితార్థంగ' అంటే అనవసరంగా అని భావం. ఉచితార్థంలోని అర్థం అంటే కొరకు అని అర్థం. అంటే ఉచితం కోసం, ఉత్తుత్తిగనే, వట్టిగానే, అనవసరం గానే అనే అర్థచ్ఛాయలున్నాయి యిక్కడ. 'ఉత్తర' అనేది ఆకారాంత స్త్రీలింగ సంస్కృత పదం. దానికి తెలుగు భాషలోని 'ము' ప్రత్యయం చేరి అది కాస్తా 'ఉత్తరము' అవుతుంది. ఇక దానికి అర్థాలు ఉత్తరపు దిక్కు, రేఖ మొదలైన అర్థాలు అందరికీ ఎరుకైనవే! ఇక్కడ మరొకమాట ఉత్తరానికి సంబంధించి. 'వాడు అప్పటి నుంచి ఉత్తరిస్తనే లేదు' అనే తెలంగాణ భాషా వ్యవహారంలోని 'ఉత్తరి చ్చుడు' అంటే జవాబు చెప్పడం, ప్రత్యుత్తరం యివ్వడం, మాట కదపడం, మారుమాట మాట్లాడటం వంటి అర్థస్ఫురణలు అనేకం.

'ఊరికి ఉప్పులం పుట్టినట్లు మోపు అయిండువీడు' ఇందులోని ఉప్పులం ఏమిటి? అది కుక్కగొడుగు. చేతివేళ్ళ ఆకృతిలో భయం గొల్పేరీతిలో వుంటుంది. అది పెరట్లో మొలిస్తే అరిష్టం అని ప్రజల నమ్మకం. ఊరికి ఎవరైనా చేటుకల్గించే పనులు చేస్తున్నప్పుడు పై వాక్యప్రయోగం వుంటుంది. మరి ఈ 'ఉప్పులం' ఎక్కణ్ణించి వచ్చింది. సంస్క ృతంలో 'ఉత్పలం' వుంది అంటే కలువ అని అర్థం. కలువకు వున్న రేకుల్లాంటివే ఉప్పలానికీ వుండటం చేత ఆ మాట ఆవిర్భవించేందేమో ఆలోచించవలసి వుంది. పైగా మారోమాట సంస్కృతంలోనే వుంది. అది 'విప్లవం' సమూలమై మార్పే విప్లవం. ఈ 'విప్లవం' నుంచి కూడా తెలంగాణ 'ఉప్పులం' అయ్యే పరిస్థితి వుంది. బహుశః విప్లవమ్మీద సదభిప్రాయం లేకపోవడం మూలాన చేటు కల్గించే వ్యక్తిని చూసి 'ఉప్పులం పుట్టినట్లు పుట్టిండు' అని వుంటారు. ఇంకా 'ఉప్పు తింటే ఉష్ణం – పప్పు తింటే పైత్యం'లోని ఉష్ణం సంస్కృతమే! 'ఉపాయం లేనోడు ఉపాసం ఉంటుడు'లో వున్న ఉపాయ ఉపాసాలు సంస్కృతమే! 'కొద్దిగ నీతో మాట్లాడితే నాకు ఉపశాంతి'లోని ఉపశాంతి అమరమే! బండినిపైకి లేపే జాకీ వంటి పరికరం తెలంగాణలో 'ఉపకారి'గా పిలవబడుతుంది. ఉపకారి సైతం గీర్వాణమే! 'ఉదార్నానికి చెప్పుతున్నగని', 'ఇగ వాడు వుద్దరిస్తడు', 'ఉద్ధార్కం అయినట్లే' వాక్యాల్లోని ఉదాహరణం, తిద్ధరించు, తిద్ధారకం సంస్కృతపదాలు. ఉద్ధరించు, ఉద్ధారకం తెలంగాణలో నకారాత్మకంగా ప్రయుక్తం కావడం ప్రత్యేకత.

◆ డాక్టర్ నలిమెల భాస్కర్

కవిత

విసర్గ

ఆఖరికి తలుపు తట్టినా
తొలి పిలుపులానే వినిపిస్తుంది
తాజాగా తయారయి
తమలపాకులతో ఇంటికొచ్చిన
హంతకుడిని తలపిస్తుంది

అంత నిదురలోనూ
మెలుకువ ఎక్కడో కునుకు తీస్తుంటుంది
ఖూని చేసొచ్చినవాడిని దాయడానికే కాదు,
మూడో జామున మూత్రం పోసుకోడానికీ
గోడచాటు మిగలని మైదానాలను
బెజవాడ ఆరాముగా మేస్తుంటుంది

ఎటు తిరిగితే అటు రేగే మంటని
చీరేసే మంచు కత్తి కావాలి
అది తెచ్చిచ్చిన వాడి పేరు ఏదైతేనేం,
ఆకలిగొన్నవాడో..
ఆత్మను అమ్ముకొన్నవాడో..

ఎవరో ఎవరికో ఎందుకు...

కాస్తోకూస్తో పగ, కాల్చేసే సెగ..
తీర్చరులొస్తారులే.. తెగ
నన్ను ఈడ్చుకెళ్లిన నైజానికీ
చుట్టిన చున్నీకే ఉరేసుకొన్న కాలానికీ
చివరిసారి ఎత్తు కోసం ఏడ్చిన తనాలకీ
ఊరేగించిన జనాలకీ
ఏది అడిగితే, అది ఇచ్చేయండి

పోరాటాలనూ, ప్రార్థనలనూ సాగనీయండి
నన్ను మాత్రం,
మీ ఆఖరి ముఖం కోసం గాలించకండి
అది మనిషిదా, పశువుదా అంటూ
దయచేసి బోనెక్కించకండి
ప్లీజ్.. నన్ను నన్నిలా వదిలేయండి.

✍ రివేరా

సందర్భం

21న యానాంలో 'ప్రపంచ కవితా దినోత్సవం'

కవిసంధ్య, డాక్టర్ ఎస్.ఆర్.కె. ఆర్ట్స్ కళాశాల సంయుక్త నిర్వహణలో 21 మార్చిన యానాంలో ప్రపంచ కవితా దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా ప్రపంచ కవుల చిత్రపటాలు, చేతిరాతల ప్రదర్శన, ఆధునిక కవిత్వంపై జాతీయ సదస్సు, కావ్యసంపుటాల ఆవిష్కరణ, కవిసంధ్య – పానుగంటి కవితల పోటీలలో బహుమతి ప్రదానం, యువ కవి సమ్మేళనాలు వుంటాయి. ఈ కార్యక్రమంలో మల్లాడి కృష్ణారావు, జయరాజ్ డానియల్, వాడ్రేవు సుందర్రావు, ఖాదర్ మొహియుద్దీన్, జి.లక్ష్మీనరసయ్య, రామతీర్థ, యాకూబ్, ప్రసాదమూర్తి, వాడ్రేవు వీరలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొంటారు.

- కవిసంధ్య,
యానాం

'ప్రతిలిపి' సాహిత్య పోటీ

మహిళా ఒక శక్తి, సమస్త సృష్టికి మూలం ఆమె చల్లని గర్భం. ఎన్నో అవరోధాలు మరెన్నో ఆటంకాలు అన్నింటిని తట్టుకొని నిలబడుతున్న నారీమణి. నిజానికి స్త్రీ లేని సృష్టి లేదు కనీసం ఊహించలేము కూడా. అలాంటి మహిళా నేడు పడుతున్న సమస్యల గురించి, విజయం సాధించిన మహిళామూర్తుల గురించి, స్ఫూర్తినిచ్చే రచనలు ఇలా మీకు ఇష్టమున్న మహిళా అంశంతో ప్రతిలిపి సాహిత్య పోటీలకు మీ రచనలు పంపండి. మీ రచనలు పంపడానికి చివరి తేది 25 మార్చి. రచనలు యూనికోడ్ ఫార్మటులో telugu@pratilipi.comకు మెయిల్ చేయగలరు.

- జాని తక్కెడశిల
7259511956

తాత్వికులకు ఊపిరి పోసిన 'కక్క-సిద్ధి'

మనువాద విషాన్ని ఛేదిస్తూ అంటరానిదిగా భావించిన తొలి తాత్వికులైనా మాదిగల జీవన సంఘర్షణలను అక్షరాలుగా మలిచి, తనజాతి సంస్కృతులకు ఊపిరిపోస్తూ రాసిన రచయిత వేముల యల్లయ్య. విభిన్న సంస్కృతులతో తేజోమయంగా వెలుగుతున్న దేశంలో ఎన్నో వైవిధ్యాలకు, విరుద్ధాలకు లోనై కారుచీకటిలో నెట్టివేయబడిన ఈ దేశ నిర్మాతల చెమట చుక్కల్లో మెరుపు తెచ్చిన సాహి త్య సంపదనే 'కక్క', 'సిద్ధి' నవలలు. అను భవాలకు అక్షర రూపమిచ్చిన సాహిత్యమే ప్రజలను అందునా పీడుతులను చైతన్యవంతులను చేస్తూ చరిత్రలో మరణమెరుగని సాహిత్యమౌతుంది. సాహిత్య రంగంలో తన కులానికే కాక తనజాతిని అంటిపెట్టుకుని ఉన్న అనేక జనసమూహాలను సబ్బండ కులాలతో తనజాతి సత్సంబంధాలను ఆయా కులాలు తన కులాన్ని ఎలా వాడుకుని అవమాన పరిచేతీరును సబ్బండ కులాల పుట్టుపూర్వాలను వివరించి రాసిన నవలలే 'కక్క-సిద్ధి'. ఈ రెండు నవలలను ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ ఒక్కటిగా ముద్రించి అందిండం హర్షణీయం! నవల ప్రక్రియలో తనదైన శైలిలో ముద్ర వేసిన వేముల యల్లయ్య

పుస్తక సమీక్ష

తినే మానవ మృగాలకు గొప్ప సందేశం శరీరం ప్రకృతి ధర్మాన్ని పాటించిడంలోనే మానవీయతను చాటుకుంటుందనీ తన కులం పైచాచిక రాతల చట్రంలో ఇరుక్కోలేదనీ రచయిత చెప్పకనే చెప్పిండు.(పేజీ నెంబర్ 32–33) పెదమాదిగ వౌతన్ చేబట్టాలనుకున్న కక్కనికి తాత పకీరయ్య కుల చాకిరీ తోలుపనితో మొదలై సబ్బండ కులాలతో ఎటువంటి సంబంధాలు వైరుధ్యాలను చలవిచూడాలనో తెలుసుకుంటడు కక్కడు. మాదిగ బతుకులను సచ్చిన గొడ్ల తునకలను ఆకలితో స్వీకరించి దానినే అస్థిత్వంగా ప్రకటించుకున్న మాదిగల ఆచార సంప్రదాయాలను కళలను, కన్నీళ్లను కళ్ళముందే ఆవిష్కరించారు రచయిత. ఈ నవల ప్రపంచ దృష్టిని ఆకర్షించి కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీలో పరిశోధనా గ్రంథంగా నిలిచింది. ఇదే తరహాలో మరొక నవల సిద్ధి. ఆరుగురి ఆడోళ్ళతోడన పుట్టిన ఆఖరిది సిద్ధి. పేదరికం వల్ల తనకంటే ముప్పైయేండ్ల పెద్దవాడైన పాపిగానికి ఇచ్చి పెండ్లి చేస్తరు. మాదిగల కుటుంబాలు నిత్యం తాగుడుతో ఉదయించి పొద్దుగూకే క్రమాన్ని అయినా కుటుంబ బరువును నిలబెట్టుకునే స్త్రీని రచయిత సిద్ధి, ఈమె భర్త పాపయ్య ద్వారా చూపిస్తడు. కాయకష్టం చేసుకునే తమ పిల్లలను ఎలాగైనా చదువించుకోవాలని ఆరాటపడే మాదిగల తల్లిదండ్రుల కష్టాన్ని ఆశతో కూడిన ఆరాటాన్ని మనకు ప్రత్యక్షంగా చూపెట్టారు రచయిత. సిద్ధి కొడుకు సైది

మొదట రచించిన మాదిగ కక్క జీవితాన్ని పరిశీలిస్తే, కాలజ్ఞాన తత్వబోధిగా పూజలందుకుంటున్న పోతులూరికి తెచ్చిన మొదటి శాస్త్రీయ దృక్పథం కలిగిన శిష్యుడు మాదిగ కక్కడు. తనజాతికి అడుగడుగునా ఎదురైన సవాళ్ళను ఛేదించుకుంటూ తన కులమే ఈ ప్రపంచానికి తత్వాన్ని, మానవీయతను, ప్రజాస్వామిక విలువలను అందించి మూఢత్వంపై సమరశంఖం ఊది మనిషిని మనిషిగా బతకమంటూ వెలివేయబడి న తన చరిత్రను గొప్పదిగా భావించి పెద్దమాదిగతనాన్ని గౌరవంగా స్వీకరిస్తాడు కక్కడు. తల్లికడుపుల ఉన్నప్పుడే (పటేలు పొలం దున్నుతున్న సమయంలో ఎర్రతేలు కరిచి సచ్చిన గాలయ్య)తండ్రిని కోల్పోయిన కక్కడు అనేకానేక విపత్కర పరిస్థితులను ఒరసకు తాతైన పకీరయ్య సాయంతో అధ్యయనం చేస్తాడు. చదువులకు దూ రం చేయబడిన కులజాబితాల్లో మొదటి వరుసలో ఉండే మాదిగలవాడలో అనేక కట్టుబాట్లకులోనై ఉండటం సహజమే కారణం సనాతన సంప్రాదాయ మూఢరచనలు వీరి జీవితాలపై మోపడమే ఈ భూమి మీద మొదటి తాత్వికపరులు మాదిగలే అనుటకు మనం చదువెరగని కక్కని జీవితంలో చూడవచ్చు. తల్లి కలెమ్మకు మళ్ళీ పెండ్లిచేసిన గొప్పవాడు కక్కడు భర్తతోనే చితిల పడేయమన్న సమాజానికి తోడులేని ఆలిని ఆడిపోసుకుగాడు బడికిపోయిన సందర్భంలో అక్కడి పిల్లలు వీడిని వివక్షగా చూడటం, గూడెంలో తనతోటి ఈడు పోరంగాడ్లంతా జీతాలు ఉండటం వలన ఎదిగే పోరడైనా సైదిగానికి బాల్యం దిగాలుగానే ఉండేది. వేదన భరించిన మాదిగ మనసు కాస్త ప్రేమను ఉన్నతంగానే కోరుకుంటది. సైదిగానికి తనతో పాటు చదివే పటేళ్ళ బిడ్డ పద్మను ప్రేమించాలనుకోవడం, బడిలో ఆకృత్యాలు, అలాగే బడి హెడ్ మాస్టర్ గా దళితుడైన సత్తయ్యను అగ్రవర్ణాల బెదిరింపుల తీరును, సైద్గాడిని జైలు పాలుచేయడం వీడితోపాటు చదువుకున్న పటేల్ బిడ్డ అదే బడిలో టీచ్చరమ్మ కావడం, సైద్గాడు తిరిగి గ్రామంలోకి వొచ్చి ఊరిని చైతన్యపథంలో నడిపేందుకు కులానికి పీడిత వర్గాలకు అంబేద్కర్ను పరిచయం చేయడం ప్రాంతీయతలో జరిగే దోపిడీకి ప్రాంతీయతపై మమకారాన్ని చాటుతూ తెలంగాణ కోటిరత్నాల వీణంటూ పాటతో నడిపించడం మన చరిత్ర గీ పాతాలలో లేదని వాపోవడం అంబేద్కర్ బాటలో పోరాటాన్ని చూపడం మనకు పుస్తకంలో కనబడుతుంది. మాదిగల జీవన శైలి, వారి తత్వానికి ధైర్యానికి త్యాగాలకు ప్రతీకగా ఈ రెండు నవలలు నిలబడినవి.

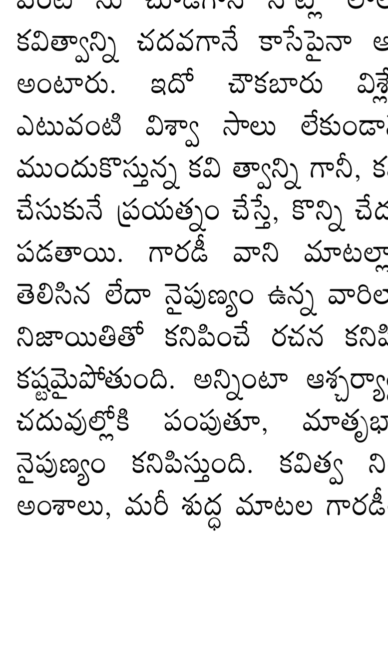
◆ వరకుమార్ గుండెపంగు

డిక్షన్ పేరుతో డిక్టేటర్‌షిప్!

ఈ మధ్యకాలంలో రా జకీయాలలో కనిపించే నియంతల ధోరణులు మన తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రవేశిస్తున్నాయి. కొద్దికాలంగా ఈ ధోరణులు డిక్షన్ పేరు తో మొదలై డిక్టేటర్‌షిప్‌గా కూడా మారింది. అందుకు తాజా ఉదాహరణ బిక్కి కృష్ణ విడుదల చేసిన 'కవి త్వం-డిక్షన్' వ్యాస సంకలనం కనిపిస్తుంది. ఇందులో ఆధునిక వచన కవిత – నిర్మాణ పద్ధతులు అంటూ నేటి మన కవిత్వంపై కూర్చిన వ్యాసాలు, అనుబంధంగా మరో రెండు ఉన్నాయి. ఈ పుస్తకం అంతటా తాను చెప్పే విషయాలందు నియంత పోకడలే కనిపిస్తు న్నాయి. ఉదాహరణకు 'ప్రతి ఊహ ఒక వ్యూహం' అనే వ్యాసంతో ఒక చోట ఇలా రాశారు. 'చక్కని తెలుగు పదాలు, పద బంధాలు ఉన్నప్పటికి ఆంగ్లపదాలను ఇ రికిస్తే, అదేదో గొప్ప కవిత్వమనుకుంటారని అవసరం లేకు న్నా ఆంగ్లపదాలను కృతకభాషను సృష్టించుకుం టున్నారు' అంటారు బిక్కి కృష్ణ. ఇందుకు మనకు ఒక ఉదాహరణ కూడా చూపాలని అటువైపు ప్రయత్నమే చేయరు. తెలుగు భాషలోకి ఇవాళ వచ్చే ఆంగ్లపదాలు రోజురోజుకీ పెరుగుతున్న దానికి పై సందర్భం ఉదాహరణగా ఉంటుంది. అయితే మీరు ఈ రచనలో ఒక్క వ్యాసం రాయటానికి ఇంగ్లీషు పదాలు ఎన్ని ఉన్నాయో ఎప్పుడైనా లెక్కించారా? కనీసం ఓ యాభై ఆంగ్ల పదాలు అనేకమార్లు దొర్లించేశారు. దీన్ని ఏమంటారు? ఎదుటివారిని తప్పుపట్టే ఆలోచన చేయటంలో కనిపించే నియంతధోరణి తనకు మాత్రం వర్తించదా? ఇలాంటివే ఈ రచన నిండా ఎదురివారిని ఎత్తి పొడవటం, తను మాత్రం అందుకు అతీతంగా లేకున్నా, ఉన్నట్టుగా రాతల్లో కనిపించటం చాలా ఎక్కువ శాతం కనిపిస్తుంది. అందువలన ఏర్పడే గందరగోళాలన్నీ ఇన్నీ కావు. పై వ్యాసంలోనే చివరి వాక్యాలు ఇలా ఉన్నాయి. 'నీ లోపాలు చెప్పేవాడే నిజమైన మిత్రుడు. కవిత్వంలోనూ, జీవితంలోనూ అన్నది మరిచిపోకు' అని ముగించారు. నా ఈ ప్రయత్నం ఇక్కడ నుంచే మొదలైంది. శ్రీశ్రీ మహా ప్రస్థానం నుంచి మాట్లాడటం మొదలుపెట్టి మరో ప్రస్థానంతో శ్రీశ్రీ కవితా డిక్షన్ మారిపోయిందని సెలవిచ్చారు. (ఈ డిక్షన్ అనే మాట ఎన్నిసార్లు వస్తుందో లెక్కేలేదు) అందుకు దారిచూపిన పరీక్షలు పరిస్థితుల ఊసే కనిపించదు. ఊపిరి తీసేసి బొమ్మను చూపటమంటే ఇదే! మహాప్రస్థానం గేయాల పుట్టుకకు ప్రధాన నేపథ్యమైన ఆంగ్రీథర్టీస్‌ను గురించి కేవలం నామమాత్రంగానే ఉచ్చరించినా, మరో ప్రస్థానం గూర్చిగానీ, దాని నేపథ్యాన్ని గురించి నామమాత్రంగా కూడా చెప్పకుండానే భాషలో అభివ్యక్తిలో వచ్చిన మార్పును ఎలా గుర్తించటం చేస్తారో గానీ, శబ్దచిత్రణ కవిత్వం కాదని శ్రీశ్రీ తెలుసుకున్నాడని కృష్ణ రాశారు. మార్పుకు సంబంధించిన మూలాలు శ్రీకాకుళ పోరాటం వైపునే ఉన్నాయి. ఈ విషయాల్ని శ్రీశ్రీనే అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు. కీలకమైన ఈ అంశాన్ని ఎలా వదిలేసి 'మార్పు'ను గూర్చి ఎలా ముచ్చటిస్తారు? అలాగే, ఊహకీ వ్యూహానికి ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని కూడా అసలు పట్టించుకునే ప్రయత్నమే చేయకుండా పోయారు. అనిర్దిష్ట రూపంలో ఉండేది 'ఊహ' ఒక నిర్దిష్ట రూపంతో కొనసాగేది 'వ్యూహం' దేనికుండే పరిధి దానికి స్పష్టంగా ఉన్నాయి. అయినా, ఇలాంటి పదప్రయోగం చేశారంటే ఆయనలోని గందరగోళాల్ని పాఠకుల ముందుపెట్టి వారినీ గందరగోళం చేసే ప్రయ త్నమే ఇది. ఇలాంటిదే మరొకటి

చర్చ

'రుచికరమైన వంట ను చూడగానే నోట్లో లాలాజలం ఊరినట్టి కవిత్వాన్ని చదవగానే కాసేపైనా ఆశ్చర్యం కలగాలి' అంటారు. ఇదో చౌకబారు విశ్లేషణ కవిత్వంపై ఎటువంటి విశ్వా సాలు లేకుండానే. ఇవాళ మన ముందుకొస్తున్న కవి త్వాన్ని గానీ, కవులనుగానీ అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తే, కొన్ని చేదునిజాలు బయట పడతాయి. గారడీ వాని మాటల్లాగా, అల్లిక పని తెలిసిన లేదా నైపుణ్యం ఉన్న వారిలాగా కనిపి స్తారు. నిజాయితితో కనిపించే రచన కనిపించటం చా లా కష్టమైపోతుంది. అన్నింటా ఆశ్చర్యార్థకాలే. ఇంగ్లీ షు చదువుల్లోకి పంపుతూ, మాతృభాషపై కవితలల్లే నైపుణ్యం కనిపిస్తుంది. కవిత్వ నిర్మాణంలో ఉండే అంశాలు, మరీ శుద్ధ మాటల గారడీలుగా కనిపిస్తాయి తప్ప జీవం తొణికిస లాడుతున్నట్టుగా ఈ వ్యా సాలు లేవు. ప్రాణంలేని తనంతో కవిత్వాన్ని తయారు చేసేందుకు ఈ రచన దోహదపడ తుందేమో కాలం చెల్లిన పదాల విన్యా సాలను గూర్చి మళ్ళీమళ్ళీ ఇక్కడ ముచ్చటిం చటం ఉంది. తోటమాలి గిలకబావి కవిత్వపు తాబేలును పైకి లాగటం ఎందుకోఏమో, కవికైనా తెలుసోలేదో! భోజనం ముందు కూర్చొని ఎన్నెన్ని నాజూకులైనా వెళ్ళే మనుషులు న్నారు. కానీ, అసలు భోజనం ఎందుకు చేస్తామో మరిచి పోకూడదుగదా! ఇలా కొనసాగించిన దానికి మరింత వికృత రూపం 'కవిత్వ ముద్రణ ఒక కళాత్మక క్రియ! అనే వ్యాసం. కొత్తగా రాసే కవులు సంకలనా లుగా వారి కవిత్వాన్ని కూర్చే దగ్గర 12 రకాల అంశాలు తప్పక పాటించాలని ఒకవిధంగా శాసించే పద్ధతి లోనే కృష్ణ తన అభిప్రాయాలు వెల్లడించారు. నియంత ధోరణిలో సాగే ఆరోపణలు కోకొల్లలుగా దర్శనమిస్తాయి. కవులు వారి కవర్ పేజీలపై కవుల బొమ్మలు వేయించుకోవటం ఫ్యాషన్ అయిందని వాపోవటం ఎందుకు? మహాప్రస్థానానికి మా గోఖలే గీసిన ముఖ చిత్రం సంగతి ఎలా మర్చిపోయారు? కవర్‌పేజీని 'సింబాలిక్' ఉండాలని మంచి సూచనే చేశారు. కానీ, ఈ పుస్తకానికే వేసిన ముఖచిత్రంలో ఏమాత్రం సింబాలిక్ ఉంది? కవిత్వానికిగానీ, డిక్షన్ అనే పదానికి గానీ ఇందులోని ఏ ఒక్క అంశానికి గానీ దగ్గర సంబంధంతో ఈ ముఖచిత్రం వచ్చిందా? ఇవాళ కవిత్వంగానీ, డిక్షన్ గానీ ఇలా ఉన్నాయని అంటారా సింబాలిక్‌గా. కవితా సంపుటి బ్యాక్ పేజీలో కవి పరిచయం వెయ్య కూడదట. కవిత్వ పరిచయం ఉంటే, అవి వేసుకొని కవి పరిచయాన్ని లోపలి పేజీల్లో ఉంచాలట. అంటే ముందుమాటల్లో కొంతభాగాన్ని తిరిగి చివరిపేజీలో ముద్రణ చేయటంలో కొత్తగా ఒనగూడేది ఏమిటో గమనిస్తే, పబ్లిసిటీ కోసం మాత్రమే ఇలా చేస్తారు గానీ, మరో ప్రయోజనం అక్కడ ఒనగూడదు. సూచనలు చెయ్యటం తప్పుగాదు కానీ, అవతలి వారిని తక్కువ చేయటం సరికాదు. బిక్కి వాడే పరుష పదాలు, అసందర్భ ప్రేలాపనల మధ్య కూడా అతని కవితాభిమానం గౌరవిద్దాం. ఎవరి స్వేచ్ఛ అయినా, ఎదుటివారిని ఇబ్బంది కలిగించేది కాకుడదు! కవుల్ని, కవిత్వాన్నీ వస్తువుతోనే ప్రేమిద్దాం! విశ్లేషిద్దాం!!

నియంతల్లాంటి విమర్శకుల్నీ ప్రజాస్వామ్యవాదుల్ని చేద్దాం!!!

◆ సజ్జా వెంకటేశ్వర్లు

జీవితకాలం షి జిన్‌పింగే

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

ఇలా జీవితకాలం అధ్యక్షుడిగా, సైన్యాధిపతిగా ఉన్న ఏకైక నాయకుడు జిన్‌పింగే కావడం విశేషం. 64 ఏళ్ల షి.. ఈ నెలలోనే రెండోసారి తన ఐదేళ్ల పదవీ కాలానికి ఎన్నిక కావాల్సి ఉంది. ఈలోపే పార్లమెంటు చట్టసవరణను ఆమోదించడంతో ఇక ఆ లాంఛనప్రాయ ఎన్నిక కూడా అవసరం లేకుండా పోయింది. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏం నిర్ణయిస్తే అది మాత్రమే చేయాల్సిన రబ్బరు స్టాంపుగా నేషనల్ పీపుల్స్ కాంగ్రెస్ (ఎన్‌పీసీ)అని పిలిచే పార్లమెంటు మిగిలిపోయింది. అందులో దాదాపు 3వేల మంది డిప్యూటీలుంటారు. వాళ్లలో మూడింట రెండొంతుల మంది అధ్యక్షుడి పదవీకాల పరిమితిని ఎత్తేస్తూ చేయాల్సిన రాజ్యాంగ సవరణకు ఆమోదం తెలిపారు. పార్లమెంటు స్థాయీసంఘంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరం ఈ రాజ్యాంగ సవరణకు మద్దతు తెలిపి ఆమోదించామని ఎన్‌పీసీ చైర్మన్ జాంగ్ డెజియాంగ్ తెలిపారు.

సమష్టి నాయకత్వం గల్లంతు

ఈ సవరణతో సమష్టి నాయకత్వం పూర్తిగా అంతమైనట్లయింది. మావో హయాంలో ఏక వ్యక్తి పాలన కారణంగా తలెత్తిన నియంతృత్వం ఉండకూడదని గతంలో చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ సమష్టి నాయకత్వాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. మావో హయాంలో సాంస్కృతిక విప్లవం లాంటి దారుణమైన ఘటనలు జరిగి లక్షలాది మంది ప్రజలు హతమయ్యారు.

పడక గది ముచ్చట్లు ఆపండి

చైనా జీవితకాల అధ్యక్షుడిగా ఖరారైన షి జిన్‌పింగ్ తమ దేశ అధికారులను అవినీతి విషయంలో ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకోవాలని హెచ్చరించారు. పడకగది ముచ్చట్లు ఆపాలని.. అలాగే తమ కుటుంబ సభ్యులు కూడా అవినీతికి పాల్పడకుండా చూసుకోవాలని చెప్పారు. అధికారులు స్వయం నియంత్రణ పాటించాలని, పిల్లలు మీ పేరు ఉపయోగించుకుని డీలింగ్ చేయకుండా చూసుకోవాలని తెలిపారు. మీ చుట్టూ ఉండే వారి వల్ల బురదలోకి కూరుకుపోకుండా జాగ్రత్త పడాలన్నారు. నిబంధనలు అతిక్రమించకూడదని, గీత దాటొద్దని, అవినీతి లేకుండా చూసుకోవాలని అన్నారు. ఇటీవలి కాలంలో అవినీతి విషయంలో అత్యంత కఠినంగా ఉన్న అధ్యక్షుడిగా జిన్‌పింగ్ పేరొందారు. దేశవ్యాప్తంగా గత ఐదేళ్లలో కోటిన్నర మంది ఉద్యోగులను శిక్షించారు. వారిలో 101 మంది ఉన్నతాధికారులు, సైనిక జనరళ్లు కూడా ఉన్నారు. అయితే.. అవినీతి పేరుతో పార్టీలోను, ప్రభుత్వంలోను తనను వ్యతిరేకించేవారిపై జిన్‌పింగ్ వేటు వేశారన్న ఆరోపణలూ ఉన్నాయి.

సాయుధ పోరాట యోధురాలు
కమలమ్మ కన్నుమూత

- పురుషులకు ధీటుగా పోరాడిన వీరనారి
- కొంతకాలంగా అస్వస్థత.. ఆస్పత్రిలో తుదిశ్వాస

హైదరాబాద్, మార్చి 11 (మనం ప్రతినిధి): నిజాం వ్యతిరేక తెలంగాణ సాయుధ పోరాట యోధురాలు, కామ్రెడ్ చెన్నబోయిన కమలమ్మ(87) అనారోగ్యంతో ఆదివారం కన్నుమూశారు. కొంతకాలంగా వృద్ధాప్య సంబంధిత అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ ఇక్కడి ఓ ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న కమలమ్మ.. పరిస్థితి విషమించడంతో ఆదివారం మృతిచెందారు. 'సై..సై.. గోపాల్‌రెడ్డి–నిలిచావూ ప్రాణాలొడ్డి' అంటూ ఎన్నో జనం గుండెల్లో నిలిచిపోయే జానపదాలెన్నెంటినో కమలమ్మ పాడారు. ఇక్కడి సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యాలయంలో ఆమె భౌతికదేహానికి సీపీఐ నేతలు సహా సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి తమ్మినేని వీరభద్రం, పార్టీ కార్యకర్తలు, అభిమానులు, తదితరులు నివాళులర్పించారు. అనంతరం వరంగల్ జిల్లాకు ఆమె పార్థివ దేహాన్ని తరలించి అక్కడి పోచమ్మ మైదానంలో కుటుంబ సభ్యులు అంత్యక్రియలు నిర్వహించారు. కమలమ్మ ఆమె పోరాటాన్ని, ఉద్యమ స్ఫూర్తిని గుర్తించిన తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2016లో ఆమెను మహిళా అవార్డుతో సత్కరించింది. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో పురుషులతో సమానంగా పోరాడిన వీరనారి కమలమ్మ వరంగల్ జిల్లా నెల్లికుదురు మండలం నైనాల గ్రామంలో జన్మించారు. తెలంగాణ సాయుధ పోరాట యోధుడు రంగాపురానికి చెందిన ముకుందాన్ని వివాహమాడారు. కమలమ్మ ఖ్యాతి ఇతర దేశాలకు కూడా వ్యాపించింది. ఉద్యమ జీవితంలో చూపిన గుండె ధైర్యానికి రష్యా, జర్మనీ దేశాలు కమలమ్మ చరిత్రను పుస్తకాలలో పొందుపరిచాయి. కమలమ్మ చరిత్రను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాఠ్యాంశంగా చేసింది. కమలమ్మ తన గానంతో, గొల్లసుద్దులతో రజాకార్ల దురాఘతాలను కళ్లకుకట్టినట్లు చెప్పి కోయప్రజలను ఉత్తేజపరిచారు.

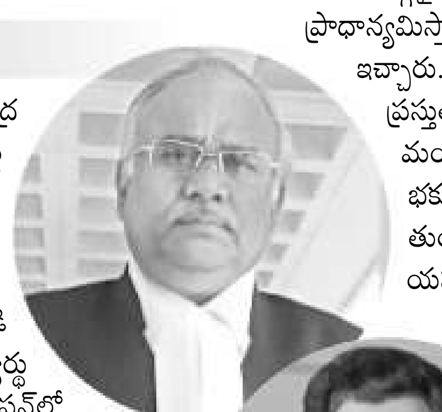

అగ్ర తాంబూలం

మొదటిపేజీ తరువాయి

కావడంతో.. రాజ్యసభలో ఒకే జిల్లాకు చెందిన ఇద్దరు ఎంపిక కావడం ఇదే తొలిసారి అని కృష్ణా జిల్లా టీడీపీ అభిమానులు చెబుతున్నారు. రాజ్యసభ అభ్యర్థుల ఎంపికపై శనివారం ఉదయం నుంచి ఆదివారం మధ్యాహ్నం వరకు పార్టీ అధినేత, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు తీవ్రమైన కసరత్తు చేశారు. పార్టీ ముఖ్యనేతలు కళా వెంకట్రావు, యనమల రామకృష్ణుడుతో చర్చించిన తర్వాతే ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

సుదీర్ఘ చర్చలు

రాజ్యసభ అభ్యర్థుల ఎంపికపై చంద్రబాబు రెండు రోజుల నుంచి పార్టీ ముఖ్యనేతలతో ప్రాంత, సామాజిక సమీకరణాలపై పార్టీ ముఖ్యనేతలతో సుదీర్ఘంగా చర్చలు జరిపారు. తర్వాత విడివిడిగా ఆశావహులతో మాట్లాడి వారిని బుజ్జగించారు. రాజ్యసభ అభ్యర్థులుగా ఓసీ– ఎస్సీ, ఓసీ–బీసీ కాంబినేషన్‌లో అభ్యర్థులను ఖరారు చేస్తారని అందరూ ఊహించారు. అయితే చివరి నిమిషంలో పేర్లు మారిపోయాయి. చివరి వరకు రేసులో ఉన్న వర్ల రామయ్య, బీద మస్తాన్‌రావులకు రాజ్యసభ చాన్స్ దక్కలేదు. వారికి బదులు కృష్ణా జిల్లాకు చెందిన పార్టీ సీనియర్ నేత, లీగల్ సెల్ అధ్యక్షుడు కనకమేడల రవీంద్రకుమార్‌కు స్థానం దక్కింది. రాజ్యసభ సీటు ఫైనల్ అయిందని వర్లరామయ్యకు పార్టీ వర్గాల నుంచి సమాచారం అందడంతో కుటుంబసభ్యులతో కలిసి చంద్రబాబుకు ధన్యవాదాలు తెలిపేందుకు ఆదివారం చంద్రబాబు ఇంటికి వచ్చారు. ఇదే సమయంలో మరోసారి చాన్స్ ఇస్తానని, నామినేటెడ్ పదవుల్లో మంచి పదవి ఇస్తానని చంద్రబాబు హామీ ఇవ్వడంతో.. రామయ్య శాంతించారు. బీసీ సామాజిక వర్గం నుంచి బరిలో ఉన్న బీద మస్తాన్‌రావుకు వచ్చే ఎన్నికల్లో కావలి నుంచి పోటీ చేసేందుకు రెడీ కావాలని చంద్రబాబు సూచించారు. దీనితో మస్తాన్‌రావు రేసులో వెనక్కి తగ్గారు. మసాల పద్మజతో పాటు మరికొందరు కూడ రాజ్యసభ అభ్యర్థిత్వం కోసం లాబీయింగ్ చేశారు. అయితే ఇద్దరినీ ఓసీ అభ్యర్థులనే చంద్రబాబు రాజ్యసభకు పంపించాలని చివరి సమయంలో నిర్ణయం తీసుకోవడంతో బడుగు బలహీనవర్గాలకు చెందిన ఆశావహులతో పాటు రాజకీయ విశ్లేషకులు కంగుతిన్నారు.

బలహీనవర్గాలకు మరోసారి చాన్స్

బలహీనవర్గాలైన ఎస్సీ, బీసీ అభ్యర్థులకు మరోసారి ప్రాధాన్యమిస్తామని సీఎం చంద్రబాబు హామీ ఇచ్చారు. రాష్ట్రానికి కేంద్రం సహకరించని ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో సామాజికవర్గాల కన్నా మంచి వాయిస్ ఉన్న నేతలను రాజ్యసభకు పంపిస్తే రాష్ట్రానికి మేలు జరుగుతుందని మెజార్టీ పార్టీ నేతలు అభిప్రాయపడ్డారు. రాజ్యసభలో స్పష్టంగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడి ఏపీకి జరిగిన అన్యాయంపై మాట్లాడే వ్యక్తులే కరువయ్యారన్న విమర్శ ఉంది. ఇలాంటి తరుణంలో విభజన చట్టం గురించి పూర్తి పట్టున్న టీడీపీ సీనియర్ నేత, సీనియర్ అడ్వకేట్ రవీంద్రను రాజ్యసభకు పంపించాలని చంద్రబాబు నిర్ణయించినట్లు తెలిసింది. పార్టీ పదేళ్ల ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు పార్టీకి అండగా ఉండటంతో పాటు కేంద్రంలోనూ పరిచయాలున్న సీఎం రమేష్‌ను రాజ్యసభకు పంపించటం వల్ల రాష్ట్రానికి లాభం జరుగుతుందనే అభిప్రాయంతో ఆయన పేరు శనివారమే ఖరారు చేశారు. ప్రజలకు అన్ని విధాలుగా సేవ చేస్తామని రాజ్యసభ అభ్యర్థులుగా ఎంపికైన సీఎం రమేష్, కనకమేడల రవీంద్ర పేర్కొన్నారు.

సామాన్యుడికి దక్కిన అరుదైన గౌరవం

పార్టీలో దాదాపు 30 ఏళ్ల నుంచి సేవలందిస్తున్న కనకమేడల రవీంద్రకుమార్‌కు రాజ్యసభ స్థానం ఇవ్వడంతో పార్టీ క్యాడర్‌లో ఉత్సాహం కనిపించింది. సామాన్యుడికి దక్కిన అరుదైన గౌరవంగా పార్టీ వర్గాలు విశ్లేషిస్తున్నాయి. రవీంద్రకుమార్ కృష్ణాజిల్లా అవనిగడ్డలో జన్మించారు. విజయవాడ సిద్దార్థ కళాశాలలో డిగ్రీ చేసి నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం నుంచి లా పట్టా పొందారు. 1983 నుంచి 1998 వరకు విజయవాడలో న్యాయవాదిగా వృత్తిలోకి ప్రవేశించారు. బెజవాడ బార్ అసోసియేషన్ కార్యదర్శిగా కూడా పనిచేశారు. 1998లో హైకోర్టు న్యాయవాదిగా హైదరాబాద్ వచ్చి టీడీపీ లీగల్ సెల్ అధ్యక్షుడిగా ఉంటూ పార్టీ లీగల్ విషయాలు చూస్తున్నారు. 2006, 2011లలో రెండు సార్లు రాష్ట్ర బార్ కౌన్సిల్ మెంబర్‌గా ఎన్నికల్లో గెలిచారు. నల్సార్ యూనివర్సిటీ పాలకమండలిలోనూ ఆయన సభ్యునిగా ఉన్నారు. రాష్ట్ర విభజన సమయంలో ఆయన విభజన చట్టాన్ని తెలుగులోకి అనువదించి.. రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై ఎమ్మెల్యేలందరికీ క్లాసలు కూడా చెప్పారు.

సమరానికి సై

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

అందరూ అనుకున్నదే అయినా లీగల్‌సెల్ అధ్యక్షుడు కనకమేడల రవీంద్ర కుమార్ పేరు అనూహ్యంగా చిట్టచివరి నిముషంలో ఖరారు కావడం టీడీపీ వర్గాలను ఒకింత ఉలిక్కిపడేలా చేసింది. ఢిల్లీ నుంచి అత్యున్నతస్థాయి వర్గాల సిఫార్సు మేరకు కనకమేడల అభ్యర్థిత్వాన్ని చంద్రబాబు ఖరారు చేసినట్లు పార్టీ వర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి. కనకమేడల అభ్యర్థిత్వం బట్టే అసెంబ్లీ, లోక్‌సభ ఎన్నికల అభ్యర్థుల ఎంపిక ఎలా ఉండనుందో చంద్రబాబు చెప్పేశారు.

బృహత్తర కసరత్తు...

వైసీపీ నుంచి టీడీపీలో చేరిన 23 మంది ఎమ్మెల్యేల నియోజకవర్గాలతో పాటు చంద్రబాబు సర్వేలో డి–గ్రేడ్ వచ్చిన మరో 18 నియోజకవర్గాలపై చంద్రబాబు స్వయంగా కసరత్తు చేయడంతో పాటు.. తనకు అత్యంత విశ్వాసపాత్రులకు అప్పగించారని చెబుతున్నారు. సాధారణంగా చంద్రబాబుకు 8 మార్గాల ద్వారా ప్రతి అంశంపై నివేదిక తెప్పించుకోవడం ఆనవాయితీ. ఆయన తొలిసారి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పటి నుంచి ఈ 8 మార్గాల ద్వారా నియోజకవర్గాల వారీగా, మండలాల వారీగా, నగర, పట్టణ, గ్రామ బూత్ కమిటీల నివేదికను తెప్పించుకుని కూలంకషంగా మదింపు చేసేవారని చెబుతారు.

టీటీడీ నియామకం దిశగా...

తొలుత టీటీడీ పాలక మండలి నియామకం పూర్తి చేసే దిశగా చంద్రబాబు అడుగులు వేశారు. ఈ నేపథ్యంలోనే ఎస్వీబీసీ చానల్ సీఈవో నరసింహారావును తొలగించి, ఇన్‌చార్జ్ సీఈవోను నియమించారు. టీటీడీ చైర్మన్ పదవికి దాదాపు పేరు ఖరారైందని అనుకుంటున్న యనమల వియ్యంకుడు పుట్టా సుధాకర్ యాదవ్‌ను చంద్రబాబు వెలగపూడి సచివాలయానికి పిలిపించి మాట్లాడారు.

లోక్‌సభ అభ్యర్థులపై అంచనా..

ఇప్పటికే లోక్‌సభ నియోజకవర్గాల వారీగా సమీక్షా సమావేశాలు నిర్వహిస్తున్న చంద్రబాబు, అభ్యర్థుల ఎంపికపై ప్రాథమికంగా ఒక అంచనాకు రావడం ప్రారంభించారని చెబుతున్నారు. జిల్లా ఇన్‌చార్జ్ మంత్రి, జిల్లా పార్టీ అధ్యక్షుడు, నియోజకవర్గాల పరిశీలకులు ఈ సమీక్షలో పాల్గొంటున్నారు. చంద్రబాబు నేరుగా ఇన్‌చార్జ్ మంత్రి, జిల్లా అధ్యక్షులు, పరిశీలకులతో ముఖాముఖి చర్చించి, తన దగ్గర ఉన్న సమాచారాన్ని బేరీజు వేసుకుంటున్నారు. ఇప్పటికే పదవీకాలం పూర్తయిన అన్ని కార్పొరేషన్లకు చైర్మన్లను నియమించేందుకు జాబితాలను సిద్ధం చేయమని ఆదేశించినట్లు చెబుతున్నారు. ఇంటెలిజెన్స్ విభాగం, చంద్రబాబు సొంత బృందం ఇప్పటికే పలు జిల్లాల్లో పలు పదవులకు అర్హులైన వారి జాబితాను సీఎం కార్యాలయానికి సమర్పించేశారు.

రాజీ ఫార్ములా

వైసీపీ నుంచి వచ్చిన ఎమ్మెల్యే, ఆయా నియోజకవర్గాల టీడీపీ ఇన్‌చార్జ్‌లను పిలిపించి వారి బలం, బలహీనతలను స్పష్టంగా తెలియజేసి, ఒకరికి ఎమ్మెల్యే టిక్కెట్, మరొకరికి కార్పొరేషన్ చైర్మన్ పదవిని కేటాయించే దిశగా రాజీ ఫార్ములాను సిద్ధం చేశారని తెలుస్తోంది. రాజీ ఫార్ములాకు అంగీకరించని వారు పార్టీ నుంచి దయచేయవచ్చని చెప్పేందుకు పార్టీ సంసిద్ధంగా ఉందని చెబుతున్నారు.

కొరవడిన సఖ్యత

పలు జిల్లాల్లో నేతల మధ్య సఖ్యత కొరవడటం, నేతల అనైక్యత పార్టీని ఇబ్బంది పెడుతున్న విషయం కూడా చంద్రబాబు దృష్టికి వచ్చినట్లు తెలిసింది. జిల్లా పార్టీ అధ్యక్షులు గుత్తాధిపత్యం వహిస్తూ పార్టీకి తీవ్ర నష్టం చేకూరుస్తున్నారనే సమాచారం కూడా ఉందంటున్నారు. దీనికి తోడు నెల్లూరు, ఒంగోలు, చిత్తూరు, తిరుపతి, కర్నూలు, నంద్యాల, కడప, రాజంపేట పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గాల్లో గత ఎన్నికల్లో పోటీచేసిన ఎంపీ అభ్యర్థులు పార్టీకి పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గ ఇన్‌చార్జ్‌లుగా వ్యవహరించిన వారిలో అధిక భాగం పార్టీపై ముఖ్యంగా జిల్లా అధ్యక్షులపై తీవ్ర అసంతృప్తితో ఉన్నట్లు చెబుతున్నారు. ఈ అన్ని అంశాలనూ బేరీజు వేసుకుంటూ 2019 ఎన్నికల యుద్ధానికి పకడ్బందీగా సిద్ధమయ్యేందుకు ప్రణాళిక రూపొందిస్తున్నారు.

మూడే పెండింగ్

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

నిర్వహించిన బీజేపీ కోర్ కమిటీ సమావేశం ముగిసిన తర్వాత ఆయన విలేకరుల సమావేశంలో మాట్లాడారు. రాష్ట్రంలోని తాజా రాజకీయ పరిస్థితులపై సమావేశంలో చర్చించినట్లు తెలిపారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు కేంద్రం చేయాల్సిన సాయమంతా చేస్తోందని.. విభజన చట్టంలోని పెండింగ్ హామీలను త్వరలోనే నెరవేరుస్తామని అన్నారు. ఏపీకి చిత్తశుద్ధితో సాయం చేస్తున్నా.. రాష్ట్రాన్ని బీజేపీ మోసం చేసిందని కొందరు నేతలు విమర్శించడం దారుణమని హరిబాబు అన్నారు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇప్పుడున్న ఏపీలోని 13 జిల్లాల్లో ఒక్క జాతీయ సంస్థ కూడా లేదని.. మూడేళ్లలోనే కేంద్రంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం 9 జాతీయ సంస్థలను ఏర్పాటు చేసిందని తెలిపారు. విభజన చట్టంలో పేర్కొన్న వాటిలో ఇంకా మూడు హామీలు మాత్రమే పెండింగ్‌లో ఉన్నాయని తెలిపారు. కడపలో స్టీల్ ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు ప్రక్రియ వేగవంతమైందని తెలిపారు. అలాగే పెట్రోలియం కాంప్లెక్స్‌కు ఏర్పాటుకు కూడా కేంద్రం సానుకూలంగా ఉందన్నారు. పెట్రోలియం కాంప్లెక్స్‌కు ఇంటర్నల్ వయబిలిటీ ఫండ్‌ను 14 శాతం నుంచి 12 శాతానికి తగ్గించేందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొందన్నారు. చట్టంలో లేని ఎన్నో సంస్థలను కేంద్రం ఏపీలో ఏర్పాటు చేసిందని హరిబాబు గుర్తుచేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ సాయం వల్లే గత యాభై ఏళ్లలో జరగని అభివృద్ధి ఈ మూడున్నరేళ్లలో రాష్ట్రంలో జరిగిందని తాను ఆత్మవిశ్వాసంతో చెప్పగలనని హరిబాబు అన్నారు.

వేసిన రోడ్లు కనపడటం లేదా

అందమైన రోడ్లు, భూగర్భ మురుగునీటి సదుపాయాలు, ఫ్లైఓవర్లు, జాతీయ రహదారుల అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా లక్ష కోట్ల రూపాయలతో రహదారుల నిర్మాణం లాంటివన్నీ కేంద్ర పథకాలేనని చేసిన ప్రకటనలు గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలని టీడీపీ నేతలకు ఆయన సూచించారు. ఎయిమ్స్ భవన నిర్మాణం ఏమీ జరగడంలేదన్నారని, కానీ అక్కడ 17 భవనాల నిర్మాణం ఎలా జరుగుతోందో తమ పార్టీ ప్రతినిధులు స్వయంగా వెళ్లి చూపించారన్నారు. ఆర్థిక లోటు విషయంలోనూ 2014–15 సంవత్సరం (జూన్ 2 వ తేదీ నుండి) 10 నెలల కాలానికి ఆర్థిక లోటును రూ. 4500 కోట్లుగా కేంద్రం తేల్చిందన్నారు. అయితే 14వ ఆర్థిక సంఘం దాన్ని రూ. 6వేల కోట్లుగా నిర్ధారించడంతో వ్యత్యాసాన్ని కూడా ఇచ్చేందుకు కేంద్రం సిద్ధంగా ఉందన్నారు.

త్వరలో రైల్వేజోన్‌పై సానుకూల నిర్ణయం

విశాఖపట్నం కేంద్రంగా రైల్వేజోన్ ఏర్పాటు చేసేందుకు కేంద్రం త్వరలోనే సానుకూల నిర్ణయం తీసుకుంటుందని హరిబాబు స్పష్టం చేశారు. ఇతర రాష్ట్రాలతో చర్చలు జరుగుతున్నాయని, ఆ ప్రక్రియ తుది దశకు చేరుకుందని, అనంతరం రైల్వేజోన్‌పై సానుకూల నిర్ణయం వెలువడుతుందని తెలిపారు. అలాగే రాష్ట్ర ఆర్థికలోటును పూడ్చేందుకు కేంద్రం కసరత్తు చేస్తోందన్నారు. విభజన హామీలను పదేళ్లలో పూర్తిచేయాల్సి ఉండగా.. కొన్నింటిని మూడున్నరేళ్లలోనే చేశామన్నారు. కేంద్రం చేసిన అభివృద్ధిని అసెంబ్లీలో లెక్కలతో సహా వివరిస్తామని హరిబాబు పేర్కొన్నారు.

పార్టీ సంస్థాగత దినం

ఏప్రిల్ 6వ తేదీన జరిగే బీజేపీ సంస్థాగత దినం నాటి నుంచి ఏపీ ప్రజలకు ఎన్డీయే ప్రభుత్వం గత నాలుగేళ్లలో ఏం చేసింది.. చేపట్టిన పథకాలేంటన్న విషయాలను వివరిస్తామని హరిబాబు తెలిపారు.

బీజేపీ తడాఖా తెలుస్తుంది: విష్ణు

ఏపీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబుకు పోను పోను బీజేపీ తడాఖా ఏంటో తెలుస్తుందని, ఆయనకు ముందున్నది మొసళ్ల పండగేనని బీజేఎల్పీ నాయకుడు, విశాఖ ఉత్తర ఎమ్మెల్యే పెన్మత్స విష్ణుకుమార్ రాజు మండిపడ్డారు. ప్రత్యేక హోదా బదులుగానే ప్యాకేజికి చంద్రబాబు ఒప్పుకొన్నారని.. దాన్నయినా ప్రజల్లోకి సరిగా తీసుకెళ్లి ఉంటే ప్రజలకు ఈపాటికే అనుమానాలు తొలగిపోయేవని చెప్పారు. కానీ ఇప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకుడు జగన్ హోదా గురించి గట్టిగా పట్టుబట్టడం, ఆయనకు ప్రజల్లో ఆదరణ కనిపిస్తుండటంతో హోదా విషయంలో సీఎం యూటర్న్ తీసుకున్నారని అన్నారు. ఒకవైపు ఎన్డీయేలో కొనసాగుతూ.. ఇలా మైండ్ గేమ్స్ ఆడుతున్నారని, ఇది సరికాదని హితవు పలికారు.

కావాలనే చేస్తున్నారు: సోము వీర్రాజు

ఏపీకి కేంద్రం పూర్తి సహకారం అందిస్తోందని, కావాలనే తమపై దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారని సోము వీర్రాజు అన్నారు. ఆదివారం కోర్ కమిటీ సమావేశానికి ముందు ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడారు. కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులు పక్కదారి పట్టిస్తున్నారని, త్వరలోనే ప్రజలకు వాస్తవాలను తెలియజేస్తామని అన్నారు. టీడీపీ సహా ఇతర పార్టీల నేతలు ఎంతోమంది బీజేపీలో చేరేందుకు ఉత్సాహం చూపుతున్నారని, ఇతర పార్టీల నేతలు తమతో టచ్‌లో ఉన్నారని వీర్రాజు అన్నారు. రాజ్యసభ ఎన్నికల్లో ఎవరికి మద్దతు ఇవ్వాలన్నది పార్టీ అధిష్ఠానం నిర్ణయిస్తుందని తెలిపారు.

ఈడే ఉంటా

- ఈడనుంచే జాతీయ రాజకీయాలు చేస్త
- ఎవరూ అపోహ.. ఆందోళన చెందొద్దు
- సిట్టింగు ఎమ్మెల్యేలందరికీ టికెట్ల చాన్స్
- 106 స్థానాలు కచ్చితంగా గెలుస్తం
- టీఆర్ఎస్ఎల్పీ భేటీలో సీఎం కేసీఆర్
- రాజ్యసభకు పార్టీ అభ్యర్థుల ప్రకటన

హైదరాబాద్, మార్చి 11: తాను జాతీయ రాజకీయాలకు వెళ్లిపోతున్నానంటూ వ స్తున్న వదంతులపై ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తొలిసారి స్పందించారు. తాను ఇక్కడే ఉంటానని.. ఇక్కడినుంచే జాతీయ రాజకీయాలు చేస్తానని తెలిపారు. సోమవారం నుంచి ప్రారంభం కానున్న అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాల నేపథ్యంలో అసెంబ్లీలో అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలపై పార్టీ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు, ముఖ్యనేతలతో ఆయన ఆదివారం ఓ సమావేశం నిర్వహించారు. 2019 వరకు తాను రాష్ట్ర రాజకీయాల్లోనే ఉంటానన్నారు. ఆ తర్వాత దేశ రాజకీయాల్లో మార్పు కోసం ప్రయత్నిస్తానన్నారు. దేశంలో ఇన్నాళ్లూ రెండు పార్టీల మధ్యనే అధికారం దోబూచులాడుతున్నదని ఆయన విమర్శించారు. ఇప్పటికైనా బీజేపీ, కాంగ్రెసేతర పార్టీలు ఏకం కావాలని పిలుపునిచ్చారు.

సిట్టింగులందరికీ...

ప్రస్తుతం ఉన్న సిట్టింగ్‌ల్లో ముగ్గురు నలుగురికి తప్ప దాదాపు అందరికీ తిరిగి టిక్కెట్లు ఇస్తానని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తెలిపారు. తాను మూడు సార్లు పక్కాగా సర్వే చేయించానని, అందులో భాషరాని వాళ్లతో కూడా సర్వే చేయించానని ఆయన చెప్పారు. ఈసారి అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో టీఆర్ఎస్ కచ్చితంగా 106 స్థానాలు గెలుచుకుంటుందని ధీమా వ్యక్తం చేశారు. అలాగే రాజ్యసభలో మూడు స్థానాలు మనమే సాధిస్తామని స్పష్టం చేశారు. రాజ్యసభ ఎన్నికల బాధ్యతను మంత్రులు కేటీఆర్, ఈటల రాజేందర్, జగదీశ్ రెడ్డిలకు అప్పగించారు. అసెంబ్లీ సమావేశాల తర్వాత తాను ఢిల్లీ వెళ్తానని, అక్కడ ముస్లిం రిజర్వేషన్ల అంశంపై వివిధ పార్టీల నేతలతో చర్చలు జరుపుతానని కేసీఆర్ అన్నారు. అవసరమైతే పార్టీ ఎంపీలతో కలిసి ధర్నా చేస్తానని చెప్పారు.

ముక్త్యాల రాణికి కన్నీటి వీడ్కోలు

- రాజ్యలక్ష్మమ్మ అంత్యక్రియలు పూర్తి
- ప్రముఖులు, ప్రజలు అశ్రునివాళి

జగ్గయ్యపేట రూరల్, మార్చి 11 (మనం న్యూస్): కృష్ణా జిల్లా జగ్గయ్యపేట మాజీ ఎమ్మెల్యే, ముక్త్యాల సంస్థానం రాణి వాసిరెడ్డి రాజ్యలక్ష్మమ్మ అంత్యక్రియలను ఆదివారం ముక్త్యాల గ్రామంలో నిర్వహించారు. గురువారం రాత్రి అనారోగ్యంతో ఆమె చెన్నైలో మృతిచెందారు. ప్రజల సందర్శనార్థం ఆమె భౌతికకాయాన్ని ముక్త్యాల గ్రామంలోని కోటలో ఉంచారు. ప్రజలు, పలువురు ప్రముఖులు నివాళి అర్పించారు. ఎమ్మెల్యేగా, రాజవంశీయురాలిగా ఆమె చేసిన సేవలను స్మరించుకున్నారు. ముఖ్యంగా ముక్త్యాల ప్రజానీకానికి ఆమె చేసిన సేవలు మరువలేమని స్థానికులు కన్నీటి వీడ్కోలు పలికారు.

ప్రముఖుల నివాళి

మంత్రి దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు, ఎమ్మెల్యే శ్రీరాం రాజగోపాల్, ప్రభుత్వ మాజీ విప్ సామినేని ఉదయభాను, మాజీ మంత్రులు నెట్టెం రఘురాం, వడ్డే శోభనాద్రీశ్వరరావు, వసంత నాగేశ్వరరావు, మున్సిపల్ చైర్మన్ ఇంటూరి రాజగోపాల్, మున్సిపల్ ఫ్లోర్ లీడర్ యలమంచిలి రాఘవ, మాజీ చైర్మన్ తన్నీరు నాగేశ్వరరావు, కౌన్సిలర్లు, కేసీపీ కర్మాగార సిబ్బంది, గ్రామస్తులు.. వాసిరెడ్డి రాజ్యలక్ష్మమ్మ భౌతికాయాన్ని సందర్శించి నివాళి అర్పించారు.

ట్రిపుల్ ఐటీల్లో పూర్తి సౌకర్యాలు

- సమస్యను వెంటనే పరిష్కరించాలి
- అధికారులకు మంత్రి గంటా ఆదేశం
- నూజివీడులో పర్యటించిన శ్రీనివాసరావు

నూజివీడు, మార్చి 11: ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహిస్తున్న ట్రిపుల్ ఐటీల్లో పూర్తి స్థాయి సౌకర్యాలు ఉండాలని, ఎలాంటి సమస్యనైనా వెనువెంటనే పరిష్కరించాలని మంత్రి గంటా శ్రీనివాసరావు ఉన్నతాధికారులను ఆదేశించారు. నూజివీడు కాలేజిలో విద్యుత్తు లేకపోవడంతో నీటి సరఫరా కాక విద్యార్థులు ఇబ్బందులు పడుతున్న విషయం తెలుసుకొన్న మంత్రి గంటా.. యుద్ధ ప్రాతిపదికన విద్యుత్తును పునరుద్ధరించి సమస్యను పరిష్కరించాలని ఆదేశించారు. క్షేత్రస్థాయిలో స్వయంగా సమస్యలను తెలుసుకొనేందుకు, యుద్ధప్రాతిపదికన జరుగుతున్న పనులను పరిశీలించేందుకు ఆదివారం నూజివీడు ట్రిపుల్ ఐటీని సందర్శించారు. సౌకర్యాలపై విద్యార్థులతో మాట్లాడి అక్కడి పరిస్థితిపై ఆరా తీశారు. వారితో కలిసి భోజనం చేశారు. మెస్‌లను తనిఖీ చేసి.. పలు సూచనలు చేశారు. సమస్యను పూర్తిస్థాయిలో పరిష్కరించాలని.. ఎలాంటి సమస్య వచ్చినా వెనువెంటనే పరిష్కరించాలని ఆర్జీయూకేటీ వీసీకి సూచించారు. ఇకనుంచి ఏ సమస్య వచ్చినా పరిష్కరించాలని.. నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తే చర్యలు తప్పవని ఆయన అధికారులను హెచ్చరించారు.

పాటలు పాడుకుంటున్న భరత్

మహేశ్

‘శ్రీమంతుడు’ వంటి విజయవంతమైన చిత్రం తరువాత మహేశ్ బాబు, కొరటాల శివ కాంబినేషన్‌లో రూపొందుతున్న సినిమా ‘భరత్ అనే నేను’. కైరా అద్వాని హీరోయిన్‌గా నటిస్తున్న ఈ చిత్రాన్ని డి.వి.వి.దానయ్య నిర్మిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఓ సాంగ్‌ను అన్నపూర్ణ సెవెన్ ఏకర్స్‌లో చిత్రీకరిస్తున్నారు. దేవిశ్రీ ప్రసాద్ సంగీతమందిస్తున్న ఈ చిత్రాన్ని ఏప్రిల్ 20న విడుదల చేయడానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. ఇదిలా ఉంటే.. ఈ సినిమా ఆడియోని ఏప్రిల్ 7న రిలీజ్ చేయబోతున్నారని తెలిసింది. త్వరలోనే ఆడియో రిలీజ్ డేట్, వేదికపై క్లారిటీ వస్తుంది.

ఏయన్నార్ పాత్రలో...

నాగచైతన్య

యువ కథానాయకుడు అక్కినేని నాగచైతన్య.. తన తాతయ్య అక్కినేని నాగేశ్వరరావు పాత్రలో సందడి చేయనున్నారా? అవుననే వినిపిస్తోంది టాలీవుడ్ సర్కిల్స్‌లో. కాస్త వివరాల్లోకి వెళితే.. నటీమణి సావిత్రి జీవితకథ ఆధారంగా ‘మహానటి’ పేరుతో సినిమా తెరకెక్కుతున్న సంగతి తెలిసిందే. నాగ అశ్విన్ రూపొందిస్తున్న ఈ చిత్రంలో కీర్తి సురేష్ టైటిల్ రోల్‌లో నటిస్తోంది. జెమిని గణేశన్ పాత్రలో దుల్కర్ సల్మాన్, ఎస్వీఆర్ పాత్రలో మోహన్ బాబు, జర్నలిస్ట్ పాత్రల్లో సమంత, విజయ్ దేవరకొండ నటిస్తున్నారు. అలాగే సావిత్రి సినీ జీవితంలో కీలక పాత్రలు పోషించిన నందమూరి తారక రామారావు, అక్కినేని నాగేశ్వరరావు పాత్రలకు కూడా ఈ సినిమాలో చోటు ఉందని చాలా రోజులుగా వార్తలు వినిపించాయి. అంతేగాకుండా, ఆ పాత్రల్లో నటించే తారలపై రకరకాల కథనాలు వినిపించాయి.

అయితే.. ఎట్టకేలకు ఏఎన్నార్ పాత్రకు సంబంధించి క్లారిటీ వచ్చేసింది. ఏఎన్నార్ మనవడు నాగచైతన్య ఆ పాత్రలో కనిపించడానికి అంగీకారం తెలిపారని సమాచారం. అందులో భాగంగా.. రెండు రోజులు షూటింగ్ చేయడానికి డేట్స్ కూడా ఇచ్చారని.. త్వరలోనే చైతన్యపై ఏఎన్నార్‌కు సంబంధించిన సన్నివేశాలను తెరకెక్కించనున్నారని తెలిసింది. దీనికి సంబంధించిన అధికారిక సమాచారం రావాల్సి ఉంది. ఇదిలా ఉంటే.. ఎన్టీఆర్ పాత్రలో ఎవరు నటిస్తారు? అనే దానిపై ఇంకా క్లారిటీ రాలేదు. తమిళ కథానాయకుడు సూర్య నుంచి నాని వరకు చాలామంది పేర్లు వినిపించాయి. త్వరలోనే దీనిపైనా క్లారిటీ వస్తుంది.

రీమేక్‌లో ప్రియా ప్రకాశ్?

ప్రియా ప్రకాశ్ వారియర్.. సోషల్ మీడియాలో వింక్ గర్ల్‌గా సెన్సేషన్ సృష్టించిన ఈ మలయాళీ భామ గురించి పరిచయ వాక్యాలు అవసరం లేదు. ‘ఒరు అదార్ లవ్’ అనే మలయాళ చిత్రం ద్వారా తెరంగేట్రం చేయబోతున్న ఈ సుందరికి తొలి చిత్రం విడుదల కాకముందే.. టాలీవుడ్ నుంచే కాదు బాలీవుడ్ నుంచి కూడా వరుస ఆఫర్లు క్యూ కడుతున్నాయి. అయితే ప్రియా మాత్రం ఆచితూచి అడుగులు వేస్తోంది. ఇదిలా ఉంటే.. ఎన్టీఆర్ హీరోగా

నటించిన ‘టెంపర్’ చిత్రం.. హిందీలో ‘సింబా’ పేరుతో రీమేక్ అవుతున్న సంగతి తెలిసిందే. రణ్‌వీర్ సింగ్ కథానాయకుడిగా నటిస్తున్న ఈ సినిమాని సక్సెస్‌ఫుల్ డైరెక్టర్ రోహిత్ శెట్టి రూపొందిస్తుండగా.. కరణ్ జోహార్ నిర్మాతగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ సినిమాలో రణ్‌వీర్‌కి జోడీగా అలియా భట్, శ్రద్ధా కపూర్, జాన్వి కపూర్ వంటి పేర్లు పరిశీలనలోకి వచ్చాయి. అయితే వీరిలో ఎవరూ కన్‌ఫర్మ్ కాలేదు. తాజాగా ఈ లిస్ట్‌లోకి మరో పేరు వచ్చి చేరింది. ఆ పేరే.. ప్రియ ప్రకాశ్. త్వరలోనే ప్రియ ఎంపికపై క్లారిటీ వస్తుంది.

ఎంటర్‌టైన్మెంట్+మెసేజ్= కిరాక్‌పార్టీ

నిఖిల్ హీరోగా నటించిన చిత్రం ‘కిరాక్ పార్టీ’ ఎ.కె.ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్స్ బ్యానర్‌పై రామబ్రహ్మం సుంకర ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించారు. శరణ్ కోపిశెట్టి దర్శకుడు. నిఖిల్ సరసన సంయుక్త హెగ్డే, సిమ్రాన్ పరీంజా కథానాయికలుగా నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి యువ దర్శకులు సుధీర్ వర్మ స్క్రీన్ ప్లే, చందు మొండేటి సంభాషణలు సమకూర్చారు. తాజాగా ఈ చిత్రం ఆడియో వేడుకను విజయవాడలో నిర్వహించారు. అల్లరి నరేశ్ ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు. అల్లరి నరేష్ ఆడియో సీడీని విడుదల చేసి మొదటి సీడీని నిర్మాత రామబ్రహ్మం సుంకరకు అందించారు. అనిల్ సుంకర మాట్లాడుతూ.. ‘‘ఈ చిత్రం కోసం వర్క్ చేసిన సుధీర్ వర్మ, చందు మొండేటిలకు ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. కాలేజ్ లో షూటింగ్‌కి పర్మిషన్ ఇవ్వడమే కాక ఆడియో రిలీజ్‌కి కూడా సహకరించిన ఉషారామా విద్యాసంస్థ యాజమాన్యానికి కృతజ్ఞతలు. మార్చి 16న సినిమా విడుదలవుతుంది’’ అన్నారు. అల్లరి నరేష్ మాట్లాడుతూ ‘‘ఈ సినిమా కన్నడలో ఎంత పెద్ద హిట్ అయ్యిందో.. అదే స్థాయిలో తెలుగులోనూ సూపర్ హిట్ అవ్వాలని ఆశిద్దాం’’ అన్నారు. చిత్ర కథానాయకుడు నిఖిల్ మాట్లాడుతూ.. ‘‘కన్నడలో ఇంత మంచి సినిమా ఒకటి ఉందని గుర్తించి.. నాకు ఈ కథలో నటించే అవకాశాన్ని ఇచ్చిన అనిల్ సుంకర గారికి స్పెషల్ థ్యాంక్స్ చెప్పాలి. ‘‘కార్తికేయ’’తో చందు మొండేటి, ‘‘స్వామి రారా’’తో సుధీర్ వర్మకు ఎలాంటి మంచి పేరు వచ్చిందో.. ‘‘కిరాక్ పార్టీ’’తో శరణ్ కి కూడా అదే స్థాయి పేరొస్తుంది. ఎంటర్‌టైన్మెంట్‌తోపాటు మంచి మెసేజ్ కూడా ఉన్న సినిమా ఇది’’ అన్నారు. చిత్ర దర్శకుడు శరణ్ కొప్పిశెట్టి మాట్లాడుతూ.. ‘‘మార్చి 16న స్టూడెంట్స్ అందరూ మాస్ బంక్ కొట్టి మరీ ‘‘కిరాక్ పార్టీ’’ ఎంజాయ్ చేస్తారని కోరుకొంటున్నాను. ప్రతి ఒక్క విద్యార్థి ఎంజాయ్ చేసేలా సినిమా ఉంటుంది’’ అన్నారు.

ప్రేమికుల వీరగాథ

ప్రియమణి

ప్రియమణి టైటిల్ పాత్రలో శ్రీ శంఖు చక్ర ఫిలింస్ పతాకంపై కోటి తూముల, ఎ.హితేష్ రెడ్డి సంయుక్తంగా నిర్మిస్తోన్న చిత్రం ‘అంగుళీక’. ప్రేమ్ ఆర్యన్ దర్శకుడు. దీపక్ హీరోగా నటించారు. ఈ చిత్ర టీజర్‌ను ప్రముఖ దర్శకులు కోడి రామకృష్ణ విడుదల చేశారు. కోడి రామకృష్ణ మాట్లాడుతూ ‘‘టీజర్ చాలా బాగుంది. ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినా అన్నింటినీ తట్టుకుంటూ నిర్మాతలు ఇంత వరకూ తీసుకొచ్చారు. డైరక్టర్‌కు అండగా నిలబడ్డారు. ఈ చిత్రం ద్వారా పరిచయం అవుతున్న నిర్మాతలకు మంచి లాభాలు, దర్శకుడికి మంచి పేరు రావాలి’’ అన్నారు. నిర్మాతలు మాట్లాడుతూ‘‘సూర్యగ్రహణం, కాలచక్రంతో కూడుకున్న కథాంశం ఇది. దర్శకుడు చాలా కాలం ఈ స్క్రిప్ట్‌పై వర్క్ చేసి అద్భుతంగా తెరకెక్కించారు. ప్రస్తుతం గ్రాఫిక్స్ వర్క్ జరుగుతోంది. సినిమా అనుకున్న దానికన్నా చాలా బాగా వచ్చింది. అన్ని వర్గాల ప్రేక్షకులకు నచ్చే చిత్రంగా భారీ బడ్జెట్ తో ఎక్కడా రాజీ పడకుండా నిర్మించాం’’ అన్నారు. దర్శకుడు ప్రేమ్ ఆర్యన్ మాట్లాడుతూ ‘‘కోడి రామకృష్ణగారి ఇనిస్పిరేషన్‌తో ఈ చిత్రాన్ని డైరెక్ట్ చేశాను. ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినా మా నిర్మాత అన్నింటినీ అధిగమిస్తూ సినిమాను అనుకున్న విధంగా తెరకెక్కించడానికి సహకరించారు. కాల చక్రంతో ముడిపడిన ఇద్దరు ప్రేమికుల వీరగాథ ఈ చిత్రం. కాలచక్రం, సూర్యగ్రహణం ఈ రెండు అంశాల చుట్టూ సినిమా తిరుగుతుంది’’అన్నారు.

ఈ నెల 23న కథ రివీల్

శ్రీవిష్ణు, సాట్నా టైటస్

శ్రీవిష్ణు హీరోగా నటించిన ‘నీది నాది ఒకే కథ’ చిత్రం మార్చి 23న విడుదల కానుంది. శ్రీ విష్ణు ఇందులో స్టూడెంట్ గా కనిపిస్తారు. వేణు ఊడుగుల దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రంలో ‘బిచ్చగాడు’ ఫేమ్ సాట్నా టైటస్ హీరోయిన్‌గా నటించింది. అరాన్ మీడియా వర్క్స్, శ్రీ వైష్ణవి క్రియేషన్స్ బ్యానర్స్‌పై .ప్రశాంతి, కృష్ణ, విజయ్, అట్లూరి నారాయణ రావు ఈ సినిమాను నిర్మిస్తున్నారు. ఈ సినిమాకి సురేశ్ బొబ్బిలి సంగీతం అందిస్తున్నారు. ‘మెంటల్ మదిలో’ తర్వాత శ్రీవిష్ణు హీరోగా వస్తున్న సినిమా ఇది.

సల్మాన్‌తో ప్రభుదేవా

బాలీవుడ్ కండల వీరుడు సల్మాన్‌ఖాన్ మరోసారి ప్రభుదేవా దర్శకత్వంలో సినిమా చేయబోతున్నారు. వివరాల్లోకెళ్తే.. ఇంతకు ముందు సల్మాన్‌ఖాన్, ప్రభుదేవా కాంబినేషన్‌లో వచ్చిన ‘వాంటెడ్’ సినిమా మంచి విజయాన్ని సొంతం చేసుకున్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ సినిమాతో సల్మాన్ క్రేజ్ మాస్‌లో మరింత పెరిగింది. ఈ సినిమా తర్వాత సల్మాన్, ప్రభుదేవా కలయికలో మరో సినిమా రాలేదు. ఇప్పుడు మరో సినిమా రానుంది. అది కూడా సల్మాన్ కెరీర్‌లో వన్ ఆఫ్ ది బిగ్గెస్ట్ హిట్‌గా నిలిచిన ‘దబాంగ్’కి సీక్వెల్‌గా రూపొందుతోన్న ‘దబాంగ్ 3’ని ప్రభుదేవా డైరెక్ట్ చేయనున్నారు. సల్మాన్‌ఖాన్‌తో సినిమా చేసే అవకాశాన్ని అసలు వదులుకోనని ప్రభుదేవా తెలియజేయడం విశేషం. ఈ సినిమా ప్రభుదేవాకు బాలీవుడ్‌లో ఏడో సినిమా. కాగా ఇప్పటి వరకు దక్షిణాదిన కూడా ప్రభుదేవా ఏడు చిత్రాలనే డైరెక్ట్ చేయడం గమనార్హం.

సన్నీ బయోపిక్

సన్నీ లియోన్.. భారతీయ ప్రేక్షకులకు పరిచయం అక్కర్లేని హాట్ బ్యూటీ పేరిది. కెనడాలో పోర్న్ స్టార్‌గా మొదలైన ఈమె ప్రయాణం.. ఆపై బాలీవుడ్ వైపుగా సాగింది. తరువాత బాలీవుడ్‌తో పాటు దక్షిణాదిలోనూ నటిగా, ఐటమ్ గర్ల్‌గా తనదైన ముద్ర వేసింది ఈ హాట్ బ్యూటీ. ఇదిలా ఉంటే.. ఈ అందాల తార జీవితం త్వరలోనే తెరపైకి రానుంది. అయితే సినిమాగా కాదు.. వెబ్ సిరీస్‌గా ఆమె జీవితం తెరపై ఆవిష్కృతం కానుంది. సన్నీ లియోన్ అసలు పేరు కరణ్‌జీత్ కౌర్ వోరా అన్న సంగతి తెలిసిందే. ఇప్పుడు ఆ పేరులోని ‘కరణ్‌జీత్’ని టైటిల్‌గా పెట్టి ఈ వెబ్ సిరీస్ రూపొందిస్తున్నారు.

ఈ వెబ్ సిరీస్‌లో.. సన్నీ తన పాత్రని తానే చేస్తుందా? లేకుంటే.. మరెవరైనా చేస్తారా? అనేది ప్రస్తుతానికి సస్పెన్స్. తన సోషల్ మీడియా ఖాతాలో ఈ వెబ్ సిరీస్ విషయాన్ని సన్నీయే స్వయంగా అభిమానులతో పంచుకుంది. ఈ సిరీస్‌లో తన జీవితంలో చోటుచేసుకున్న కొన్ని ఆసక్తికరమైన సంఘటనలకు తెర రూపం ఇస్తున్నట్లుగా ఈ ముద్దుగుమ్మ చెప్పుకొచ్చింది. మొత్తం మీద.. సన్నీ అభిమానులకు ఇది శుభవార్తే.

సన్నీ లియోన్

మార్చి 30న ‘అమీర్ పేట్ టు అమెరికా’

శ్రీమతి స్వప్న కొమండూరి సమర్పణలో రాధా మీడియా బ్యానర్‌పై తెరకెక్కుతోన్న చిత్రం ‘అమీర్ పేట్ టు అమెరికా’. ఈ చిత్ర మొదటి ట్రైలర్ ను నటుడు తనికెళ్ళ భరణి విడుదల చేయగా రెండవ ట్రైలర్‌ను రవికుమార్ లాంచ్ చేశారు. బందూక్ లక్ష్మణ్, డా. శ్రీనివాస్, నిర్మాత పద్మజ, కాసర్ల శ్యామ్, నటి మణిచందన, డా. రాజేశ్వరి, అంబర్ పేట్ శంకర్, మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ కార్తీక్, మల్లన్న, సత్తి, మంగ్లీ, గాంధీ, గాయత్రి గుప్తా తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

తనికెళ్ల భరణి మాట్లాడుతూ ‘‘టైటిల్ చాలా రియలిస్టిక్ గా ఉంది. అమీర్ పేట్ టు అమెరికా ఈ ప్రయాణాన్నంతా ఈ సినిమాలో చూపించడం జరిగింది. నేను ఇందులో మంచి పాత్రను పోషించాను. సినిమాకు అన్నీ తానై రామ్మోహన్ భుజాలమీద వేసుకున్నారు. యూత్‌ను అలరించే అన్నీ అంశాలు ఈ చిత్రంలో ఉన్నాయి. మార్చి 30న ఈ చిత్రాన్ని విడుదల చేయనున్నారు’’ అని అన్నారు. రామ్మోహన్ కొమండూరి మాట్లాడుతూ ‘‘80 శాతం చిత్రాన్ని అమెరికాలో మిగతా 20 శాతం ఇండియాలో చిత్రీకరించాం. ఈ నెల 3న ఆడియో 30న చిత్రాన్ని విడుదల చేస్తాం’’ అన్నారు. నిర్మాత పద్మజ మాట్లాడుతూ ‘‘ఈ చిత్రాన్ని తెరకెక్కించిన రామ్మోహన్ గారు నా మరిది. సినిమాను చాలా కష్టపడి తీశారు. నటీనటులు అందరూ ఎంతో సహకరించారు. మంచి సబ్జెక్ట్ ఉన్న సినిమా కనుక తప్పకుండా విజయం సాధిస్తుందని ఆశిస్తున్నా’’ అన్నారు.

‘బంగారు తెలంగాణ’ పాటలు విడుదల

బిపిన్, రమ్య, అక్షర, లయన్ ఏవీ స్వామి, బాబూమోహన్, సాయి త్రిశాంక్ ప్రధాన పాత్రల్లో రూపొందుతోన్న చిత్రం ‘బంగారు తెలంగాణ’. షిరిడి సాయి క్రియేషన్స్ పతాకంపై బిపిన్ దర్శక నిర్మాణంలో ఈ సినిమా తెరకెక్కుతోంది. ఈ సినిమా పాటలు శనివారం విడుదలయ్యాయి. అదే రోజు ఉదయం సినిమాటోగ్రఫీ మినిస్టర్ తలసాని శ్రీనివాస యాదవ్ కార్యాలయంలో బంగారు తెలంగాణ ఆడియో సీడీలను రిలీజ్ చేశారు. నటుడు, నిర్మాత, దర్శకుడు బిపిన్ మాట్లాడుతూ ‘‘తెలంగాణ కోసం ఎంతోమంది పోరాటం చేసి ఆత్మ బలిదానాలు చేసుకొన్నారు. ముఖ్యంగా కేసీఆర్ గారు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేసి తెలంగాణ కోసం ప్రాణాలు లెక్క చేయకుండా పోరాటం చేసి తెలంగాణను సాధించారు. కేసీఆర్ గారి కృషి వల్లే బంగారు తెలంగాణ సాధ్యం అయింది. అసలు తెలంగాణ ఎలా వచ్చింది? అనే కథాంశంతో ఈ చిత్రాన్ని తెరకెక్కించాం. ఈ చిత్రంలో ఐదు పాటలు వున్నాయి. బండారు దానయ్య సహకారంతో ఈ పాటలన్ని నేనే రాశాను’’ అన్నారు. కో ప్రొడ్యూసర్ ఏవీ స్వామి మాట్లాడుతూ ‘‘1969 నుండి ఇప్పటి వరకు ఆరు దశాబ్దాలుగా తెలంగాణ సాధించడానికి ఎంతో మంది ఆత్మ బలిదానాలు చేసుకొని ప్రాణాలు అర్పించారు. కేసీఆర్ గారు తెలంగాణ వచ్చుడో... నేను సచ్చుడో.. అనే నినాదంతో ప్రాణాలను సైతం లెక్కచేయకుండా పోరాటం చేసి తెలంగాణను సాధించారు. బిపిన్ తెలంగాణ గురించి నేటి ప్రజలకు యువకులకు తెలిసేలా ఈ చిత్రాన్ని అద్భుతంగా రూపొందించారు. ఈ చిత్రంలో నేను లాయర్ పాత్ర చేశాను’’ అన్నారు.

‘ఓటర్’కు ఆధార్ తప్పనిసరి

- సుప్రీంకోర్టులో ఈసీ సవరణ పిటిషన్

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 11: ఓటర్ ఐడీ కార్డులతో ఆధార్ సంఖ్యల అనుసంధానంపై ఎన్నికల కమిషన్ మనసు మార్చుకుంది. విశ్వసనీయం సమాచారం ప్రకారం ఓటర్లు స్వచ్ఛందంగా, ఇష్టపడితే తమ ఓటర్ ఐడీని ఆధార్ సంఖ్యతో అనుసంధానం చేసుకోవచ్చునని గతంలో సుప్రీంకోర్టుకు చెప్పినప్పటికీ, తాజాగా దీనికి సవరణ పిటిషన్‌ను సమర్పించింది. ఓటర్ ఐడీ కార్డుకు ఆధార్ సంఖ్యను తప్పనిసరిగా అనుసంధానం చేయాలని ఆదేశించాలని సుప్రీంకోర్టును కోరింది. ఓటర్ ఐడీకి ఆధార్ సంఖ్యను అనుసంధానం చేయడం వల్ల ఓటర్ల మోసాలను నిరోధించవచ్చునని ఎన్నికల కమిషన్ తెలిపింది. అంతే తేకాకుండా ఒక వ్యక్తికి ఒకే ఓటు ఉండేవిధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవచ్చునని పేర్కొంది. ఇప్పటి వరకు 32 కోట్ల ఓటర్ ఐడీ కార్డులకు ఆధార్ సంఖ్యలను అనుసంధానం చేసినట్లు ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ ఓ పీ రావత్ తెలిపారు. సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలు వస్తే మిగిలిన 54.5 కోట్ల ఓటర్ కార్డులను ఆధార్ సంఖ్యలతో అనుసంధానం చేస్తామన్నారు.

జయప్రద.. ఓ ఆడిపాడేది!

- ఆమె వ్యాఖ్యలను పట్టించుకోను: ఆజంఖాన్

లఖ్‌నవ్, మార్చి 11: తనను ఖిల్జీతో పోల్చిన నటి జయప్రదపై ఉత్తరప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి, ఎస్పీ నేత ఆజం ఖాన్ తీవ్రస్థాయిలో విరుచుకుపడ్డారు. ‘నాచ్‌నే గానే వాలీ’ (ఆడిపాడేది) అంటూ జయప్రదపై అనుచిత వ్యాఖ్యలు చేశారు. శనివారంనాడు మీడియాతో మాట్లాడిన జయప్రద, పద్మావత్ చిత్రంలో అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ పాత్ర ఆజంఖాన్‌ను గుర్తు చేసిందని, తాను ఎన్నికల్లో పోటీ చేసిన సమయంలో ఆయన ఏవిధంగా వేధించేవారో కళ్లకు కట్టినట్టయిందని ఆజంఖాన్‌పై విమర్శలు ఎక్కుపెట్టారు. దాంతో ఆజంఖాన్ ఆదివారం మీడియాతో మాట్లాడారు. ‘‘పద్మావత్ చిత్రం వచ్చింది. ఖిల్జీ పాత్ర చెడ్డదని కూడా విన్నా. అయితే ఖిల్జీ రాకముందే పద్మావతి ప్రాణత్యాగం చేసింది. ఇప్పుడు ఒక మహిళ, అందులోనూ ఒక డాన్సర్ నాపై వ్యాఖ్యలు చేస్తోంది. ఆ డాన్సర్ పాటలు వింటూ కూర్చుంటే రాజకీయాలపై నేనెలా దృష్టి సారించగలను?’’అంటూ ఆజంఖాన్ వ్యాఖ్యానించారు.

జైల్లో ఖైదీల సెల్ఫీ.. ఆపై ఫేస్‌బుక్‌లో పోస్టింగ్

- యూపీ ముజఫర్ నగర్ జైలులో ఘటన

ముజఫర్ నగర్, మార్చి 11: ఉత్తరప్రదేశ్ జైళ్లలో భద్రతా ఏర్పాట్లకు సంబంధించి చర్యలపై ఆందోళన నేపథ్యంలో ముజఫర్‌నగర్ జైల్లో మరోసారి భద్రత డొల్లతనం బయటపడింది. జైలు ప్రాంగణంలో ఓ ఖైదీ తన తోటి ఖైదీలతో కలిసి సెల్ఫీ దిగి ఆ ఫొటోను ఫేస్‌బుక్‌లో పోస్టు చేసిన ఘటన ఆదివారం వెలుగులోకి వచ్చింది. శనివారం జైల్లో ఉన్న ఖైదీలు సెల్ఫీ దిగి.. మొబైల్ ద్వారా వాట్సాప్, ఫేస్‌బుక్ వంటి సామాజిక మాధ్యమాల్లో సెల్ఫీ ఫొటోలను పోస్టు చేశారు. ఇప్పుడా ఆ ఫొటోలు సోషల్ మీడియాలో వైరల్‌గా మారడం వివాదాస్పదమైంది. ఈ ఘటనపై స్పందించిన జిల్లా మెజిస్ట్రేట్ ఆ ముగ్గురి ఖైదీలపై మరో కేసు నమోదు చేసినట్టు పోలీసు అధికారి ఒకరు మీడియాకు వెల్లడించారు. వారి వద్ద ఉన్న మొబైల్‌ను జైలు అధికారులు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. జైల్లో ఉన్న ముగ్గురు ఖైదీలు ఓ హత్య, హత్యాయత్నం కేసులో నిందితులుగా ఉన్నట్టు జైలు సూపరింటెండెంట్ పేర్కొన్నారు. కొన్నిరోజుల క్రితం ఇదే జైల్లో తన కక్షిదారుడుని (క్లాయింట్) కలిసేందుకుకు వచ్చిన ఓ న్యాయవాది తన షూలో దాచిన రెండు మొబైల్ ఫోన్లతో పోలీసులకు అడ్డంగా దొరికిపోయాడు. జైల్లో మొబైల్ ఫోన్లను అక్రమ రవాణా చేసినందుకు ఆ న్యాయవాదిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు.జైల్లో ఖైదీలు మొబైల్ ఫోన్లు వాడుతూ దొరికిపోవడం ఇది తొలిసారి కాదు. గతంలో కూడా ఇలాంటి ఘటనలు వెలుగు చూశాయి. మార్చి 2016లో జైలు అధికారులు తనిఖీలు చేపట్టగా జైలు ప్రాంగణంలో దాదాపు 22 మొబైల్ ఫోన్లు బయటపడటంతో పోలీసులే ఆశ్చర్యపోయారు. మరోవైపు ఈ ఘటనపై ముజఫ్ఫర్ నగర్ జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ రాజీవ్ శర్మ మాట్లాడుతూ.. ఖైదీల చేతికి మొబైల్ ఫోన్లు ఎలా వచ్చాయి అనేదానిపై పూర్తి నివేదికను సమర్పించాల్సిందిగా జైలు అధికారులను ఆదేశించినట్టు చెప్పారు. నివేదిక ఆధారంగా బాధ్యులపై తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని శర్మ తెలిపారు.

రైతన్నల ‘లాంగ్ మార్చ్’

ముంబై చేరిన మహా పాదయాత్ర.. నేడు మహారాష్ట్ర అసెంబ్లీ ముట్టడి

- **35 వేల మంది రైతుల.. 180 కి.మీ.పాదయాత్ర**
- **ముట్టడిలో పాల్గొననున్న 80 వేల మంది**
- **నిండా ముంచేసిన అకాల వర్షాలు**
- **వడగళ్లతో అన్నదాతలకు కడగళ్లు..**
- **19 జిల్లాల్లో కరువు పరిస్థితులు**
- **ఆదుకోవాలంటూ రైతన్నల గర్జన**

ముంబై, మార్చి 11: కరువు దెబ్బకు కుదేలైన తమను ఆదుకోవాలంటూ మహారాష్ట్ర రైతన్నలు చేపట్టిన మహాపాదయాత్ర ఆదివారం ముంబై చేరుకుంది. వామపక్ష అనుబంధ ఆల్ ఇండియా కిసాన్ సభ(ఏఐకేఎస్) ఆధ్వర్యంలో దాదాపు 35 వేల మంది రైతులు.. 180 కిలోమీటర్ల మేర.. సర్రున కాలుతున్న ఎండలో పాదయాత్ర నిర్వహించారు. మహారాష్ట్రలోని వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన వేలాది మంది రైతులు ఇందులో పాల్గొంటున్నారు. ఆదివారం సియాన్‌లోని కేజే సోమయ్య మైదానానికి ఈ పాదయాత్ర చేరుకుంది. సోమవారం మహారాష్ట్ర అసెంబ్లీ ముట్టడి చేయనున్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో అదనంగా మరో 50 వేల మంది రైతన్నలు పాల్గొనున్నారని ఏఐకేఎస్ నేత సునీల్ మల్సూరే తెలిపారు. రైతుల పాదయాత్రపై మహారాష్ట్ర సర్కార్ ఇప్పటివరకు ఎలాంటి అధికారిక ప్రకటన చేయలేదు. కానీ, రాష్ట్ర ఆర్థికమంత్రి సుధీర్ ముంగంటివర్ స్పందించారు. రైతుల సమస్యల పరిష్కారానికి తమ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని, రుణమాఫీని అమలుచేస్తున్నామని తెలిపారు. కాగా, రైతుల ముట్టడి నేపథ్యంలో ముంబైలో పోలీసులు భద్రతా ఏర్పాట్లును పటిష్ఠం చేశారు. ఎక్కడికక్కడే ట్రాఫిక్ ఆంక్షలు విధించారు. ఉద్యోగులు, విద్యార్థులు ముందుగానే బయలదేరాలని సూచించారు.

నాసిక్ నుంచి పాదయాత్ర మొదలు..

నాసిక్‌లో ఈ నెల 6న మొదలైన మహాపాదయాత్ర ఐదురోజుల్లో దాదాపు 180 కిలోమీటర్ల దూరం సాగింది. ఈ యాత్రలో విదర్భ, మరాత్వాడ, ఖందేశ్‌సహా వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన రైతులు పాల్గొంటున్నారు. ముంబై ఆగ్రా జాతీయరహదారి మీదుగా ఈ ‘లాంగ్ మార్చ్’ కొనసాగుతోంది. ఈ పాదయాత్రలో మహిళా రైతులు, 90 ఏళ్ల పై బడిన వృద్ధులు కూడా పాల్గొంటున్నారు.

రైతులు డిమాండ్లు ఇవీ..

ఈ ఏడాది కరువు పరిస్థితులతో మహారాష్ట్ర రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోయారు. అకాల వర్షాలు, వడగళ్లతో పంటలకు తీవ్ర నష్టం వాటిల్లింది. తెగుళ్ల కారణంగా పత్తి రైతులు నిండా మునిగారు. ముఖ్యంగా అమరావతి, మరత్వాడ, నాగపూర్, నాసిక్ ప్రాంతాల్లో రైతులు దారుణంగా నష్టపోయారు. ఈ నేపథ్యంలో తమను ఆదుకోవాలని, రుణ మాఫీ చేయాలని కోరుతూ రైతులు పాదయాత్ర చేపట్టారు. దాంతో పాటు వ్యవసాయ కరెంట్ బిల్లులను రద్దు చేయాలని, స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫారసులను అమలు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. కనీస మద్దతు ధరకు బదులు చట్టబద్ధమైన ధర కల్పించాలని, నష్టపోయిన రైతులకు నష్టపరిహారం పెంచాలని కోరుతున్నారు. ముఖ్యంగా.. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల పేరుతో పంట భూములను బలవంతంగా తీసుకోవద్దని, ఆదివాసీలకు అటవీ భూములపై యాజమాన్య హక్కుల కల్పించాలంటన్నారు. నాసిక్, ఠాణె, పాల్‌గఢ్ మధ్య నదుల అనుసంధానంతో ఆదివాసీ గ్రామాలు నష్టపోతున్నాయని, ఈ మార్గాన్ని మార్చాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

సౌరశక్తితో సౌభాగ్యం

సమ్మతమైన నిధులతో ప్రాజెక్టులు

- **తక్కువ ఖర్చుతో విద్యుత్ తయారీ**
- **పర్యావరణానికి ముప్పు ఉండదు**
- **2022 నాటికి 175 గిగావాట్ల విద్యుత్**
- **ప్రపంచంలో సౌరవిప్లవం రావాలి**
- **ఐఎస్ఏ సదస్సులో ప్రధాని మోదీ**
- **హాజరైన 23 దేశాల అధినేతలు**

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 11: సౌరశక్తి అభివృద్ధి దేశ సౌభాగ్యానికి దారి తీస్తుందని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ పేర్కొన్నారు. ఇంధన రంగంలో సౌర విద్యుత్ వినియోగాన్ని పెంచాలని, సమ్మతమైన, భరించగల నిధులతో సౌర సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకు రావాలని పిలుపునిచ్చారు. దీనివల్ల తక్కువ ఖర్చుతో విద్యుత్‌ను తయారు చేయడంతో పాటు భూమిపై కార్బన్ ఉద్గారాలు తగ్గుతాయన్నారు. ఆదివారం ఢిల్లీలో జరిగిన అంతర్జాతీయ సౌరకూటమి (ఐఎస్ఏ) సదస్సులో మోదీ పాల్గొన్నారు. ఈ సదస్సుకు మోదీతో పాటు రామ్‌నాథ్ కోవింద్, ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ఎమ్మాన్యుయెల్ మెక్రాన్ హాజరయ్యారు. భారత్, ఫ్రాన్స్ సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తున్న ఈ సదస్సులో 23 దేశాల అధినేతలు పాల్గొన్నారు. దేశ పునరుత్పాదక ఇంధన వనరుల నుంచి 2022 నాటికి 175 గిగావాట్ల విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేస్తుందని మోదీ వెల్లడించారు. దీనిలో 100 గిగావాట్లు సౌర శక్తి నుంచి వస్తుందని తెలిపారు. పర్యావరణాన్ని పరిరక్షిస్తూ ప్రజల ఇంధన అవసరాలను తీర్చేందుకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా సౌరవిప్లవం రావాలని ఆకాంక్షించారు. ఇందుకోసం అన్ని దేశాలు కలిసికట్టుగా పనిచేయాల్సిన అవసరం ఉందని అభిప్రాయపడ్డారు. పునరుత్పాదక ఇంధన రంగంలో భారత్ ఇప్పటి వరకు సాధించిన పురోగతిని ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు మెక్రాన్ సహా 23 దేశాల అధినేతలకు మోదీ వివరించారు. మూడేళ్లలో 28 కోట్ల ఎల్ఈడీ బల్బులను పంపిణీ చేయడం వల్ల రూ.13 వేల కోట్లు, 4 గిగావాట్ల విద్యుత్తు ఆదా అయినట్లు చెప్పారు. సౌరవిప్లవ సాధనకు కార్యాచరణ ప్రణాళికను మోదీ వెల్లడించారు. ఈ యజ్ఞంలో ప్రపంచ దేశాలకు భారత్ తనవంతు తోడ్పాటు అందిస్తుందని హామీ ఇచ్చారు. ఉత్తమమైన, ఇతర రూపాల్లోని ఇంధనాన్ని సౌర శక్తితో అనుసంధానం చేస్తే ఫలితాలు మరింత బాగుంటా యన్నారు. అంతర్జాతీయ సౌరకూటమి పటిష్ఠంగా, వృత్తిపరమైన సామర్థ్యంతో పని చేసేలా అందరూ కృషి చేయాలని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ పిలుపునిచ్చారు.

వేదాల సారం ఉపయోగించుకోవాలి

వాతావరణ మార్పుల సమస్య పరిష్కారానికి వేదాల సారాన్ని ఉపయోగించుకోవాలని నరేంద్ర మోదీ ప్రపంచానికి పిలుపునిచ్చారు. సూర్యుడు ఈ విశ్వానికి ఆత్మ అని వేదాలు ఘోషిస్తున్నాయని, జీవాన్ని పరిపుష్టం చేసే శక్తి సూర్యుడికి ఉందని చెబుతున్నాయని తెలిపారు. ప్రస్తుతం ప్రపంచాన్ని వేధిస్తున్న వాతావరణ మార్పులతో పోరాడేందుకు తగిన మార్గాన్ని అన్వేషించడంలో భాగంగా ఈ ప్రాచీన దృక్పథాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఎంతో ఉందన్నారు. సౌరవి ద్యుత్‌కు మరింత ప్రాచుర్యం కల్పించే అంశాలపై ఈ సదస్సు ప్రధా నంగా దృష్టి సారించనుంది. ఆస్ట్రేలియా, యూఏఈ, నైగర్, రువాం డా, ఫిజీ, బంగ్లాదేశ్, శ్రీలంక, సిషెల్స్, ఘనా, మడగాస్కర్, మలావీ, మారిషస్, వెనుజులా, గాబన్ తదితర దేశాధినేతలు హాజరయ్యారు. సౌరశక్తి కూటమి సదస్సు నాలుగు రోజుల పాటు జరగనుంది.

ఆరేళ్ల చిన్నారిపై అత్యాచారం

- హరియాణాలో ఘటన

అంబాలా, మార్చి 11: చిన్నపిల్లలపై అత్యాచార ఘటనలు రోజురోజుకి అధికమవుతున్నాయి. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం రోజున కొల్‌కతాలో మూడేళ్ల బాలికపై అత్యాచారం జరిగిన విషయం మరువక ముందే హరియాణాలో మరో ఘటన జరిగింది. ఆరేళ్ల వయస్సున్న చిన్నారిపై 27 ఏళ్ల యువకుడు అత్యాచారం చేశాడు. హరియాణా రాష్ట్రంలోని అంబాలా

సమీపంలో ములానా పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలోని ఓ చిన్న గ్రామంలో ఆదివారం ఈ ఘటన వెలుగులోకి వచ్చింది. శనివారం సాయంత్రం ఓ చిన్నారి తన ఇంటి సమీపంలో ఆడుకుంటుండగా, అదే గ్రామానికి చెందిన ఓ యువకుడు బాలికకు మాయమాటలు చెప్పి దగ్గర్లోని పొలాల్లోకి తీసుకెళ్లాడు. అక్కడ బాలికపై దుశ్చర్యకు పాల్పడ్డాడు. తిరిగి ఆమెను ఇంటి సమీపంలో విడిచిపెట్టి పారిపోయాడు. అప్పటికే పాప కోసం వెతుకుతున్న తల్లిదండ్రులు బాలిక కనిపించగానే ఎక్కడికి వెళ్లావని అడుగగా, పాప జరిగిన దారుణాన్ని వివరించింది. దీంతో ఆదివారం ఉదయం బాధిత తల్లిదండ్రులు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. పోలీసులు నిందితుడిని అరెస్టు చేసి వివిధ సెక్షన్‌ల కింద కేసులు నమోదు చేశారు. బాలికను వైద్య పరీక్షల నిమిత్తం ఆస్పత్రికి తరలించారు.

తొలగించిన కాలే.. తలగడ

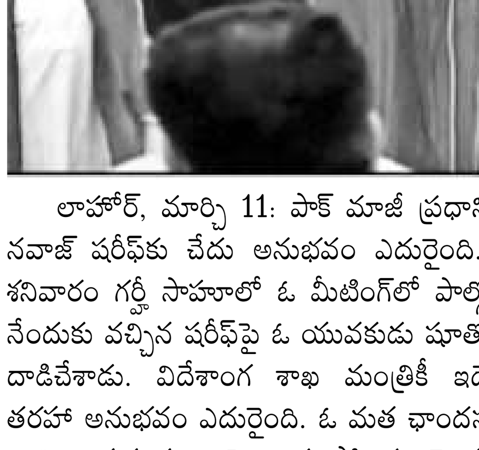
- **యూపీలో వైద్యుల నిర్వాకం**
- **నలుగురు సిబ్బందిపై వేటు**
- **ఝాన్సీ మెడికల్ కాలేజీలో ఘటన**

ఝాన్సీ(ఉత్తరప్రదేశ్), మార్చి 11: ఆస్పత్రిలో ఓ రోగి చికిత్స పట్ల నిర్లక్ష్యం ప్రదర్శించిన వైద్య సిబ్బందిపై ఉన్నతాధికారులు సస్పెన్షన్ వేటు వేశారు. ప్రమాదంలో తీవ్రంగా దెబ్బతిన్న కాలును తొల గించి దానినే బాధితుడి తలగడగా ఉపయోగించడంపై సర్వత్రా విమర్శలు వ్యక్తమైన నేపథ్యంలో ఆరోగ్యశాఖ స్పందించింది. ఈ ఘటన వివరాలు.. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని ఝాన్సీ జిల్లాలో పాఠశాల బస్సు రోడ్డు ప్రమాదానికి గురైంది. ఈ ఘటనలో బస్సులో ఉన్న పిల్లలతో పాటు హెల్పర్ జ్ఞాన్ శ్యామ్(25) గాయపడ్డారు. స్థానికులు స్పందించి క్షతగాత్రులను దగ్గర్లోని ఝాన్సీ మెడికల్ కాలేజీకి తరలించారు. జ్ఞాన్‌శ్యామ్‌ను పరీక్షించిన వైద్యులు అతడి కాలును తొలగించాల్సిందేనని నిర్ణయించారు. శస్త్ర చికిత్సచేసి కాలును తొలగించారు. ఆ తర్వాత కాలును శ్యామ్ తల కింద దిండుగా అమర్చారు. ఈ విషయాన్ని గమనించిన బాధితుడి బంధువులు తీవ్ర ఆగ్రహం వెలిబుచ్చారు. శ్యామ్ తల కింద దిండు పెట్టాలని బంధువులు కోరగా..ఆస్పత్రి సిబ్బంది పెడచెవిన పెట్టింది. ఈ తతంగాన్ని అంతా అక్కడున్న వ్యక్తి తన సెల్‌ఫోన్‌లో చిత్రీకరించి సామాజిక మాధ్యమాలలో పోస్ట్ చేశాడు. ఈ వైరల్ వీడియోపై స్పందించిన ఉన్నతాధికారులు.. బాధితుడికి చికిత్స అందించిన డాక్టర్ అలోక్ అగర్వాల్, డాక్టర్ మహేంద్ర పాల్ సింగ్, ఇన్‌చార్జి సిస్టర్ దీపానారంగ్, శశి శ్రీవాత్స వలను సస్పెండ్‌చేస్తూ ఆదేశాలు జారీచేశారు.

మాజీ ప్రధానిపై బూటు.. విదేశాంగ మంత్రిపై ఇంకు

పాక్‌లో సామాన్యుడి నిరసనలు

లాహోర్, మార్చి 11: పాక్ మాజీ ప్రధాని నవాజ్ షరీఫ్‌కు చేదు అనుభవం ఎదురైంది.. శనివారం గర్హీ సాహూలో ఓ మీటింగ్‌లో పాల్గొనేందుకు వచ్చిన షరీఫ్‌పై ఓ యువకుడు షూతో దాడిచేశాడు. విదేశాంగ శాఖ మంత్రికీ ఇదే తరహా అనుభవం ఎదురైంది. ఓ మత ఛాందసవాది ఆయన ముఖంపై ఇంకు పోశాడు. రెండు ఘటనలలోనూ నిందితులను పట్టుకున్న కార్యకర్తలు వారిని చితకబాది పోలీసులకు అప్పగించారు. గర్హి సాహూలో జరిగే ఓ సభకు పాక్ మాజీ ప్రధాని నవాజ్ షరీఫ్ హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా వేదికపై ప్రసంగించేందుకు లేచారు. అదేసమయంలో ఓ యువకుడు తన షూ తీసి షరీఫ్ పైకి విసిరేశారు. ఈ దాడికి పాల్పడిన యువకుడిని షరీఫ్ మద్దతుదారులు పట్టుకుని పోలీసులకు అప్పగించారు. అయితే స్థానికుల దెబ్బలతో తీవ్రంగా గాయపడిన నిందితుడిని పోలీసులు ఆస్పత్రికి తరలించారు. ఇక మరో ఘటనలో పంజాబ్ ప్రావిన్స్‌లో శనివారం రాత్రి జరిగిన పార్టీ కార్యకర్తల సమావేశంలో పాకిస్థాన్ విదేశాంగ మంత్రి ఖవాజా ఆసిఫ్ ముఖంపై ఓ మత ఛాందసవాది ఇంకు పోశాడు. ఈ సమావేశంలో ఖవాజా ఆసిఫ్ ప్రసంగిస్తుండగా ఈ ఘటన జరిగింది. ఇంకుపూసిన వ్యక్తిని రసూల్‌గా గుర్తించారు. ఘటన అనంతరం రసూల్‌ను చితకబాదిన కార్యకర్తలు పోలీసులకు అప్పగించారు. ముస్లింల మనోభావాలు దెబ్బతీసేలా రాజ్యాంగంలో మహ్మద్ ప్రవక్త సిద్ధాంతాలను మార్చేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించిందని రసూల్ ఆరోపించాడు. కాగా, దీనిపై స్పందించిన ఖవాజా ఆసిఫ్.. అతడెవరో తనకు తెలియదని, బహుశా ప్రతిపక్ష నేతలు అతడికి డబ్బిచ్చి ఇలా చేయించి ఉండొచ్చన్నారు. తన ముఖానికి ఇంకు పూసిన వ్యక్తిని క్షమిస్తున్నానని, అతడిని విడిచిపెట్టాల్సిందిగా పోలీసులకు చెబుతానని అన్నారు. అయితే, ఇలాంటి ఘటనల వల్ల తన రాజకీయాలేమీ మారవని, వీటి వల్ల తనకు సానుభూతి పెరుగుతుందని చెప్పుకొచ్చారు. కాగా, ప్రవక్త మహమ్మద్ గురించి రాజ్యాంగంలో మార్పులు చేయడానికి పీఎంఎల్-ఎన్ పార్టీ ప్రయత్నించిందని, అది తన మనోభావాలను దెబ్బతీసిందని నిందితుడు ఫయాజ్ రసూల్ తెలిపాడు. దానికి నిరసనగానే తానీ పనిచేసినట్లు పోలీసులకు వివరించాడు.

ప్రతీకారం కోసం భారత్

- నేడు లంకతో కీలక పోరు, ట్రై సిరీస్

కొలంబో: ట్రై సిరీస్ ట్వంటీ-20 టోర్నమెంట్‌లో భాగంగా సోమవారం జరిగే కీలక మ్యాచ్‌లో భారత్ అతిథ్య శ్రీలంక జట్టుతో తలపడనుంది. తొలి మ్యాచ్‌లో లంక చేతిలో ఎదురైన ఓటమికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనే లక్ష్యంతో టీమిండియా ఈ మ్యాచ్‌కు సిద్ధమైంది. మరోవైపు బంగ్లాదేశ్‌తో శనివారం జరిగిన మ్యాచ్‌లో ఓటమి పాలైన లంకకు ఈ మ్యాచ్ కీలకంగా మారింది. తొలి మ్యాచ్‌లో భారత్‌ను ఓడించిన లంక ఈ సారి కూడా అదే సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించేందుకు తహతహలాడుతోంది. అయితే రెండో మ్యాచ్లో బంగాదేశ్‌పై ఘన విజయం సాధించిన టీమిండియా జోరుమీదుంది. అంతేగాక తొలి మ్యాచ్‌లో ఓడించిన లంకపై బదులు తీర్చుకునేందుకు అతృతతో ఎదురు చూస్తోంది. రెండు జట్లు కూడా విజయమే లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడంతో ఈ పోరు కూడా హోరాహోరీగా సాగడం ఖాయం. కాగా, టోర్నీలో భాగంగా ఇప్పటి వరకు మూడు మ్యాచులు జరిగాయి. ఇందులో శ్రీలంక, భారత్, బంగ్లాదేశ్ ఒక్కో మ్యాచ్‌లో విజయం సాధించడంతో ఫైనల్ రేసు ఆసక్తికరంగా మారింది. ఇదిలావుండగా, ఈ మ్యాచ్‌లోనూ కూడా గెలిచి ఫైనల్ బెర్త్‌ను మరింత పదిలం చేసుకోవాలనే లక్ష్యంతో ఇరు జట్లు ఉన్నాయి.

రోహిత్ ఈ సారైనా..

వరుస వైఫల్యాలతో సతమతమవుతున్న భారత స్టార్ ఓపెనర్ రోహిత్ శర్మ ఈ మ్యాచ్‌లోనైన మెరిస్తాడా.. ఈ ముక్కోణపు సిరీస్‌లో జరిగిన రెండు మ్యాచుల్లో కూడా రోహిత్ విఫలమయ్యాడు. తొలి మ్యాచ్‌లో డకౌట్ అయిన రోహిత్ రెండో మ్యాచ్‌లో కూడా నిరాశ పరిచాడు. వరుస వైఫల్యాల నేపథ్యంలో రోహిత్ తీవ్ర ఒత్తిడికి గురవుతున్నాడు. అతని వైఫల్యాలపై మాజీ క్రికెటర్లు, నెటిజన్లు, అభిమానులు సైతం తీవ్ర విమర్శలు గుప్పిస్తున్నారు. అయితే ఇప్పుడు వీరి విమర్శలకు బ్యాట్‌తో సమాధానం చెప్పేందుకు రోహిత్ సిద్ధమయ్యాడు. మరోవైపు శిఖర్ ధావన్ భీకర ఫాంలో ఉండడం భారత్‌కు కలసి వచ్చే అంశం. ఈ కీలక మ్యాచ్‌లో బ్యాటింగ్, బౌలింగ్ రెండు విభాగాల్లోనూ రాణిస్తే భారత్ విజయం ఖాయం.

జట్ల వివరాలు

భారత్: రోహిత్ శర్మ (కెప్టెన్), శిఖర్ ధావన్, లోకేష్ రాహుల్, మనీష్ పాండే, దినేష్ కార్తీక్, దీపక్ హుడా, సుందర్, చాహల్, అక్షర్ పటేల్, శార్దూల్ ఠాకుర్, ఉనద్కట్, మహ్మద్ సిరాజ్, రిషబ్ పంత్.

శ్రీలంక: దినేశ్ చండీమల్ (కెప్టెన్), ఉపుల్ తరంగ, దనుష్క గుణతిలక, కుశాల్ మెండిస్, శనక, కుశాల్ పెరీరా, జీవన్ మెండిస్, లక్మల్, ఇసురు ఉడనా, అఖిల ధనంజయ, అపోన్సొ, నువాన్ ప్రదీప్, చమీరా, ధనంజయ డిసిల్వా, తిసారా పెరీరా.

అఖిల్ షెరాన్‌కు స్వర్ణం

- 'యంగ్ షూటర్స్'పై బింద్రా ప్రశంసలు

మెక్సికో: ఐఎస్ఎస్ఎఫ్ షూటింగ్ ప్రపంచకప్‌లో ఆదివారం యువ ఆటగాడు అఖిల్ షెరాన్ పురుషుల 50 మీటర్ల రైఫిల్ 3 పొజిషన్ పోటీలో స్వర్ణ పతకం గెలుచుకున్నాడు. దీంతో ఇప్పటి వరకు భారత్ నాలుగు స్వర్ణాలు, ఒక రజతం, నాలుగు కాంస్య పతకాలను సాధించింది. షహజర్ రిజ్వీ, మను భకర్, మెహుల్, అంజుమ్ ముద్గిల్ భారత్‌ను అగ్రస్థానంలో నిలిపారు.

మెక్సికోలో జరుగుతున్న ప్రపంచకప్‌లో భారత యంగ్ గన్స్ అదరగొడుతున్న భారత ఆటగాళ్లపై ఒలింపిక్ స్వర్ణ పతక విజేత అభినవ్ బింద్రా ప్రశంసల వర్షం కురిపించాడు. ప్రపంచకప్‌లో తొలిసారి భారత్ పతకాల పట్టికలో అగ్రస్థానంలో నిలిచేందుకు అవకాశాలు సృష్టించుకోవడం గొప్ప విషయమన్నాడు. ఈ సందర్భంగా బింద్రా మాట్లాడాడు. 'మెక్సికోలో జరుగుతున్న ప్రపంచకప్‌లో భారత ప్రదర్శన దేశ షూటింగ్‌లో నవశకానికి నాంది. భరత భవిష్యత్తు సురక్షితమైన చేతుల్లో ఉంది. ఒలింపిక్ పోడియంపై అగ్రస్థానంలో నిలిచే సత్తా మన యువ క్రీడాకారులకు ఉందని నాకు విశ్వాసం ఉంది. ప్రపంచకప్ విజేతలకు అభినందనలు. పతకాలు సాధించేందుకు యువ ప్రతిభను గుర్తించి వారికి తీర్చిదిద్దిన జూనియర్ జట్టు కోచ్‌లకు, సహాయక సిబ్బందికి ప్రత్యేక అభినందనలు తెలిపాడు. వారి కృషి వల్లే నేడు భారత్ పతకాలు అద్భుత ఫలితాలు సాధిస్తున్నదని బింద్రా హర్షం వ్యక్తం చేశాడు.

వీనస్‌తో సెరెనా పోరు

ఇండియన్‌వెల్స్: చాలా కాలం తర్వాత మళ్లీ రాకెట్ పట్టిన అమెరికా దిగ్గజం సెరెనా విలియమ్స్ ప్రతిష్టాత్మకమైన బిఎన్‌పి పరిబాస్ ఓపెన్ టెన్నిస్ టోర్నమెంట్‌లో మూడో రౌండ్‌కు దూసుకెళ్లింది. ఈ క్రమంలో మూడో రౌండ్‌లో తన సోదరి వీనస్ విలియమ్స్‌తో సమరానికి సిద్ధమైంది. హోరాహోరీగా సాగిన రెండో రౌండ్‌లో మాజీ నంబర్‌వన్ సెరెనా 7-6(5), 7-5 తేడాతో డచ్ క్రీడాకారిణి కికి బెర్టెన్స్‌ను ఓడించింది. ఇటీవల ఓ బిడ్డకు జన్మనిచ్చిన సెరెనా చాలా రోజుల తర్వాత మళ్లీ బరిలోకి దిగింది. కాగా, ఆడిన తొలి టోర్నమెంట్‌లోనే స్ఫూర్తిదాయక ఆటతో ఆకట్టుకుంది. బెర్టెన్స్‌తో జరిగిన పోరులో తీవ్ర పోటీ నెలకొన్నా చివరి వరకు పట్టుదలతో ఆడుతూ విజయాన్ని అందుకుంది. 23 సార్లు గ్రాండ్‌స్లామ్స్ విజేతగా నిలిచిన సెరెనా తర్వాతి రౌండ్‌లో సోదరి వీనస్‌తో తలపడుతుంది. 1998 తర్వాత వీరిద్దరూ ఓ టోర్నమెంట్‌లో మూడో రౌండ్‌లో తలపడడం ఇదే తొలిసారి కావడం విశేషం. రెండో రౌండ్‌లో వీనస్ రుమేనియా క్రీడాకారిణి సొరానా క్రిస్టిను ఓడించింది. ఏకపక్షంగా సాగిన పోరులో వీనస్ 6-3, 6-4తో విజయం సాధించింది. కాగా, సోదరి వీనస్‌తో పోరుకు ఎంతో ఆతృతతో ఎదురు చూస్తున్నట్లు సెరెనా తెలిపింది. వీరిద్దరూ చివరి సారిగా 2017లో ఆస్ట్రేలియా ఓపెన్ ఫైనల్లో తలపడ్డారు. ఆ ఫైనల్లో సెరెనా విజయం సాధించింది. ఇద్దరి మధ్య జరిగిన మ్యాచుల్లో సెరెనాదే పైచేయిగా ఉంది. సెరెనా 17 సార్లు విజయం సాధించగా, వీనస్ కేవలం 11 సార్లు మాత్రమే జయకేతనం ఎగుర వేసింది.

సత్తా చాటని యువ క్రికెటర్లు

చాన్స్ దొరికినా ఫలితం లేదు

క్రీడా విభాగం: ప్రపంచ క్రికెట్‌లో టీమిండియా ఎదురులేని శక్తిగా మారింది. విరాట్ కోహ్లీ, భువనేశ్వర్ కుమార్, రోహిత్ శర్మ, యజువేంద్ర చాహల్, శిఖర్ ధావన్, బుమ్రా వంటి మ్యాచ్ విన్నర్లతో భారత్ వరుస విజయాలు సాధిస్తోంది. అయితే భారత్ సాధిస్తున్న విజయాల్లో సీనియర్లదే కీలక పాత్ర. ముఖ్యంగా బ్యాటింగ్ పరంగా చూస్తే జట్టు భారాన్ని మొత్తం కోహ్లీనే మోస్తున్నాడని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి లేదు. రోహిత్ శర్మ అడపాదడపా తప్ప నిలకడగా రాణించిన ఉదంతాలు చాలా తక్కువే. అయితే కోహ్లీ తర్వాత ఒక్క శిఖర్ ధావన్ మాత్రమే నిలకడైన బ్యాటింగ్‌ను కనబరుస్తున్నాడు. ఇక, టీమిండియా శ్రీలంక ముక్కోణపు టోర్నమెంట్‌లో సీనియర్లకు విశ్రాంతి ఇచ్చి యువ ఆటగాళ్లకు అవకాశం కల్పించింది. రిషబ్ పంత్, విజయ్ శంకర్, శార్దూల్ ఠాకూర్, జైదేవ్ ఉనద్కట్ వంటి జూనియర్లకు ఛాన్స్ ఇచ్చింది. అయితే ఇప్పటి వరకు జరిగిన రెండు మ్యాచ్‌ల్లో కూడా యువ ఆటగాళ్లు ఆశించిన స్థాయిలో ఆడలేదనే చెప్పాలి. అందివచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని భవిష్యత్తులో జట్టును స్థానాన్ని పదిలం చేసుకోవాల్సిన యువ ఆటగాళ్లు ఇందులో విఫలమయ్యారనే చెప్పాలి. రెండో టీ20లోనూ రిషబ్ పంత్ విఫలమయ్యాడు. భవిష్యత్తులో ధోని వారసుడిగా పరిగణిస్తున్న రిషబ్ సెలెక్టర్లు తనపై ఉంచిన నమ్మకాన్ని వృథా చేశాడనే చెప్పాలి. తొలి మ్యాచ్‌లో వేగంగా ఆడడంలో విఫలమయ్యాడు. అతని వైఫల్యం జట్టును వెంటాడింది. కనీసం మిగిలిన మ్యాచుల్లోనైనా అతను రాణించాల్సిన అవసరం ఎంతైన ఉంది. ఇక, దక్షిణాఫ్రికా సిరీస్‌లో వన్డే, టీ20 జట్టులో చోటు సంపాదించిన మరో యువ ఆటగాడు శ్రేయస్ అయ్యర్ కూడా అందివచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవడంలో విఫలమయ్యాడు. సిరీస్‌లో చాలా మ్యాచ్‌లు ఆడిన శ్రేయస్ స్థాయికి తగ్గ బ్యాటింగ్‌ను కనబరచ లేక పోయాడు. దీంతో ముక్కోణపు టోర్నీలో జట్టుకు ఎంపిక కూడా కాలేక పోయాడు. ఐపీఎల్‌లో అదరగొడుతున్న అయ్యర్, పంత్‌లు జాతీయ జట్టుకు వచ్చే సరికి ఆ జోరును కొనసాగించడంలో విఫలమవుతున్నారు. మరో యువ ఆటగాడు మనీస్ పాండేది కూడా అదే తీరు. చాలా కాలంగా జట్టులో ఉంటున్నా ఫలితం లేకుండా పోయింది. కీలక సమయంలో వేగంగా ఆడడంలో విఫలమవుతున్నాడు. ముక్కోణపు టోర్నీలో ఆడిన రెండు మ్యాచ్‌ల్లోనూ ఆశించిన విధంగా రాణించలేక పోయాడు. అతని వైఫల్యం జట్టును కలవర పెట్టేదే. కేదార్ జాదవ్ కూడా తన స్థాయికి తగ్గ ఆటను కనపరచడంలో విఫలమయ్యాడు. ఒకటి రెండు మ్యాచుల్లో తప్ప అతను రాణించిన దాఖలలు లేవనే చెప్పాలి. జట్టులో స్థానం కోసం విపరీత పోటీ నెలకొన్న ప్రస్తుత తరుణంలో యువ ఆటగాళ్లు వరుస వైఫల్యాలు చవిచూడడం జట్టు యాజమాన్యాన్ని కలవర పాటుకు గురి చేస్తోంది.

బౌలర్లదీ అదే తీరు...

ఇక, బౌలింగ్‌లో కూడా యువ క్రికెటర్లది ఇదే తీరు. జైదేవ్ ఉనద్కట్, శార్దూల్ ఠాకూర్, మహ్మద్ సిరాజ్, హార్దిక్ పాండ్య, విజయ్ శంకర్ తదితరులకు సెలెక్టర్లు పరీక్షించారు. అయితే ఒకటి అర మ్యాచుల్లో తప్ప వీరు రాణించింది లేదు. సిరాజ్ అయితే ఆడిన అన్ని మ్యాచుల్లోనూ విఫలమయ్యాడు. ఉనద్కట్ కూడా ఆశించిన స్థాయిలో రాణించలేక పోతున్నాడు. కొంతకాలంగా యజువేంద్ర చాహల్ కూడా గాడి తప్పాడు. దక్షిణాఫ్రికాతో జరిగిన టీ20 తర్వాత చాహల్ చాలా పేలవంగా బౌలింగ్ చేస్తున్నాడని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి లేదు. బారీ పరుగులు ఇచ్చుకోవడమే కాకుండా వికెట్లు తీయడంలో కూడా విఫలమవుతున్నాడు. అతని వైఫల్యం జట్టుకు తీవ్రంగా పరిణమించింది. పొదుపుగా బౌలింగ్ చేయలేక పోతున్నాడు. ప్రత్యర్థి బౌలర్లు అతని బౌలింగ్‌లో స్వేచ్ఛగా పరుగులు దండుకుంటున్న తీరు ఆందోళన కలిగిస్తోంది. ఇక, కుల్దీప్ యాదవ్‌ది అదే తీరు. అతను కూడా వన్డే సిరీస్ తర్వాత లయ తప్పాడు. అతని బౌలింగ్‌తో సఫారీ బ్యాట్స్‌మెన్ ఓ ఆట ఆడుకున్న విషయం తెలిసిందే. ఇక, చాలా కాలంగా జట్టులో ఉంటున్నా హార్దిక్ పాండ్య కూడా స్థాయికి తగ్గ ఆటను కనబరచడం లేదు. బ్యాటింగ్, బౌలింగ్ విభాగాల్లో అతను విఫలమవుతున్నాడు. తరచు విఫలమవుతున్నా అతన్ని ఎందుకు ఆడిస్తున్నారో ఎవరికి అంతు బట్టకుండా మారింది. ఈ సిరీస్‌లో అతనికి విశ్రాంతి ఇచ్చి సెలెక్టర్లు కాస్త మంచి పనే చేశారని చెప్పాలి. పేరుకే ఆల్‌రౌండర్ కానీ జట్టుకు అండగా నిలిచింది చాలా అరుదుగానే ఒకటి అర తప్ప హార్దిక్ జట్టును ఆదుకున్నది లేనే లేదు. జూనియర్లు ఇలా ఉంటే సీనియర్లు కూడా విఫలమవుతున్నారు. సురేశ్ రైనా, రోహిత్ శర్మ, దినేష్ కార్తీక్, అజింక్య రహానే తదితరులు కూడా తరచు వైఫల్యాలు చవిచూస్తున్నారు. రైనా శ్రీలంకతో జరుగుతున్న ముక్కోణపు టోర్నీలో ఆశించిన విధంగా రాణించ లేక పోతున్నాడు. రెండు మ్యాచ్‌ల్లో కూడా నిరాశ పరిచాడు. రహానెది కూడా ఇటువంటి పరిస్థితే, దక్షిణాఫ్రికా సిరీస్‌లో రహానె ఘోరంగా విఫలమయ్యాడు. ఇక, అందరికంటే ఎక్కువ నిరాశ పరుస్తుంది రోహిత్ శర్మనే.మూడు ఫార్మాట్లలో జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న రోహిత్ ఒకటి రెండు మ్యాచ్‌ల్లో తప్ప పెద్దగా రాణించలేక పోయాడు. అతని వైఫల్యం జట్టుకు తీవ్రంగా పరిణమించింది. రానున్న ప్రపంచకప్ నేపథ్యంలో ఇలాంటి పరిస్థితి భారత్‌కు ఏ మాత్రం మంచిది కాదని విశ్లేషకులు, మాజీ క్రికెటర్లు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఈ విషయంపై సెలెక్టర్లు, జట్టు యాజమాన్యం దృష్టి సారించాల్సి అవసరం ఎంతైన ఉంది.

మహిళల హాకీ చివరి మ్యాచ్ డ్రా

3-1తో భారత్‌కు సిరీస్

సియోల్: భారత్-దక్షిణ కొరియా మహిళల మధ్య జరిగిన చివరి హాకీ మ్యాచ్ డ్రాగా ముగిసింది. ఆదివారం జరిగిన ఐదో మ్యాచ్‌లో రెండు జట్లు 1-1 గోల్స్ నమోదు చేయడంతో ఈ మ్యాచ్ ఫలితం తేలకుండా డ్రా అయింది. రెండు దేశాల మధ్య జరిగిన 5 మ్యాచ్‌ల సిరీస్‌ను 3-1తో భారత మహిళల జట్టు కైవసం చేసుకుంది. ఈ సిరీస్‌లో భారత మహిళలు అద్భుత ఆటను కనబర్చారు. 9వ ర్యాంకర్ దక్షిణ కొరియాను చిత్తు చేశారు. భారత జట్టులో రాణి రాంపాల్ అసాధరణ ప్రతిభను కనబర్చి అందరిని ఆకట్టుకుంది. అతిథ్య దక్షిణ కొరియాను 3-1తో ఓడించి సిరీస్‌ను సొంతం చేసుకోవడం సంతోషంగా ఉందని భారత సారథి రాణి రాంపాల్ తెలిపింది. సియోల్‌లో ఆదివారం జరిగిన మ్యాచ్‌లో రెండు జట్లు హోరాహోరీగా తలపడ్డాయి. ఆరంభంలో భారత జట్టు దూకుడును కనబర్చితే, తర్వాత కొరియా కూడా ఎదురుదాడులకు దిగింది. కానీ, ఇరు జట్ల గోల్ కీపర్లు దాడులను సమర్థంగా అడ్డుకొన్నారు. మ్యాచ్ మొదటి అర్ధ భాగం ముగిసే సరికి రెండు జట్లు ఒక గోల్ కూడా చేయలేక పోయారు. అయితే రెండో అర్ధ భాగంలో మాత్రం కొరియాకు మంచి అవకాశాలు లభించాయి. రెండు సార్లు పెనాల్టీ కార్నర్లు లభించిన వాటిని గోల్స్‌గా మల్చుకోలేక పోయింది. భారత గోల్‌కీపర్ రజని ఎటిమర్పు అద్భుతంగా అడ్డుకుంది. మ్యాచ్ 41వ నిమిషంలో భారత్‌కు లభించిన పెనాల్టీ కార్నర్‌ను మీజిన్ హాన్ అడ్డుకుంది. అయితే మ్యాచ్ 48వ నిమిషంలో వందన భారత్‌కు తొలి గోల్ అందించింది. రాణి రాంపాల్ అందించిన సెర్విస్‌ను వందన గోల్‌గా మల్చింది. దీంతో భారత్ 1-0 ఆధిక్యంలో దూసుకెళ్లింది. తర్వాత కొద్ది సేపట్లోనే కొరియా కూడా గోల్ సాధించి ఆధిక్యాన్ని 1-1తో సమం చేసింది. 50వ నిమిషంలో బోమి కిమ్ గోల్ చేసింది. అయితే చివరి సేషన్ ముగిసే సరికి గోల్స్ నమోదుకాక పోవడంతో మ్యాచ్ 1-1తో డ్రాగా ముగిసింది.

న్యూజిలాండ్ మహిళల క్లీన్ స్వీప్

మూడో వన్డేలోనూ ఓడిన విండీస్

క్రిస్ట్‌చర్చ్: ఐసీసీ వుమెన్స్ చాంపియన్‌షిప్‌లో భాగంగా వెస్టిండీస్ మహిళలతో జరిగిన మూడు మ్యాచ్‌ల వన్డే సిరీస్‌ను న్యూజిలాండ్ మహిళల జట్టు 3-0తో క్లీన్ స్వీప్ చేసింది. ఈ విజయంతో న్యూజిలాండ్ చాంపియన్‌షిప్ పాయింట్ల పట్టికలో అగ్ర స్థానంలో నిలిచింది. మొత్తం 6 మ్యాచ్లు ఆడిన న్యూజిలాండ్ 5 విజయాలతో 10 పాయింట్స్ సాధించి ఫస్ట్ ప్లేస్‌లో నిలిచింది. విండీస్ 6 పాయింట్స్, భారత్ 4 నాలుగు పాయింట్స్, ఆస్ట్రేలియా 4 పాయింట్స్‌తో తర్వాతి స్థానాల్లో ఉన్నారు. విండీస్ ఆరు మ్యాచ్‌లు ఆడింది. భారత్, ఆస్ట్రేలియా మూడు,మూడు మ్యాచ్‌లు మాత్రమే ఆడారు. నేటి నుంచి భారత్-ఆస్ట్రేలియాల మధ్య మూడు మ్యాచ్‌ల వన్డే సిరీస్ జరుగనుంది.

ఆదివారం జరిగిన చివరి మ్యాచ్‌లో సోఫీ డెవిన్ ఆల్‌రౌండర్ ప్రతిభ కనబర్చడంతో కివీస్ 205 పరుగులతో భారీ విజయాన్ని నమోదు చేసుకుంది. తొలుత బ్యాటింగ్ చేసిన న్యూజిలాండ్‌కు ఆరంభంలోనే షాక్ తగిలింది. 16 పరుగులకే తొలి వికెట్‌ను కోల్పోయిన కివీస్‌ను తర్వాత కెప్టెన్ సూజి బాట్స్ (89), సటెర్త్‌వైట్ (69) అర్ధ శతకాలతో ఆదుకున్నారు. వీరిద్దరు రెండో వికెట్‌కు 151 పరుగుల కీలక భాగస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పి జట్టు భారీ స్కోరుకు పునాది వేశారు. చివర్లో చెలరేగి ఆడిన సోఫీ డెవిన్ 58 బంతుల్లో 6 ఫోర్లతో 73 పరుగులు చేసింది. దీంతో 50 ఓవర్లలో కివీస్ జట్టు 5 వికెట్లు కోల్పోయి 310 పరుగుల భారీ స్కోరును సాధించింది. విండీస్ బౌలర్లలో డొట్టిన్‌కు రెండు, కొన్నెల్‌కు ఒక వికెట్ లబించింది. తర్వాత భారీ లక్ష్యాన్ని ఛేదించడానికి బ్యాటింగ్‌కు దిగిన వెస్టిండీస్‌కు ఆరంభనుంచే కష్టాలు మొదలయ్యాయి. కివీస్ బౌలర్లను ఎదుర్కొవడంలో విండీస్ బ్యాట్స్‌వుమెన్ తడబడ్డారు. దీంతో వీరు వరుసాక్రమంలో వికెట్లు కోల్పోయారు. విండీస్ కెప్టెన్ స్టెఫిన్ టేలర్ (26) తప్ప మిగతా వారు ఘరంగా విఫలమయ్యారు. దీంతో విండీస్ జట్టు (34.5 ఓవర్లలో) కేవలం 105 పరుగులకే కుప్పకూలి భారీ ఓటమిని మూటకట్టుకుంది. బ్యాటింగ్‌లో రాణించిన సోఫీ డెవిన్ బౌలింగ్‌లో కూడా మూడు వికెట్లు పడగొట్టి ఆల్‌రౌండర్ ప్రతిభ కనబర్చింది.

Printed and Published by VUPPARI RAMESH KUMAR on behalf of Navatharam Publications Private Limited, Printed at M/s JAGATI PUBLICATIONS LIMITED, Sakshi Press D.no.5-625, Atamkur village, Mangalagiri Mandal, Guntur District, Andhra Pradesh, And Published at H.No. 23-3-46, 1st Floor, Katamaraju vari veedhi, Amaravathi road, Naidu pet, Guntur (District)ANDHRAPRADESH - 522002. Editor : VUPPARI RAMESH KUMAR, RNI Reg No. APTEL/2016/73939, Phone No. 040-46519999, e-mail id: editor@manamnews.com, Web Edition www.manamnews.com